

nink ellt eggä päitwa Romun nink toure-
daste. Ent üts Sant olli / Nimmega
Laatsarus / se olli maan temmä Uffe een/
täns Baisi. Nink temmä piuis sönuks sa-
da nrist Kasust / kumma se Rikka Lawwa
pält mahba sattewa. Siski tukliwa Ben-
ni / nink laksiwa temmä Baisi. Ent johto /
et se Sant ärräkoll / nink kähetti Englif
Abrahammi Uksä. Ent se Rikkas koli ka-
rrä / nink matteti mahba. Kuz temmä
nind Börgun nink Wallun olli / sis tös
maana omme Sismi illes / nink näggi
Abrahammi kawwest / nink Laatsarus
kawwa Uksän. Nink temmä heigas nink
tel: Efsä Abraham / heidä Armo min-
päle / nink lähätä Laatsarus / et temmä
ma Sörne Oksa Wette kastap / nink
notas minno Keeld ; sest minna waiwa
ensinatsen Kirren. Ent Abraham üt-
Botg / mötle / et sinna omma Hääd
saru omman Ellun / nink Laatsarus
kurja. Ent nüüd römušetäs
ent sinna waiwatat. Nink päle
om meije nink teije waijel suur
kinnitetu / et ne / kumma sūt tabt-
mannu alla minnä / et woi wätte /
meije mannu tutka. Ent tem-

Ää uttel: Sis palle minna sinno/ Essä/
et siina teddä läbhätät minno Essä Kotta;
sest minnul om (weel) wis Welle/ et
temmä netle tunnistas/ et nemmä ka ei tul-
le sijä Wallo Patta. Abraham uttel
tälle: Stell om Mosest nink Browete/
kuulge nemmä neid. En: temmä uttel:
Simitte / Essä Abraham; enge kui ütš
Kooljist neide mannu lääh/ sis saasse nem-
mä bendä Battust käändmä. Ent tem-
mä uttel tälle: Kui nemmä Mosest nink
Browete ei kule/ sis ei sa nemmä ka usk-
ma/ kui ütš Kooljist ülles töhesh.

Dominicā II. post Trinitatis.

Epstli töisel Pühhä-päiwäl perräst Kolmai-
nousse Pühhä. 1. Jan. 3. 13.

Ä Rge pange nitte Zimmes/ minno Welle/ kui te
Zlm wihtap. Meije tijame/ et meije Surma
olleme Ello tulnu/ sest meije armastame Wellisti
ke Welle ei armasta/ se jääp Surma. Eggäu-
te omma Welle wihtap/ se om Rowel / nink
tijäte/ et ittelleke Rowelil ei olle iggawenne Ello
ne sissen jäädmä. Sest olleme Armastami-
nu/ et temmä omma Ello meije eest om
Nink meije olleme wölgo/ Welliste eest Ell.
Ent kel ümlikko Pätoutust om / nink näep /
Wellele waja ollewat/ nink sulley kinni omma
temmä eest/ kuis Zummala Arm temmä sijn

Milmo Latsel'sse/ ärge armastakem mitte Sönnaga/ ei ta Kelega/ enge. To nink Töttega.

Ewangel. tötsel Pühhä päiwäl perr. Kolm
atnouffe Pühhä. Luk. 14. 16.

Uts Inimmine teggi suurt Oddango
Södmäiga/ nink kus paljo. Nink tem-
mä läbbät omma Sullast Södmäja Tun-
nit kuresutawille ütlemä: Tulge/ sest kii
om jo walmit. Nink neminä naksiwa kii
järg/ mödä bendä wabbandama. Ees-
mäine üttel tälle. Minna olle Pöllo ost-
nu/ nink pea wäljä minnemä nink teddä
kaema. Minna palte sinno/ wabbanda
minno. Nink töine üttel: Minna olle wisse
part Härgi ostnu/ nink lä neid kaema.
Minna palte sinno/ wabbanda minno.
Nink töine üttel: Minna olle Naist wöt-
nu/ nink seperräst ei woi minna tulla.
Nink se Sullane tulli taggasi/ nink üttel
seddä ommale Eßandalle. Sis saije se
Maja. Eßand wihhatseß/ nink üttel omma
Sullase wastä: Minne pea wäljä Lina
Uitside nink Teije päle/ nink to tännä sif-
se Wasti nink Häddäpölitfid/ nink Jalle-
tummi nink Söggedid. Nink se Sulle-
ne üttel: Eßand/ se om sündinu/ nida kus
sunna ollet kästnu/ ent sääl om weel Maad.

Nink se Estand ütlet Sullase wassa: Minne
 Ma. Teije päle/ nink Tannumid mödä/
 nink wäitä sisse tuwwa/ et minno Rodda
 täis sogo. Sest minna ütlet teite/ et ütse-
 ke neissammust Mehbist/ kumma omma
 kutsutu/ et sa minno Oddango. Sööm-
 Aiga maitsma.

Dominicâ III. post Trinitatis.

Epistli Kolmandel Pühhä-päiwäl perräst.
 Kolmainouffe Pühhä, 1. Peet. 5. 6.

S Is allandage hendä nüüd Jummalä wägäwä.
 Käe alla/ et temmä teid üllendäp ommal Ajal.
 Heitke kil on ma Murretamist temmä päle/ sest tem-
 mä kannap hoold teije eest. Olge kaine/ walwke/
 sest teije Wainlanne/ Kurrat käüp umbre/ kui roo-
 wä Louro/ nink otšip/ teddä temmä ärraneläp; se-
 samma wassa-säike kundimält Uffan/ nink teedte/ et
 teije Wellitsil Ilman neidsammu Kannatussi om-
 täutmist. Enä lige Almo Jummal/ ke meid Kris-
 tussen Jesussen omma iggawette Alwustusse sisse om-
 kutsu/ se waktistago täwweikkult/ kinnitago/ tekky
 kanges nink pohjandago teid/ kumma weidi Aiga
 kannatate Temmäle olgo Alw nink Kangus igga-
 west/ iggawetseš Ajaš. Amen.

Ewangelium Kolmandel Pühhä-päiwäl perr.
 Kolmain. Pühhä, Lut. 15. 1.

Et kil Miütniko nink Pakratse tulliwa
 temmä mannu/ teddä kuulina. Nink ne
 Wariseri nink Kirjatundja nürrišiwä nink
 ütlet

ittiwā: Sesinane wōttap Battatsid wasta
 nink sōp neidega. Ent temnā üttel neide
 wasta seddā Moistukōnnet / nink üttel:
 Kumbes Janminne teije sedn om/ kel sad-
 da Samnast om/ nink kui temnā ütte neist
 ärrākaotap / ke ei jättā neid üttesā küm-
 mend nink üttesā Laande/ nink ei lä se per-
 rā/ kumb kaotsin om/ senni kui temnā sed-
 dā löwwāp? Nink kui temnā teddā om
 löidnu / sis panney temnā seddā omma
 Pihha päle Rōmuga; Nink kui temnā
 Roddo tulley/ sis kut sup temnā kōkko om-
 me Sōpru nink Küllāletsi/ wānt ütley nei-
 le: Rōmustage hendā minnoga/ sest minna
 olle löidnu omma Samnast / kumb kaotsin
 olki. Minna üttele teile/ et nida saap Rōm
 ollema Taiwan ülle üttele Battust kändā
 Battatse/ emāmb kui ülle üttesā küm-
 mend nink üttesā Digedat / kummil Battust-
 kändmist waja ei olle. Ehl kumb Naine
 es om/ kummil kümme Tenga om/ kui
 temnā üttele Tenga ärrākaotap / ke ei lä-
 dā Küwält/ nink ei pūbhi Kotta/ nink ei ot-
 si ussinaste / senni kui temnā löwwāp?
 Nink kui temnā om löidnu / sit kutsup
 temnā kōkko omme Sōpru nink Küllālet-
 si/ nink ütley: Olge rōmsa minnoga/ sest

minna olle löidim feddä Zengä / kumba
 minna olli ärräkaotanu. Nida / ütke min-
 na teile / saap Rööm ollema Jummalä.
 Englide een / ütke ütke Battustkäänjä Bat-
 tatje.

Dominicâ IV. post Trinitatis.

Epistli neljäändel Pühhä-päiwäl perr. Kolm-
 ainouffe Pühhä. Rom. 8. 18.

S Juna arwa / et se sinatse Nja Kammatus ei olle se
 Auroustusse wäart / kumb meise kullen peap aw-
 waldetama. Gesti Lood, Nissa ikkälw Dotminne odap.
 Jummalä Laste Aurwaldamist. Gesti Lood, Nissi
 om Tühhlusse alla heldetu / et mitte häälmele / enge se
 Allahetitjä perräst: Se Lotusse pääl / et ka Lood, Nis-
 si effi saap wabbas sama kadduma Orjussel / Jum-
 mala Laste Auroustusse Wabbausse sisse. Gesti meise
 tijame / et kē Lood, Nissi puhkas nink walwatas mei-
 jega / semu Njani. Ent se ei puhka ütündä / enge
 ka meise / kummil Walmo Esikut om / puhkame effi
 hennesen / Latseust oten / meise Jhho ärrälunastamisse
 perrä.

Ewangelium neljäändel Pühhä-päiwäl perräst
 Kolmainouffe Pühhä. Luk. 6. 36.

S Eperräst olge armolikko / nida kui ka
 teije Essä armolike om. Äрге sundke / sis
 ei sinuita teid ka. Äрге pange hukka / sis
 ei sa teije ka hukka pantus. Andke andis /
 sis saap teile ka andis antus. Andke / sis
 antas teile ka: Hä kinnitükkitu / rappotetu
 nin

nink Kubja-päga Mõõt saap teije Niska an-
tama. Gesti kumma Mõdogateje mõda-
te/ se ga saap telle jälle mõdetama. Ent
temmā üttel nelle Moistu-kõnnet: Kas
wotp Sõkke Sõggedalle Teed jobhatada?
Es nemmā mõllemba sa Hauda saddama?
Opja-Pots et olle mitte ille omma Oppet-
taja. Ent eggäüts saap täwwekk ollemia/
kui temmā ni om / kui temmā Oppetaja.
Ent mes näet sinna Binda omma Welle
Silmän: Ent seddā Hirt/ kumb sinno
omma Silmän om / ei katwotse sinna
mitte? Ehk kuis sa wotk ommale Wellele
ütteldä: Oda/ Welli/ minna tabba seddā
Binda / kumb sinno Silmän om / wäljā
tõmmata; nink sinna et näe essi Hirt om-
man Silmän? Pälja / tõmba eesimäst
Hirt omma Silmäst/ nink lae sis Bin-
da omma Welle Silmäst wäljā tõmmata.

Dominicā V. post Trinitatis.

Epstll wjendel Pühhä-päiwäl perräst Kolm-
ainouffe Pühhä. 1. Peetr. 3. 8.

Ent wimäte/ olge lik üttemelelisse/ ka kannatalikko/
wellelikko/ armolikko/ sübralikko. Ürge tassoge
Kurja kurjaga/ ehk Sõmlist Sõimamissaga: Ent se
wasta õnnistage/ nink teedle/ et teije selle ollete kutsu-
tu/ et teije õnnistamist perrändässe. Gesti kō om-

ma Elo tahhap armastada nink hūwwi Pääwi näta
 hä. se hoodko omma keeld kurja eest/ nink omme Hus
 si Pettust pajatamast. Temmä kaändko hendä kur
 jast/ nink tekko hääd; Ogle Rahho/ nink kiusake se
 peria. Gest Jssanda Silmä kaewa Digide päle/
 nink temmä korwa neide Palwe päle. Ent Jssan
 da Palge kaep neide päle/ kumma kurja teggewa.
 Nink kes om/ ke teile kurja teep/ kui teije Hä Määrde
 leja ollete? Nink kui teije ka kannatasse Digusse pera
 rait/ sis ollete onsa. Ent ärge peljake mitte neide ih
 wårdamist/ ärge hirmuge ka. Ent pühhändage J
 sandat Jummalat omman Edämen.

Ewangelium wijendel Pühhä. p. perz. Kolm
 ainoussie Pühhä. Luk. 5. 1.

Ent se sündi/ kui Rahwas temmä man
 na tükke Jummalä Edna kuulma/
 nink temmä safs Keneetsaretti Järwe weren/
 nink näggi kaš Latwa Järwe weren safs
 wat. Ent ne Kalla Mühhe ollinwa nellē
 wäljä astau/ nink uhtsiwa Noota. Sis ast
 temmä ütte Latwa/ kumb olli Simmoni
 perijät / nink pallet teddä weidi Werest
 ärrätougata. Nink temmä isie mahha /
 nink oppet seddä Rahwast Latwast. Nink
 kui temmä löppi kounelda/ sie üttele temmä
 Simmoni wasta: Aja Siurwä/ nink heit
 de wäljä omma Noot kounnisset. Nink
 Simmon koste nink üttele tälle: Oppetaja/
 meye

tullenia. Teije ollete kulu/ et nelle Wan-
 nule om üttestdu: Siina ei peä mitte tap-
 ma: Ent keä tappay/ se om Koh toga wöl-
 go. Ent minna ütle teile / et keä ilm as-
 jata omma Wellega Wibha peap/ se om
 Koh toga wölgo. Ent keä omma Belle
 wasta ütley/ Kaka/ se om Sure-Koh toga
 wölgo: Ent keä ütley: Siina Haugn/ se
 om Börgu Tullega wölgo. Seyerräst/
 kui sinna omma Andet Alstri päle toot/
 mink sääl tulley sinno Meelde / et sinno
 Bellel weel middäke sinno wasta om; sis
 jättä sinna omma Andet Alstri ette / mink
 minne/ mink lepyi enne ärrä omma Belle-
 ga/ mink tulle sis/ mink to omma Andet.
 Olle hämelelil omma Wainlassega lepimä/
 seuni kui sinna weel temmäga Te pääl ol-
 let/ et sinno se Wainlanne ärrä ei anna
 Sundjalle/ mink se Sundja annay sinno
 Sullaselle/ mink saat Wangi-Torni hetde-
 tus. Töttestikust minna ütle sulle/ sinna
 ei saat sääl mitte wäsjä päsemä/ seuni kui
 sinna ka wittuset Tengä ärrämassat.

Dominicā VII. post Trinitatis.

Episteli säitsmel Pühhäpäiw. perrä **Kolmo**
 ainoussse Pühhä. Rom. 6. 19.

Minna pajata Jannissse lombel/ teije Wibha
 Nöwa

Nörkuffe perräst. Gest öfse kui teije omme Luliik-
 missi Orjaf ollete andru Nojusselle/ nink Ullekohtulle
 Ullekohtes; nida äändke nüüd omme Luliikmissi Or-
 jaf Stigusselle Pühhäusses. Gest kui teije Pattu
 Eulase ollite/ sis ollite Stigusses wabba. Märanes
 teil sis Sullu olli/ kummast teije nüüd habbenete?
 Gest neide Öts om Surm. Ent nüüd / et teije
 Pattust ollete wabbandetu/ nink Zummalat orjate /
 sis om teil omma Sullu Pühhäusses; Ent Öts om
 igawenne Ello. Gest Pattu Palk om Surm:
 Ent Zummalat Unde om igawenne Ello/ Kristusse
 Öfusse meije Ssanda sissen.

Ewangeliumm säitsmel Pühhäpäiwäl perräst
 Kolmawouffe Pühhä. Mark. 8. 1.

Neil Päiwäl/ kui paljo Rahwast loon
 olli/ nink neil middäke es olle süwvä/
 sis kuh Jesus emme Jüngrid/ nink üttel
 neide wasta: Minnu om Halle seddä Rah-
 wast/ sest nemmä emma nüüd kolm Päi-
 wäl minno may olma/ nink neil ei olle mid-
 däke süwvä. Nink kui minna neid jomat-
 tä lasses koddö minnä/ sis salk nemmä Te-
 wdäl rahmotus minnemä/ sest möune neist
 elliwä kawwest tulau. Temmä Jüngre
 pestiwa tälle: Kustas siin ütlike neid Pet-
 wäga welp söuwk tetta Lanen: Nink tem-
 mä küsse neist: Mittus Peiwä teil om?
 Nemmä ütliwä: jähse. Nink temmä käse
 seddä

olle teid weel eäle tundnu/ take ärrä min-
nust teije Kurjategatjä.

Dominicä IX. post Trinitatis.

Epistli üttesammäl Pühhä päiwäl perräst
Kolmainouffe Pühhä. 1. Kor. 10. 6.

Ent se om meile Genkojus sündinu/ et meije ei peä
Kurja Himmustaja ollema/ nida kui nemmä om-
ma Himmustanu. Äрге sage ka Bäär, Jummal
Välleis/ nida kui mõnne neist. Otsse kui kirjotet om:
Kahwas iste mahha jomä nink joma / nink tössi ul-
les mängmä. Äрге portkem ka mitte / nida kui mõn-
ne neist omma portnu / nink sakkewa üttel Päiwäl
kaš Kummend päle kolm tohbat. Äрге kiusakem ka
mitte Kristust/ nida kui ka neist mõnne omma kius-
tanu/ nink saiva Siurowust ärrärikotus. Äрге när-
risegä ka mitte/ nida kui neist mõnne omma nürri-
nu/ nink saiva ärrähäetajast hukka. Nink se om
meile kii Genkojus sündinu. Ent se om meile Man-
nitsemisseg kirjotetu/ kumbe päle se Ilma Ots om
jondnu. Seperräst/ ke henda mõtlep saiwat/ se ka-
jego/ et temmä ei satta. Teid ei olle weel mu kui
Junnimiffelik kiusatus tabbanu: Ent Jummal om
ussutaw/ ke teid ei lasse kiusata ülle teije Jourow-
enge saap ka kiusatussega Otsa leggemä/ et teije fut-
tate landa.

Ewangeliüm üttestammäl Pühhä päiwäl per-
räst Kolmainouffe Pühhä.

Luk. 16. 1.

Ent temmä üttel ka omme Jüngride
wasta. Uts rikkas Mees olli/ sel olli

Majapiddajä / sesamma päle olli temmä
een keeld pesset/ kui olles temmä temmä
Hääd ärrähuksanu. Nink temmä kuz ted-
dä/ nink üttel temmä wasta: Kuis minna
seddä sinust kule? Anna Arwo omnest
Maja-piddämissest / sest sinna ei woi en-
namb eddispeide Matja piddäda. Ent se
Majapiddajä üttel esst henne man: Mes
mul tetta? minno Essand wottay Maja-
piddämist minust ärrä. Kaiwa et kōhta
minna/ Häbbt om mul kerjädä. Minna
tijä/ mes ma tahha tetta/ et / kui minna
Majapiddämissest ärräheidetä / nemmä
minno wasta wōtwa omne Matju sisse.
Nink temmä kuz henne manna kē omma
Essanda Wōlglassi/ nink üttel eesmätsse
wasta: Kuis pahjo es sinna minno Essan-
dalle wōlgo ollet? Ent temmä üttel: Sad-
da Bütti Oli. Nink temmä üttel tälle:
Wōtta omma Namat/ istu mahha / nink
kirjota pea wiiskümmend. Berräst üttel
temmä kōise wasta: Ent pahjo es sinna
wōlgo ollet? Temmä üttel: Sadda Wak-
ka Nisso. Nink temmä üttel tälle: Wōt-
ta omma Namat nink kirjota kattesä küm-
mend. Nink se Essand kē seddä üllekoh-
totset Majapiddajät/ et temmä targalik-
kult

Eult olli tennu; sest jesinatse Ilma Patse
 omma targemba kui Balgusse Patse om-
 man Suggun. Nink minna üttele teile la:
 Tekke hennele Sõpru Allekohto Mamma-
 nast/ et kui teile waja om/ nemina teid
 wasta wõtwa tagaweste Korjuste sisse.

Dominicâ X. post Trinitatis.

Epistli künnel Pühapäiwäl perräst Kolm-
 ainousse Pühhä. 1. Kor. 12. 1.

Ent waimoliiklust Andist/ Wellitse/ ei tahha min-
 na/ et teije es peäb teedmä; Teije tijäte/ et teije
 ollete Paggana olmu/ nink ollete länny keletumme
 Wäär-Zummalide mannu/ kui teid weti. Seper-
 räst anna minna teile tedä/ et leäke ei wannu Je-
 sust/ ke läbbi Zummalala Waimu pajatap/ nink leä-
 ke ei woi Jesust Essandas kutšu/ kui läbbi pühhä
 Waimo. Ent Ande omma mitmasuggutse/ ent se-
 samma Waim. Nink Ammeti omma mitmasug-
 gutse/ nink sesamma Issand. Nink Teo omma
 mitmasuggutse/ ent sesamma Zummal om/ ke kii ki-
 gin tallitap. Ent eggäutte fissen näütwa hendä Wai-
 mo Ande (Lähhembä) Tullus. Sest üttele an-
 tas läbbi Waimu Tarkussest pajatada/ ent tõiselle
 Sundmissest kõnnesda/ sesamma Waimu perrä.
 Ent tõisele antas Usku/ sensamman Waimun. Ent
 tõisele Süttitämisse Andet/ sensamman Waimun.
 Ent tõiselle wäggerid Tekko tettä/ ent tõiselle Kirja
 selletädä/ ent tõisele Waimu labbutada/ tõisele mit-
 masuggu Keeld/ ent tõisele Keleselletämist. Ent seddä

tey kii üts nink sesamma Waim / nink jaggap eg-
gäuttelle Omma / nida kui temmä tahhap.

Ewangelium künnel Pühhä-päiwäl perräst
Kolmainouffe Pühhä. Luk. 19. 41.

Nink kui temmä lähüde tulli / sis kätje
temmä se Lina päle / nink ik tedda / nink
üttel: Kui sinna sedda ttjäs / sis säis sinna
ka mötlema sessinatsel ominal Ujal / mes
sinno Rahhulle tarbtis olles. Ent niind
om se sinno Silmi eest ärrävedetu. Gest
se Alg saap sinno päle tullema / et sinno
Wainlasse satwa sinno ümbre Walli ükses-
heitmä / nink sinno ümbre pürmä / nink sa-
wa sinno kigest poost waiwama. Nink
nemnä sawa sinno mäbha lömä / nink sin-
no Patsi sinnoga. Nink nemnä ei sa sin-
no sissen Kitowe Kitwi päle jätmä; seper-
räst et sinna ei olle tundnu omma Koddo
Ohmisse Uiga. Nink temmä läz Jum-
mala Kotta / nink naksi wäljä ajama neid /
lumma sääl sissen möjewä nink ostsiwa /
nink üttel neile: Kirjotet om: Minno Kod-
da om Balwisse Kodda / ent ketje ollete
tedda Kodwli Hawwas tennu. Nink tem-
mä olli eggapäiw oppetaman Jummalala
Koan. Ent ne Korge Breestre nink Kir-
jatundja nink Rahwa üllembä ostewa ted-
dä huk.

dä hukka sata. Nint' neminä es löwvä/
mes tetta; Sest tit' Rahwas olli temmä
pool teddä kuulman.

Dominicâ XI, post Trinitatis.

Epistli ittetöistkümnel Pühhä-päiw, perräst
Kolmainouffe Pühhä. 1. Kor. 15. 1.

Ent minna anna teile tedä/ Wellitse/ seddä Ar-
mo Dypust/ kumba minna teile olle kulutanu/ kum-
ba teije ka ollete wastawötnu/ kumman teije ka saise-
te; kumma läbbi teije ka önsas sade/ kui teije seddä
nida peäte/ kuitas minna teile olle kulutanu; et teije
muido ei olle asjatta usknu. Sest minna olle teile
seddä eddimäste seän andnu/ mes minna ka olle sa-
nu/ et Kristus om ärräköölnu meije Vattu eest Kirja
perrä; Nint' et temmä om mahha mattetu/ nint' et
temmä om ülles ärrätetu kolmandel Päiwäl Kirja
perrä; Nint' et temmä hendä om näutnu Kewalle/
perräst neile. Fattetöistkümnelle. Perräst om temmä
näattu ennämb kui tois sadda Wellitist ittelisse/
kummist weel paljo fenni Ujani allale omma/ ent
mönne omma ka jo uinonu. Perräst om temmä
näattu Jakkabist/ perräst eigist Apostlist. Ent Eige
wöimfelt/ sis om temmä ka minnust näattu/ kui enne
Uiga sündinust. Sest minna olle Eige wähhämb
Apostlide seäst/ ke wäart ei olle/ et minna Apostlik
peä kut sutama/ sest et minna Jumwala Koggodust
olle perränkiusanu. Ent Jumwala Armust olle min-
na/ ke ma olle; Nint' temmä Arm minno wasta ei
olle mitte tühhi olnu/ enge minna olle ennämb neid

like Zööd tennu. Ent ei mitte minna / enge Zummala Arm/ kumb minuo man om.

Ewangelium üttet öistkümnel Pühhä päiwä perräst Kolmainouffe Pühhä.

Luk. 13. 9.

Ent temmä üttel ka indonne wasta/ kumma essi henue man mötliwa hendä öige ollewat / nink mud ärräpölgäsiwa / seddä Moistu. könnel : Kaß Zuyimist lät siwa ülles Zummala Kotta Patwust piddänä / üts olli Bariseer / nink töine Müütnik. Se Bariseer saif nink luagi essi henue man nidade : Minna tännä sinno Zummal / et minna et olle ni kui mu Rahwas / Riisja / Alkekohhto Teagija / Abbi Ello rikja / eht ka kui sesinane Müütnik. Minna paasto kaß törd Raddälen / nink anna künnist kigist / mes minnuul om. Nink se Müütnik saif kawwest / nink es tabba omme Sümike Taira pole ülles tösta / enge löi omma Rinna wasta / nink üttel : Zummal olle mulle Pattatselle armokk. Minna ütse teise / sesinane lät digendetu alta omma Maija / een seddä töist. Gest ke hendä essi üllendäp / se saap allandetus. Ent ke hendä essi allandap / se saap üllendätus.

Epistli Pattetöistkümnel Pühhä, pätwäl per-
räst Kolmainouffe Pühhä. 2. Kor. 3. 4.

Et meil om säräst Lotust Kristusse läbbi Zum-
mala pole: eimutte/ et meije hermeseft effi kolba-
me / middäke mötlema/ kui hermeseft effi/ enge meije
Kölbminne om Zummalast; Ke meid ka om kölbli-
kust tennu wastse Leppingo Sullasij/ eimutte Tähhens-
enae Waimun; fest Täht koletap/ ent Waim teep
ellawäk. Ent kui Surma Ammetil Tähten/ kumb
Kirowe sisse olla kirjotetu/ Selgust olli/ nida et Israeli
Latses es woi mitte Mosesse Palge päle kaeda/ temmä
Palge Selgusse perräst/ kumb ärrälöppi; Kuis es
peäs paljo ennämbest Waimo Ammetil Selgust ola-
lema? Sest kui Hullgustusse Ammetil Selgust olli/
paljo ennämbest saap Digusse Ammetil weel surem-
bat Selgust ollema.

Evangelium Pattetöistkümnel Pühhä, pä-
wäl perräst Kolmainouffe Pühhä.

Mark. 7. 31.

Nink kui temmä jälle Euro nink Sidon
Birist wäljä läh / tulli temmä Galilea
Järwe mannu/ neide kumme Linu Biri kes-
lette. Nink nemmä töiwä temmä man-
nu ütte kurre (Jummist) / kel lange kee-
olli/ nink nemmä palstwa teddä / et tem-
mä omma kät temmä päle pannek. Nink
temmä wöt teddä Nahwa seäst effi ärrälde
nink pand omma Sörme temmä Kōrowe

Nink temmä katje ülles Tairwa pole/ poh-
 hati nink üttel temmä wastä: Ewata / se-
 om/ awwa henda ülles. Nink seddämaid
 awwati temmä körwn ülles / nink temmä
 Kele Keüdis passi wallale/ nink pojat selge-
 de. Nink temmä keeld neid ärrä/ et nem-
 mä Es peä seddä kelleke ütlemä. Ent jo
 ennämb temmä neid ärräkeeld / jo ennäm-
 best kulutiwa nemmä seddä ülles. Nink
 nemmä immetellin ä ülli wäega nink ütli-
 wä: Temmä om kii häste tennu: Neid
 körwetumme teep temmä kuulma/ nink
 neid keletumme pajatama.

Dominicä XIII. post Trinitatis.

Epistli Kolmandel röistkümnel Pühhäpäiwäl
 perräst Kolmainouffe Pühhä.

Kal. 3. 15.

BEllise/ minna pajata Innimisse wärki. Inni-
 misse wiimset, Säadmist ei polle jo keäke ärrä/
 kui se om kinnitetu/ ei säe ka middäke sinnä mannu.
 Ent nüüd omma ne Towotusse Abrahamille nink
 temmä Seemäelle ärräköaneldu. Temmä ei ütse mit-
 te: Nink sinno Seemnin/ kui mitmast/ enge kui üt-
 test: Nink sinno Seemnen/ se om Kristus. Ent
 minna ütse seddä/ se Säädus/ kumb perräst nehä sa
 päle kolme kumme Ajastaja perräst om antu/ ei te mit-
 te tühjäs seddä Säadmist/ kumb Jummalast Kris-
 tusse päle om enne kinnitetu/ et se Towotust peäs löp-
 petas

pesama. Gesti kui Perrändus Sädussfest om/ sis ei
olle se eynāmb Towotussfest. Ent Zummal om seddā
dā lābbi Towotusse Nābrāhammille kintnu. Mes
sis Sädussfest (ūttselbā)? Temmā om Vattu per
rāst pāle tūnu/ senni kui se Semen tullef/ kummale
(Perrändus) olli towotetu/ nink (Sādus) om
foetu Englif/ lābbi WābbeMihhe Kāe. Et Wāb
heWees ei olle mitte ütte (WābbeWees): Ent
Zummal om ütts. Kas sis Sādus Zummalā To
wotusse wassa om? Simitte. Gesti kui Sādus ol
leš antu/ kumb wofš ellārāf tetta/ sis tulleš Diguš
tötteliktust Sādussfest. Ent Kirri om lik Vattu
alla fulgnu/ et Towotus Ussust Jesusse Kristusse sis
se Ussulle saaf antus.

Ewangelium Kolmandel tōistkūnnel Pūbhā
pārwāl perrāst Kolmainouffe Pūbhā.

Luk. 10. 23.

Nink temmā tādānd hendā omme Jūng
ride pole/ nink üttel essiārāde: Onsa
omina ne Sūmā/ kumma nāggewā/ mes
teije nāete. Gesti miina üttele teile/ et pal
jo Broweti nink Kunninga omina tahtnu
nāttā/ mes teije nāete/ nink ei olle seddā
mitte nānnu; Nink kuulda/ mes teije ku
lete/ nink ei olle seddā mitte kuulnu. Nink
nātse/ ütts Kirjatundja tōssi ülles/ kuusaf
teddā nink üttel: Oppetaja/ mes ma peā
teggemā/ et ma iaggawest Ello perrāndā?
Ent temmā üttel temmā wassa: Mes

Seddussen kirjotet om? Kuis sinna loet?
 Ent temmä koste nink üttel: Sinna peät
 armastama seddä Jssandat ouma Jum-
 malat kigest ommast Svamest/ nink kigest
 ominast Hengest/ nink kigest ommast
 Jouwvust/ nink kigest ommast Melest;
 nink omma Lähembät kui henda essi. Ent
 temmä üttel tälle: Sinna ollet digede
 kosinu/ te seddä/ sis sa saat ellämä. Ent
 temmä taht henda essi digendada/ nink üt-
 tel Jesusse wasta: Kes sis om minno Läh-
 emb? Ent Jesus koste nink üttel: Üts
 Jannimanne läh Jerusalemist alla Jeri-
 kutte/ nink johto Rööwilde sekkä: Kui ne
 teddä olliwa ärräruisnu nink pesnu/ sis läh-
 jiwä nemmä ärrä/ nink jättiwä teddä pool
 Tolu mahha. Ent üts Preester läh kog-
 nomatta alla seddäsamma Teed; Nink
 kui temmä teddänäggi/ sis läh temmä mö-
 dä. Selsammal kombel ka üts Lewit/ kui
 temmä se Baiga kottale saije/ tulli tem-
 mä nink laije/ nink läh mödä. Ent üts
 Samaritilanne söit seddäsamma Teed/
 nink kui temmä temmä kottale tulli/ nink
 teddä näggi/ sis olli tal teddä halle. Nink
 temmä läh mannu/ keit kinni temmä Ha-
 wu/ nink walli Osi nink Wina sinna sisse.

Berräst töst temmä teddä omma Töpra
 päle/ nink weije teddä Omajja/ nink kand
 Hoold temmä cest. Nink töisel Päiwäl
 läz temmä ärrä/ nink tömmas wäjä käh
 Tenaä/ nink and Berre Mibbele/ nink üt-
 tel tälle. Rae teddä/ nink mes sa mardo
 saat bukkama/ seddä tabha minna sulle
 taggasi tullen massa. Mes sul mind tut-
 ta/ kes neist kolnest Pähemb omu selle/ te
 Nööwäde sekkä ollt johtonu? Temmä üt-
 tel: Se/ käh tälle Armo näüt. Sis üt-
 tel Jesus temmä wasta: Sis minne su-
 na/ nink te ka midade.

Dominicâ XIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel töistkümnel Pühhä päiwäl
 perräst Kolmainouffe Pühhä.

Kal. 5. 16.

Ent minna üttele: Kõige Waimun/ sis ei sa teije
 Lihha Himmu mitte täütmä. Seti Lihha him-
 mustay wasta Waimo/ nink Waim wasta Lihha.
 Mesamma omma töine töise wasta / et teije keddä ei
 te/ mes teije tahhate. Ent kui teid Waimust we-
 täs/ sis ei olle teije mitte Säduffe at. Ent Lihha
 Teo omma arwalikko/ kumma omma: Abbi Elis-
 rikminne / Portminne/ Rojus/ Eirafus/ Wäär-
 Jummalä palleminne/ Nöidminne / Wain/ Riid/
 Wihhastelleminne/ Wihha/ Törra/ Eilli/ Karwale
 Oppetaminne/ Kaddeus/ Nööwminne/ Liigjominne
 Liig.

Tug. Jominne/ nint mes nisuggust ennãmb om/ kumbe
 minna teile enne ütse/ nida kui minna ka enne olle ütse
 telnu/ et kumma nisuggust teggewã/ ne ei sa Jummas
 la Rikkuß mitte perrãndãma. Ent Waimo Euge
 gu om Arm/ Roõm/ Rahho / Pikkmeel/ Eõbrus/
 Heldus/ Ust/ Fassaus/ puhta Eõlo. piddãminne.
 Sãratside wasta ei olle Sãdust mitte. Ent kumma
 Kristusse perrãlt omma/ ne pannaõ omma Eihha
 Kristi/ Himmo nint Tahtimistega.

Ewangelium neljãndel tõistkümnel Pühhã
 päiwãl perrãst Kolmainouße Pühhã.

Luk. 17. 11.

Nint jobto / kui temmã Jerusalemmi
 lãtz/ sis kõnd temmã kesset lãbbi Sama
 ria nint Galilea. Ma. Nint kui temmã
 ütse Allewette tullt/ sis tullsiwa kümme
 piddãli tõbbist Meest temmã wasta/ ne
 saisiwa kawwest. Nint nemmã tõstsiwa
 Hdãld nint ütliwa: Jesu Oppetaja/ hei
 dã Armo mehe pãle. Nint kui temmã neid
 nõggi/ sis üttel temmã neide wasta: Min
 ge nint nõütke henda Preestrille. Nint se
 sündi/ kui nemmã lãtsiwa/ sis saiwa nem
 mã puhtas. Ent ütse neist / kui temmã
 nõggi/ et temmã olli terweß sanu / tulli
 taggasi/ nint lit Jummalat sure Hãlega.
 Nint temmã satte wabha Balge pãle tem
 mã Jalgu ette/ nint tãnnãst teddã. Nint
 sesam-

Jesainma ollt Samaritilinne. Ent Jesus koste niink üttel: Es künne olle puhtas? Ent kus ne üttesä omma? Es niink do keäke olle löitu/ ke taggasi olles? tulu/ niink Jummalalle Auwo andnu/ kui sesi- nane Woras? Niink temmä üttel temmä wasta: Tösse ülles/ minne. Sinno Ust om sinno andwitanu.

Dominicá XV. post Trinitátis.

Epistli wijendel tóistkümnel Pühhäpäiwäl perräst Kolmainouffe Pühhä. Kal. 6. 1.

Alli meije Waimun elláme/ sis kängem ka Waimun. Äрге olgem tuhjá Auwo puudjá/ toine töist wihhastama/ niink toine töist wihkama. Wellitset kui Jumiinne wahhest utte Essituffe sisse johhus/ sis saatke teije/ kumma Waimolisse ollete/ teddá jale affemelle/ rassatse Waimuga; Niink kae essi henda/ et sinno ka ei kiusata. Kandke toine töise Koor- mat/ niink nida jade Kristusse Sadustäutmä. Sest kui keäke henda mötlep middäke ollewat/ kunna temmä jo middäke ei olle/ sis pettäp temmä henda essi ärrä. Ent eggäuts kiusake omma Tekko/ niink sis saap tal hennesest litsindä Titniist ollema/ niink eimitse töisest. Sest eggäuts saap omma Koor- mat kandma. Ent ke Sonnaga oppetetas/ se jaggago ka kig- gesuggust hääd selle/ ke teddá oppetap. Äрге effige mitte: Jummal ei lasse henda mitte naarda. Sest mes Jumiinne kälwäp/ jeddá saap temmä ka pois- mama. Ke omma Lihha päle kälwäp/ se saap Lihha

päält ärrärikmist poimama. Ent te Waimo päle
 kuluwäp/ se saap Waimust iggawest Ello poimama.
 Ent ärge wässi kem mitte ärrähääd tetten. Eest meije
 same ka oarmal Njal poimama/ kui meije Mõiten
 nergas ei lä. Kunna meil müüd Niga om/ sis tek-
 tem kigille Hääd/ ent kige ennämbest neile/ kumma
 meije Usttu omma.

Ewangeliumm wijendel tõistkümmel Pühhä-
 päiwäl perräst Kolmainousse Pühhä.

Matr. 6. 24.

Räde ei woi kätte Essandat orjata/ sest
 ehk temmä saap ütte wihtama/ nink
 tõist armasstama; ehk saap ütte mannu jä-
 mä/ nink tõist ärräpõlgma. Teije ei woi
 mitte Jummalat orjata nink Mammomat.
 Seperräst üttele minna teile: Ärge kandke
 mitte Hoold omma Ello eest/ mes teije sa-
 de sõmä nink joma; ei ka omma Jhho eest/
 mink ka teije henda sade katma. Es se El-
 lo ennämb olle/ kui se Sõök/ nink se Jhho
 ennämb/ kui ne Nciwa? Kajege Linnokei-
 ste päle Latwa al/ nemmä ei kuluwä mitte/
 ei poima ka mitte/ nemmä ei koggio ka mit-
 te Äitu sisse/ nink teije katiwane Jssä toi-
 day neid. Es teije paljo parremba olle/
 kui nemmä? Ent kes woly teije seäst om-
 ma Hokekandwissega henda üttele küünre
 Ossa pikembas tettä? Nink minneperräst
 kanna.

nakkat sinna Hänga allambabe Baika ist-
ma. Enge kut sinna kutsutat/ sis minne
nint istu allambabhe Baika/ et/ kut se kut-
lep/ ke sinno om kutsu / siano wasta üt-
lep: Soober/ istu iilembäbhe. Sis saap
sul Awu olkema neide een/ kumma sinno-
ga Lawwa man iirwa. - Gesti ke hendä es-
si üllendäp / se saap allandetus / nint ke
hendä essi allandap/ se saap üllendetus.

Dominicâ XVIII. post Trinitatis.

Epistli Kattessammal töistkännel Pühhäpäis-
wäl perräst Kolmainousse Pühhä.

1. Kor. 1. 4.

Minna tänna ilkes omma Jummalat teije eest /
se Jummalat Arms perräst / mes teile om antu
Kristussen Jesussen; et teije läbbi teminä fig: Aisu
sijien ollete rikkaj sanu / figen Oppussen / nint figen
Sundmissen: nida kut Kristusse Sunnistas teije sise-
sen om kunnitetu. Et teil iustelike Andest Pudust
ei olle / nint odate meije Jijanda Jesusse Kristusse
Awwaldamist; ke teid ka Orijant jaap kunnitaw-
al laimatta olla meije Jijanda Jesusse Kristusse Päi-
wäl. Jummal om ussatarw / kumma läbwi t ye olle-
te kutsutu teminä Boja meije Jijanda Jesusse Kr. s-
tusse Dijausse sisse.

Ewangelium Kattessammal töistkännel Püh-
häpäiwäl perräst Kolmainousse Pühhä.

Matt. 22. 34.

Ent kut ne Bariseri kuliwa / et temmä
 neide Saduzeerde Suud olli kinni sulga-
 nu / sis koggosiwa nemmä hendä ütte.
 Nink üts neide scäst / üts kirjatundja kūs-
 se / kūsas teddä nink üttel: Oppetaja / kumb
 es se suremb käsk om Säduffen? Ent Je-
 sus üttel tälle: Sinna peät Jummalat
 omma Issandat armastama kigest ommašt
 Svämest / kigest ommašt Heugest / nink ki-
 gest ommašt Melest. Se om se eesimänne
 nink suremb käsk. Ent se töine om tem-
 mä saarnane: Sinna peät omma lähem-
 bät armastama: kut hendä essi. Meide kat-
 te kässu kullen poop se koggona Säduš
 nink ne Browete. Kut niünd ne Bariseri
 koon olliwa / sis kūsse Jesus neilt / nink
 üttel: Mes teil tutta Kristusselt / tenk Botg
 es temmä om? Nemmä ütliwä: Law-
 da. Lemmä üttel neide wasta: Kuis sis
 Lawid teddä Wainun Essandas kutsup?
 kut temmä ütley: Se Issand om üttele
 minno Essandalle / istu minno häle Kdele /
 senni kut minna panne sinno Wainlasi
 sinno Jalgu Allutseh. Kui niünd Lawid
 teddä Essandas kutsup / kuis temmä sis
 temmä Botg om? Nink teäke es woi tälle

Sönnake kosta. Nint' keäke es tobhi ka
sest Päiwäst temmäst middäke küssidä.

Dominicä XIX. post Trinitatis,

Epistli üttesämmäl töistkümnel Pühhä, päi
wäl perräst Kolmainousse Pühhä.

Lweef. 4. 22.

Sis sunnis teil nüüd henne päält ärräbeitä / entfi
käügi perrä / wanna Jnnimist / ke läbbi petlik
ko Himmo hendä ärrärillkup. Ent sage wastseh om
ma Mele Waimun / nint' tömbke wastset Jnnimist
henne päte / kumb Jumjala perrä om lodu / töttelik
kun Sigussen nint' Pühhäussen. Seperräst jätke mah
ha Waller / nint' pajatage Tötret eggäüts omma
Lähembäga ; sest et meije olleme töine töise Lulik
misse. Wihhastelge nint' ärge patke mitte / ärge las
ke Päiwä mahha minnä ülle omma Wihha. Äрге
andke ka Maad Kurratille. Ke warrastanu om / se
ärrä warrastago ennämb / enge tekko varrembide Töod /
nint' soatko Kässiga Hääd / et täl olleh anda felle /
fel waja om.

Ewangelium üttesämmäl töistkümnel Püh
häpäiwäl perräst Kolmainousse Pühhä.

Matt. 9. 1.

Nint' temmä äste Päiwä / nint' läb jälle
ülle / nint' tulli omma Lina. Nint' näs
se / sis töiwä nemmä temmä mannu ütte
Luwallust / se olli Wote pääl maan. Nint'
kui JEsus neide usku näggi / sis üttel tem

mä selle Puwallutselle: Olle rõõmsa/
 Bota/ sinno Battu omma sulle andis antu.
 Nink narse/ mõnne neisi Kirjatundjst üt-
 liva essi benne man: Sesinane teotap
 Jummalat. Nink kui Jesus. veide Mõt-
 tid nägati/ sis üttel temmā: Kuis teije ni
 Kurja mõtlete omman Sõamen? Sest mes
 om hõpsamb üteldā: Sinno Battu om-
 ma sulle andis antu? ehk üteldā: Edsse
 illes nink tūi? Ent et teije tijaite / et sel
 Innimisse Bojal Wõimus om Ma pāat
 Battu andis anda/ sis ütley temmā selle
 Puwallutselle: Edsse illes/ wõtta omma
 Wodet illes / nink minne omma Koddo.
 Nink temmā tõssi illes / nink lās omma
 Koddo. Ent kui se Rahwas jeddā näggi/
 sis immetekliwā nemmā / nink littiwā
 Jummalat / le nisuggust Wõimust Inni-
 mistille om andnu.

Dominicā XX, post Trinitatis.

Epistli kattekõmmet Pühhäpätroal perräst
 Kolmainouffe Pühhä. Ewoes. 5. 15.

Es kajese uüid / et teije targalikkult lāude / et
 mitte kui rummala / enge nida kui targa. Pida
 Dāge Niga kallij; sest Nig om karri. Seperräst
 ärge olge rummala / enge moistlikko / mes Jffanda
 Saktimne olnes. Nink ärge joge hendā täis Wi-
 na / kummaft tige Ello tõsseji / enge sage täis Wai-

mo/ nink pajatage toine toise seän Lauust nink Ri-
tusse Luust / nink waimollikkust Lauust. Lauuste nink
mänke Jssandalle omman Soamen. Nink tämmä-
ge ikkes kige eest/ meije Jssanda Jesusse Kristusse
Nimmel/ Jummalat nink Essä. Nink olge toine
toiselle allahetittko Jummalta peljun.

**Evangelium Kattekummel Pöhhä-päiwäl per-
räst Kolmain, Pöhhä. Matt. 22. 1.**

Nink Jesus koste nink pajat neite julle
läbbi Moiskukonne/ nink üttel: Se Tai-
wa Riikkus om ütte Runninga saarnane/
ke ommale Pojale Saja teggi/ nink läb-
hät wäljä omme Sullasid neid kutsutuid
Saja kutsina. Nink nemmä es tabha
mitte tulla. Jälle läbhät temmä toisi
Sullasid wäljä/ nink üttel: Uttege neile
Kutsutawille: Näitse / minna olle omma
Söömliiga walmistanu / minno Härjä
nink Sööt-Töpra omma tappetu/ nink kii
om walmis. Tulge Saja. Ent nemmä
es holi fest/ nink lätsiwä wäljä/ iits omma
Nurme/ toine omma Kauba mannu. Ent
toise wöttiwa temmä Sullasid kinni/ wil-
litelliwä nink tapsiwa neid ärrä. Kui se
Runningas seddä kuuld / sis saije temmä
wibhatseh/ nink läbhät wäljä omma Soa-
walle / nink hukkas neid Rödwolid ärrä /

nink läüt neide Yra pallama. Sis üttel
 temmä omnille Sullasille: Se Saaj om
 kii walmistu/ ent ne kutsutu es olle seddä
 wäart. Seperräst minge wäljä neide Ma
 Teije päle/ nink kutske Saja / keddä tetje
 löwwäte. Nink ne samma Sullase läst-
 wä wäljä Teije päle/ nink loaggosiwa kokko
 kii/ kumb neimä lösiwä/ Hääd nink Kur-
 ja. Nink ne Lawwa satwa kii täis Wö-
 rid. Sis läh se Kunnigaas sisse neid Wö-
 rid kaema/ nink näggi sääl ütte Jnnimisi/
 sel es olle Saja Keiwast Säljän. Nink
 temmä üttel temmä wasia: Söbber/ kuis
 sinna ollet siä sisse tulnu/ nink sul ei olle
 Saja-Keiwast? Ent temmä jäi kui tele-
 tummas. Sis üttel se Kunnigaas om-
 nille Sullasille: Keütke temmä Kässi nink
 Jalgu kinni/ wötke teddä/ nink heitke ted-
 dä Binmedusse sisse/ kumb wäljän om;
 sääl saap ollema Hundinne nink Ham-
 maste Kärrisemine. Sest paljo omma
 kutsutu/ ent weidi ärräkorjatu.

Dominica XXI. post Trinitatis.

Epistli eddimärsel Pühhä, päiwäl Kolmas
 kummend perräst Kolmainousse Pühhä.

Lwees. 6. 10.

Päle sel minno Belle/ olge lange Jssandan / nink
 temmä Wäe Kangussen, Wötke hetne päle kii

Jumma

Jummalä Sõa-Riisto/ et teije woisse saista Kurra
 Karwala Zabbamisse wasta. Sest meil ei olle
 mitte Taplemist Lihha nink Berre wasta/ enge Vä-
 likude Walla nink Woimusside wasta/ sefnatse Zl-
 ma Pinnedusse Essandide wasta/ waimolikko Kur-
 jusse wasta taiwatikkun. Uijun. Seperräst wõtke kii
 Jummalä Sõa-Riisto/ et teije kohtate wasta saista
 kurjal Päiwäl/ nink kii ärrätallitada/ nink saisma i-
 da. Sis saiske niud omma Nimmise umbre wotu
 Töttega/ nink Digusse Raud-reiwaga ehhitetu/ nink
 Längitu Jalguga/ walmi Rahho kulutama. Kige Uf-
 ja eest wõtke Ussu Kiipt/ kumma ga teije woide ärrä-
 kistutada kii se Kurja tullitsid Noli. Nink wõt-
 ke Onfusse Raud-Kübbäret/ nink Waimo Mõla/
 kumb om Jummalä Sõma.

Ewangelium eddimätsel Pühhä-päiwäl kolu
 matkimmend perr. Kolmainouffe Pühhä.

Jan. 4. 46.

Nink ütš Kuninga Mees olli/ se Boig
 olli többine Kapernaumin. Kui tem-
 mä kuuld / et Iesus tulki Juda Maalt
 Kalllea Male/ sis läz temmä temmä mau-
 nu/ nink pallel tedda alla tulla/ nink tem-
 mä Boiga terweš tettä; sest temmä olli
 Koolmisse pääl. Sis üttel Iesus temmä
 wasta: Kui teije Täfte nink Im net ei nde/
 sis ei ussu teije. Se Kuninga Mees üt-
 tel temmä wasta: Essand/ tulle alla eane

at minno Laß ärrä kolep. Jesus üttel
 temmä wasta: Minne/ sinno Boig elläp.
 Nint se Jumminne usk seddä Sönnä/
 kamba Jesus tälle üttel/ nint Laß ärrä.
 Ent kut temmä weel alla tusseman olli /
 sis tulliwa temmä Sullase temmä wasta/
 nint kullutäwa tälle nint ütliwä: Sinno
 Laß elläp. Sis nous temmä neitt seddä
 Tundi/ kummal temmä olli parrembas
 sanu. Nint nemmä ütliwä tälle: Heilä
 säitsme Tuuni-Ujal jät teddä Wauw mah-
 ha. Sis moist se Essä/ et se se Tund ol-
 li/ kummal Jesus tälle olli üttelau: Sin-
 no Boig elläp. Nint temmä usk/ nint
 temmä kogaona Maja. Se om jälle töi-
 ne Jummetäht/ kumba Jesus teggi / kut
 temmä Juda-Maalt Galilea-Male tulli.

Dominicà XXII. post Trinitatis.

Epistli töisel Pühhä-päiwäl Kolmat kum-
 mend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Wilib. 1. 3.

Minna tännä omma Jummalat / nisaggede kui
 minna teije päle mötle / ikkes kigen omman
 Palwuffen teije kike eest Kõrnuga Palwuff tetten /
 teije Ossauffe perräst Armo Oypuffen / eesmätsest
 Päiwäst senni Ujani; Nint olle sesanma päle kint-
 mä/ et se/ ke teije siffen seddä hääd Tööd om nalka-
 nu/ se kuap seddä ka täntmä Jesusse Kristusse Päi-
 wäni.

wani. Nida kui mul Kohhus om/ jedda teisi kuis
 piddada/ sest et teije minno Eoelmen ollete / minno
 Kablun nink Een-kostmissen/ nink Armo. Oppusse
 kinnitamisfen/ konna teije kii sest Armust minnoga
 offalisse ollete. Gest Jummal om minno Sunnis-
 taja/ et mul om soamelik Zklammine teije like perra/
 Jesussen Kristussen. Nink minna palle jedda / et
 teije Arm weel ennambest nink ennambest rikkas laas/
 Sundmissen nink kigen Moistmissen; et teije kiusas-
 se/ mes parremb elnes/ et teije ollesse selae nink pah-
 handamatta Kristusse P aiwani. taus Digusse Sul-
 ku/ kumma tulleva labbi Jesusse Kristusse/ Jumma-
 la Nurous nink Kuttusseh.

Ewangelium toisel Puhha-paiwal Kolmas
 kummine perr. Kolmainousse Puhha.

Matt. 18. 23.

Eperrast om se kaitwane Rikkus utte
 Kuninga saarnane/ ke omne Sulla-
 stega taht Arwo piddada. Nink kui tem-
 ma naksi Arwo piddama/ sis todi uts
 Wdglaine temma ette/ se okki kumme tob-
 bat Bunda wdgo. Kui temmat nuud es
 olle mink ka massa/ sis kask temma Es-
 sand arramuwra/ tedda/ temma Naist
 nink Patsi/ nink kii/ mes temmat olli/ nink
 massa. Sis satte se Sullane mahha/ pal-
 lel tedda nink uittel: Essand/ kannata min-
 noga/ miina tabha sulle kii massa. Sis
 balle.

halleti se Essand sesamina Sullase päle /
 nink laste tedda wakkale / nink se Wolla jät-
 temmä tälle ka mahha. Sis lätz sesamina
 Sullane wäljä / nink löis ütte omminst
 Raaf-Sullasist / se olli tälle sadda Tenga
 wölgo. Nink temmä wöt tedda kinnit /
 nink kälkist tedda nink üttel: Massa mulle
 ärrä / mes sa wölgo ollet. Sis satte tem-
 mä Raaf-Sullane mahha temmä Jalga
 umbre / pallel tedda nink üttel: Kannata
 minnoga / minna tabha sulle kii massa.
 Ent temmä es tabha mitte / enge lätz nink
 heit tedda Bangi-Torni / senni kui temmä
 ärrämas / mes temmä wölgo olli. Ent kui
 temmä Raaf-Sullase näiwä mes sündi /
 sis saiwa nemmä wäega kurbas / nink tul-
 liwa nink ürtiwa seddä kii ommale Essan-
 dalle / mes olli sündinu. Sis kuz tem-
 mä Essand teddä henne ette / nink üttel täl-
 le: Sinna kurri Sullane / kii seddä Wöl-
 ga olle minna sulle mahha jätru / sest et
 sinna minno pallsit. Es sis sul ka sünni
 hallestada omma Raaf-Sullase päle / nida
 kui minna sinno päle olle Armo heituu ?
 Nink temmä Essand satje wiwhatset / nink
 and teddä Watwajide Kätte / senni kui tem-
 mä ärrämas kii / mes temmä tälle wölgo
 olli.

ollu. Nida saap minno taiwane Essä teile
 ta teagemä/ kui teije ommast Süddämst
 andis ei anna eggäüts ommare Bellele
 temmä Essitust.

Dominicā XXIII. post Trinitatis.

Episteli Kolmandel Pühhäpäiväl Kolmat Küm-
 mend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Wilip. 3. 17.

Soge minno Kaas. Määrdelejä/ Bellitse/ nink pan-
 ge tähhele neid/ kumma nida koadwa / öse kul
 teil meid Senkojus om. Gest mitto käuwa/ küm-
 mist minna teile saggede olle üttemu / nink ütse nänd
 ikken / Kristusse Nist Wainlasse / kumbe Ots om
 Sukkaminne/ kummil Köt Jummal om/ nink kura
 hendä ommast Häust/ kummil maitse Rötte omma.
 Ent meije Olleminne om Taiwan / kummast meije
 ta odame Onnisteggiät/ Issandat Jesust Kristust /
 te meije allandikko Jhho saap ärrämuema / et se
 temmä ärräselleketu Jhho arwolisseß saap / se Bae
 perrä/ kummaga temmä kil woip heime alla heitä.

Evangelium Kolmandel Pühhäpäiväl Kol-
 mat Kümmand perr. Kolmainouffe Pühhä.

Matt. 22. 15.

Sis lätsiwä ne Bariseri nink peijewä
 Nouwo/ kuitao nemmä teddä kinnitab-
 basse Bajatüssen/ nink lähbättiwä temmä
 manni omme Jüngrid Herodiaanride ga/
 nink ütliwä: Oppetaja/ meije tijaue / et
 sinna ollet töttelil/ nink oppetat Jummaloi.

Leed

Sed digede/ nink sinna ei holt kenki per-
 räst/ sest sinna ei kae Jantunisse Surust.
 Severräst üttele meile/ mes sul tutta? Kaes
 sinnis Keisrille Tatsinat anda/ wat ei sin-
 ni? Ent kui Jesus neide Karwalust moist/
 sis üttele temmä: Teije Bilgja/ mes teije
 minno kufate? Näütke mulle seddä säetu
 Tatsi Mahha. Nink nemmä annowa täb-
 le üttele Tengä. Nink temmä üttele neide
 wasta: Kel es se Balge om/ nink se Pääl-
 Kirri? Nemmä ütliwä tälle: Keisri. Sis
 üttele temmä neide wasta: Sis andke Keis-
 rille/ mes Keisri perräst/ nink Jummalal-
 le/ mes Jummalala perräst om. Kui nem-
 mä seddä kullwa/ sis panniwa nemmä Im-
 mes/ nink jättiwä teddä mahha/ nink lä-
 siwä ärrä.

Dominica XXIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel Pühhäpäiwäl Kolmat kättä
 mend perräst Kolwanouffe Pühhä.

Kol. 1. 9.

Severräst ka meije/ sest Väiwäst/ kui meije seddä
 olleme kuulnu/ ei jätte mitte mahha/ teije eest
 Balwust pidddäwä nink palleida/ et teid täudetä
 temmä Tahmissen Sundmissiga/ Egen Tarkussen
 nink waimolikkun Moistmissen: et teije nida künne/
 kui sinnis Jhandalle Eiges Melebdäff/ uink suogu-
 likko ollesse Egen hään Döön/ nink kaswasse Jum-
 mala

mahha Wäggewid Järje pääst / nint ul-
 lendas Maddalid. Näljätjid täändas tem-
 mä Häga / nint lassap rikkid tühjä ärrä.
 Temmä om wasta wotnu omma Sullast
 Yrael / et temmä mötleš omma Armo pä-
 le / (ntda kut temmä pajatanu om meije
 Wannambille / Abrahammille nint tem-
 mä Seemille /) iggawes. Ent Maria
 jaije temmä mannu läbbid kolm kuud /
 Perräsi läš temmä jälle Roddo.

Feriä Sanctorum Angelorum.

Epistli Luggu p. Mihkli Päiwäl.

Jan. Aro. 12. 7.

Nint Södda wössi Taiwan. Mihkli nint tem-
 mä Engli söddaswa Pissohanna wasta; nint
 Pissohand söddas nint temmä Engli. Nint nema-
 mä es Köhta mitte / neide Dait es löitä ka ennamb-
 Taiwan. Nint se saur Pissohand heidett wäljäs
 se wanna Siug / kumb Kurratis nint Satanah
 kutsutas / lä kil Alma ärräpettäp / heideti Ma päle.
 Nint temmä Englid heideti ka wäljäs. Nint minna
 kull sure Häle Taiwan ütlewät : Nüüd om Onsus
 nint Wäggi nint Rikkus meije Jummalalle / nint
 Woimus temmä Kristusselle sanu ; sest et meije Wel-
 liste Välekaibja om wäljäs heidetu / se neide päle
 Taiwan meije Jummalaa eeu O nint Päiwä. Nint
 nemmä omma teddä ärräwäärnu läbbi se Wona
 Berre / nint läbbi omma Tunnistusse Söuna.
 Nint nemmä ei olle omma Ello armastanu Sur-
 mani.

hani. Seperräst olge rõõmsa/ Tairwa/ nink kumma
neide sissen elläte.

Ewangelium Mihkle Päiwäl.

Matt. 18. 1.

SEltsammal Tunnil astsiwa ne Jüingre
JEsusse mannu/ nink ütliwä: Kes om
jelle suremb Tairwa-Rikkussen? JEsus
heigas ütte Last henne mannu/ nink sääd
seddä neide keskette/ nink üttel: Töttelik-
kult/ minna ütse teile / kui teije ümbre ei
känä/ nink ei sa kui Latse / sis ei sa teije
mitte Tairwa-Rikkusse tullema. Kä nüüd
hendä essi allandap kui sesinane Latz / se
om se suremb Tairwa-Rikkussen. Nink ke
eäle säräst Last wasta wöttap minno Nim-
mel/ se wöttap minno wasta. Ent keä pah-
handap ütte neist wäikust/ kumma minno
Pisse uskwa/ selle ollek parremb/ et ütse Wes-
ti-Kiwwi saak podus temmä Käla/ nink et
temmä-saak ärrä uppotetus Merre / kum-
lige siroweimb om. Häddä selle Jünase
Bahhandusse perräst. Bahhandus peap
jo tullema. Süski Häddä selle Jünimis-
selle / kumma läbbi Bahhandus tullep.
Ent kui sinno Kässi/ ehk sinno Jalg sinno
pahhandap/ sis rajo neid mahha nink het-
dä hennest ärrä. Sul om parremb jalkoto
ntuf

nink Häddä polik Ello sisse minnä/ kui ei
 sul kaš Kät/ ehk kaš Jalga om/ nink saat
 igawetse Tulle heidetus. Nink kui sinno
 Silm sinno pahhandap/ sis kisso teddä
 wäljä/ nink heidä bennest ärrä. Sul om
 parremb ütte Silmäga Ello sisse minnä/
 Ent et sul kaš Silmä om / nink saat Pör-
 gu Tulle heidetus. Raege/ et teije üttele
 neistsinatšist wäikešist ärrä et pölle; sest
 minna üttele teile / et neide Engli Taitwan
 näggewä ikkes minno. Essä Palget / kumb
 Taiwan om. Sest se Juntimisse Boig
 om tulnu önsaš, teggemä/ mes ärräkaddo-
 uu om.

Fekto Andrex.

Epistli pöhhä Andresse Päiwäl. Rom. 10. 9.

Sest kui sinna omma Suga tunniskat Jssandat
 Jesust/ nink ussut omman Soamen/ et Jum-
 mal teddä Koolišt om ülles ärrätanu / sis saat sa
 önsaš sama. Sest Soamega ussutas Digusseš;
 Ent Suga tunnisketas Önnistusseš. Sest Kirri üt-
 ley: Ke temmä sisse ussup / se ei sa Hau sisse sama.
 Sest üttele Wahhet ei olle sin Judalisse nink Gre-
 kalisse waijel; sest sesamma om like Essand / rikkas
 ulle kige/ kumma teddä appiheitwa. Sest eggäntš/
 ke se Jssanda Nimme saap appi heitma/ se saap öns-
 aš sama. Ent kuis nemmä seddä peätwä appi heit-
 ma/ kumma sisse nemmä ei olle usknu? Kuis nem-

mä peäwä usfma/ mes nemmä ei olle kuuluu? Ent
 kuis nemmä peäwä kuuluu ilma Juttustajatta?
 Ent kuis nemmä peäwä Juttust itsemä / kut neid ei
 lähäteta? Niida kui kirjotet om: Kukkauni omma
 neide Zaha kumma Kauro kulutawa/ kumma Hääd
 kulutawa. Ent kii ei kule Armo Oppust. Eest
 Esaias ütley: Jffand/ kes meije Juttust ussup? Sis
 kullep üst Juttusse kuulmissest; ent Juttus läbbi
 Jummalta Sonna. Ent minna ütley: Es nemmä
 olle kuuluu? Ja/ töist/ neide Hölli om wäljä lännu
 lige Ma sisse/ nink neide Sonna lige Ma, Alma Vi
 ri päle.

Ewangelium viihhä Andresse Päiwäk.

Matt. 4 18.

Ent kui Jesus Kalitea Järwe weren
 lönd / sis näggi temmä kaß Wellitsit/
 Simonit / kumb kutšitas Peter / nink
 Andrest temmä Belle Nota Järwe bete-
 wät / (sest nemmä olléwa Kalla. Mibhe.)
 Nink temmä üttele neike: Tulge minno
 perrä / minna tahha teid Innuuniste viiid-
 jish tetta. Ent nemmä jättiwä seddamaid
 omme Wörku mahha / nink lätsiwä temmä
 perrä. Nink kui temmä säält cembälle
 läß / näggi temmä töisi kaß Wellitsit / Ja-
 labit Zebedeusse (Poiga) nink Jani tem-
 mä Belle Päiwau omma Essä Zebedeusse-
 ga omme Wörku parrandawat. Nink
 temmä hetgas neid. Ent nemmä jättiwä
 seddä-

seddāmaid seddā Paltva ninē omnia Essā
mahha/ ninē lātsiwā temmā perrā.

Felto Thomæ.

Epistli Toma Päiväl. Lweef. 1. 3.

ZUmmal ninē meije Jssanda JEsusse Kristusse Essā
Volgo kittedu/ ke meid om omnistanu kigesuggutse
wainio. ikko Onnistamissega taiwalikkun Hään/ läb-
bi Kristusse. Nida kui temmā meid temmā sissen
om ärrāvallitjenu/ enne Jlna Pohjandamist/ et
meije ollesse pühhä ninē laitmatta temmā een Ar-
mastamissen/ ninē om meid ette ärrāsaadnu Latseus-
seß/ JEsusse Kristusse läbbi henne wasta/ omma
Tahmisse Mele hä perrā/ omma Nuvoustusse Ar-
mo Kirtusseß/ kumma läbbi temmā meid om wasta
wötkikkus tennu Arman.

Evangelium Toma Päiväl. Jan. 20. 24.

Ent Tomas ütš neist kaktidistkümnest/
kumb kutsutas katsikesseß/ es olle mit-
te neide man/ kui JEsus tulli. Sis üt-
sivā ne tdisē Jüngri tälle: Meije olkeme
Essandat nännu. Ent temmā üttel neide
wasta: Kui minna ei näe temmā kätte sis-
sen Nagla Täbbe/ ninē panne omma Sör-
me Nagla Tähte sisse/ ninē panne omma
Kät temmā Külle sisse/ sis ei tahha minna
uskū. Nink kattesä Päiwā perräst olliva
temmā Jüngre taas sääl sissen/ ninē To-
mas neidega: Sis tulli JEsus/ kui Usse

Utiwa kinni pantu / nink sais neide kesset
 te nink üttel: Rabho, olgo teijega. Ber
 räst üttel temmä Tomalle: Kunitä tännä
 omnia Sörme / nink lae minno kassi:
 Nink kunitä tännä omnia kät / nink panne
 minno kulle sisse; nink ärrä olgo umbust-
 lik / enge uslik. Sis koste Tomas nink
 üttel temmä wasta: Minno Issand nink
 minno Jummal. Jesus üttel temmä was-
 ta: Sest et sinna minno ollet nännu / To-
 mas / sis ollet sinna uskuu. Ousa omnia
 ne; kumma ei uge / nink siski uskwa.

Festo Conuersionis Pauli.

Epistli Luggu p. Paawli Umbre käännisse.
 Päiwäl. Ap. Teg. 9. 1.

Ent Saulus lööts weel ikkes ühwärdämisse nink
 Faymissoga Issanda Jüngride wasta / nink läs
 Korge Preestri mannu / nink pähel temmält Nama-
 tuid Tamastusse Koggod: sille / et kui temmä eäle
 keddale se se pääl löwwäs ollewät. Wehhi ehk Nais-
 si / temmä neid kinnikeudetu Jerusalemni weäs. Nink
 kui temmä minnemän olli / nink Tamastusse läbbüde-
 tulli / sis paist ällitselt Walgus. Saiwast temmä
 umbre / nink temmä satte mahha Ma päle / nink
 kuuld Häald hernele ütlewät: Saul / Saul mes sin-
 na minno perränkufat? Ent temmä üttel: Issand /
 kes sa ollet? Ent se Issand üttel: Minna olle Je-
 sus / kedda sinna perränkufat. Gul saap rasse olles
 ma listä wasta pöllada. Sis üttel temmä Wär-
 risemisse

risemisse nink' ärräjämmätamissiega: Jssand/ mes jo
 tabhat/ et minna peä teggemä? Nink se Jssand üt-
 tel temmä wasta: Tösse ülles nink' minne Lina/ sääl
 saap sulle üteldama/ mes sinna peät teggemä. Ent
 ze Mibhe/ kumma temmäga Ze pääl ollwa/ ja iſiwa
 nink' ollwa ärräheittinu; kuliwa seddä. Häälid. kuli
 nink' es näe keddäke. Ent Saulus tössi Mraast ul-
 tes: Nink' kui temmä omme Silmi ülles arwas/ sis
 es näe temmä keddäke. Nink' nemmä wöttiwa ted-
 dä. Käät pitte / nink' weddiwa teddä. Samastöhe.
 Nink' temmä es näe kolmel Päiwäl mitte/ nink' es so
 nink' es jo ka middäke. Ent uts Junger olli Samas-
 kun Nimmeega Ananias / se wasta üttel se Jssand
 Mäggemissen: Ananias. temmä üttel: Jssand / siin-
 ma olle. Sis üttel se Jssand temmä wasta: Tös-
 se ülles/ nink' minne tobhe Uittsette / kumb- kutsutas
 biges/ nink' küssi Zuda Koan ütte perrä / kel Nimmi
 om Saul Tarselt. Sest näitse/ temmä peap Val-
 wust/ nink' temmä om nännu Mäggemissen ütte Meeest/
 Nimmeega Ananias / sisse tullewat/ nink' Käät temmä
 päle pannerwat/ et temmä jälle näes. Ent Ananias
 koste: Jssand/ minna olle mitmast kuulnu sestinat-
 sest Mibhest/ kui paljo kurja temmä sinno pühile
 om tennu Jerusalemmin. Nink' temmääl om siin
 Wolmus. Korge Preestriſt kinnikytä kii/ kumma
 sinno Nimme appibeikwa. Ent se Jssand üttel tem-
 mä wasta: Minne / sest sefinane om mul uts ärrä-
 wallitsetu Annum/ minno Nimme Pagganide nink'
 Kuningide nink' Israeli Laste ette kanda. Sest
 minna tabha tälle näütä / kui paljo temmä minno

Nimme perräst peap kannatama. Sis läh Ananias ärrä/ nink tulli sinna Kotta. Nink kui temmä Käe temmä päle olli vannu/ sis ättel temmä: Saul Wel- li/ Iffand om minno lähhatanu (Jesus/ ke henda sulle se Te pääl om näutnu/ kumba sinna tullit) et sinna jälle näef/ nink pühhä Waimoaa saaf täides- tus. Nink seddamaid puddesi temmä Sitmi päält mahha/ kui Somusse. Nink temmä näggi seddä- maid jälle. Nink temmä tössi ülles/ nink ristiti. Nink kui temmä olli Gohi wotnu/ sis saije temmä kindmäs.

Nink Saulus olli mõnd Päiwil Jüngridega Sa- mastun. Nink temmä ättel seddamaid neide Kerkun Juttust Kristusselt/ et sesamma om Jummalä Poig. Ent kük kumma seddä kuluwa/ heitiwä ärrä/ nink üt- lüwä: Es se olle sesamma/ ke Jerusalemmi perrän- kusaf kük kumma seddä Nimme appiheiksiwa; nink om seperräst tännä tulnu/ et temmä neid kiani keis- detu ärräweaf Kõrge Preestride mannu? Ent Saul- lus saije ikkes wäggewämbäsf nink wäard ärrä neid Judalissi/ kumma Samastun elliwä/ nink näüt ülles/ et sesinane om Kristus.

Ewangeliumi Paroli Umbreäändmisse.

Päiwäl: Matt 19. 27.

Sis koste Peter/ nink ättel temmä was- ta: Näts/ meije olleme kük mahha jät- nu/ nink sinno perrä lännu. Mes meile se eest saap? Ent Jesus ättel neide wasta: Tõttelikust/ minna ätle teile/ et teije/ kum- ma ollete minno perrä tullu Jällesünd- mäs/

missen/ kui se Jumimisse Boig saap istma
 omma Awustusse Järje pääl/ sis sade tetje
 ka istma kattetõistkümnenend Järgü pääl/
 ninē sundma neid kattetõistkümnenend Isra-
 eli Sukku. Nink eaggäes/ ke om mahha
 jätnu Mañu/ ehk Wellitsid/ ehk Sõssa-
 rid/ ehk Eßä ehk Emma/ ehk Natsi ehk Lat-
 si/ ehk Böldu Minuo Nimmē perräst / se
 saap seddä sa wera jälle sama/ nink seddä
 iggawest Eslo perrändämä. Ent paljo
 eddimätse sawa wimätse ollema. Nink
 wiinse eddimätse.

Festo Matthia.

Epistli Luggu Maddise Päiwäl.

Ap. Teg. 1. 15.

Nink neilsammul Päiwil tõssi Peter ülles keskette
 Jüngride sekkä/ nink üttel: (Ent Rahwa Hull
 olli Nimmelt ütten koon lähhüd sadda päle kag-
 kümnenend) Mihhe Wellitse/ se Kirri pididi täudetä-
 mä/ kumba pühhä Waim om enne üttelnu läbbi
 Dawida Su/ Judassest/ ke Juhhatajas saije neite/
 kumma Jesust linnuwõttiwa. Sest temmä olli
 meijega ütte arwatu/ nink olli ütte Ammeti Ossa
 meijega sanu. Gesamma om saatnu ütte Böllo se
 Ulekohto Palge eest/ nink om henda ärräponu/ nink
 om keskest kagke lahknu/ nink lik temmä Golgo
 omma wäljä puistetü. Nink se om tedä sanu ki-
 gille/ kumma Jerusalemimin ellämä; nida et sesamma
 Böld neide omma Kelel kutsutas Akeldama/ se om/
 Berre.

Berre Pöld. Gesti Saulo Namatun om kirjotet
 Semmä Maja sago verrätuf/ nink teake ärrä olgo/
 te saäl sissen elläs. Nink: Semmä Piiskoppi, Am-
 metit wotke toine. Sis peap nüüd üts neissinat sif-
 Mebbist/ kumma meijega omma olnu kiae se Ma-
 kummal Issand JEsus meije seän om sisse nink wäl-
 jä käänu/ nink nakkanu Jani Kristimissest sani/ tohhe
 Päiwant/ kui temmä meist om ülles wotetu/ temmä
 Üllestössemisse Tunnistajast meijega sama. Nink
 nemmä saadsiwä kaš ette/ Joseppit/ te kutsutas Par-
 sabast/ Wäär Nimmega Justus/ nink Maddist.
 Nink nemmä piddivä Palwust/ nink ütliwä: Sin-
 na Issand/ kike Soämide Tundja/ näüdä ülles üt-
 te neist kättest/ kumba sinna ollet ärräwastusenu/ seddä
 Orjusse nink Apostleusse Ossa wötma/ kummasi Ju-
 das om ärrätagganu / omma Päita minnemä.
 Nink nemmä heidiwä Eijsko neide üle; nink Eijs-
 satte Maddise päle. Nink temmä arwati neide Ut-
 tetwistkumne Apostlide sekkä.

Ewangelium p. Maddise Päiwäl.

Matte. 11. 25.

J Oksammal Njal koste JEsus nink üttei:
 Minna kitta sinno/ Essä/ Tawwa nink
 Ma Issand/ et sinna seddä ollet ärräpeet-
 nu neide Tarku nink Moistlikkuike eest/
 nink ollet seddä arwaldanu nelle Hullule.
 Ja/ Essä/ sest se om nida sinno Meleper-
 räst olnu. Kik Asja omma minnole antu
 minno Essäst / nink teake ei tunne seddä
 Poiga/

Boiga/ kui se Essä. Nink teäke et tunne
 seddä Essä/ kui se Boiga/ nink kelle se Boiga
 seddä tabhap arwaldada. Tulge minno
 mannu kll/ kumma waiwaku nink koor-
 matu ollete; Minna tabha teile Hengüst
 sata. Wötke minno Ille herne päle/ nink
 opke minnust/ sest minna olle hiljameleik/
 nink Süddärest makkal; Sis sade teije
 Hengüst löidmä ommille Hengille. Sest
 minno Tes om kerge/ nink minno Koorma
 om lebjä.

Festo Philippi & Jacobi.

Epistli Wilippi nink Jakkabi Päiwäl.

Erwees. 2. 19.

S Is ei olle teije nüüd ennämb Wöra nink Kullä
 lusse/ enge Pühhide Kaas; Koddanikko/ nink Jum-
 mala Perre; Apostle nink Promete Pohja päle ul-
 les tettu/ kun JEsus Kristus essi Nälga; Kivwi om:
 Kummant se terwe Koddä ütte om lldetu/ nink kastrooy
 pühhäk Koas Jssandan. Kumma pääl teidete ul-
 les tetras Jummalä Honek Waimun.

Ewangelium Wilippi nink Jakkabi Päiwäl.

Jan. 14. 1.

Nink kemma üttel omme Jungride was-
 ta: Teije Sodä ärrähettigo. Kui teije
 Jummalä sisse ussute/ sis ussute la minno
 sisse. Minno Essä Majan om paljo Ho-
 nid. Kui se nida es olles/ sis ütles minna
 teile:

teile: Minna lä teile Affend walmistama.
 Nink kui minna lä / nink walmista teile
 Affend / sis tulle minna jälle / nink tabha
 teid henne mannu wotta; et teije ka olle-
 te / kua minna olle. Nink kohhe minna
 lä / seddä tijäte teije / nink Teed tijäte teije
 ka. Tomas üttel temmä wasta: Essand /
 meije ei tija / kohhe sinna läät; nink kuis
 meije woinne Teed tedä? Jesus üttel tem-
 mä wasta: Minna olle se Te nink Edist-
 dus nink Ello; teäke ei tulle Essä mannu /
 kui läbbi minno. Kui teije minno tunnes-
 se / sis tunnesse teije ka minno Essä. Nink
 sestant tunnete teije teddä / nink ollete ted-
 dä nännu. Wilip üttel temmä wasta:
 Essand / näüda meile seddä Essä / sis om
 meil kül. Jesus üttel temmä wasta: Ni
 kawa Aiga olle minna teije man / nink
 sinna ei tunne minno? Wilip / ke minno
 näep / se näep seddä Essä. Kuis sinna sis
 ütlet / näüda meile seddä Essä? Es sinna
 ussu / et minna se Essä sissen olle / nink et se
 Essä minno sissen om? Neid Sönnu / kum-
 be minna teile pajata / ei pajata minna
 mitte hennest essi; ent se Essä / keä minno
 sisse jädäp / se teep neid Tekko. Ussuke min-
 no / et minna olle se Essä sissen / nink et se
 Essä

Essä minno sissen om. Ent kui teije ei us-
 su/ sis ussuke minno neide Teggode per-
 räst. Töttekkust/ töttekkust minna üt-
 le teile: Ke minno sisse ussij / se saap te
 neid Tektö teggemä / kumbe minna te/
 nint saap weel surembid neid teggemä.
 Gest minna lä omma Essä mannu. Nint
 mes teije eäle sade pallema minno Nün-
 mel/ seddä tabha minna tettä: et se Essä
 sago auwustetus Bojan. Kui teije middä-
 ke sade pallema minno Nünmel/ seddä tah-
 ha minna tettä.

Festo Petri & Pauli.

Epistli: Luggu Peetri Päiwäl.

Ap. Teg. 12. 1.

Ent tol Njal wot Kuningas Herodes Kätte/ mön-
 nele Koggodussessit kura tettä. Nint temmä tap-
 ärrä Zakkabit/ Jani Mägaga. Nint kui
 temmä näggi seddä Meleperräst ollewat/
 temmä päle se erit kinni. (Ent sis
 maggusa Leiwä Päiwä.) Nint kui temmä
 kinni wötnu/ sis pand temmä teddä Wan-
 nint and teddä nellä Neijändikko Soa-
 ätte hoita. Nint perräst Passa Pühhä
 temmä teddä ärrätappa. Nint Peter pett
 kui Wangin/ ent Koggodussessit peti jätmätta Pa-
 äst temmä eest Jummalä pole. Nint kui Herodes
 teddä taht ette tuwwa / sis maggasi Peter tolfama
 mal Döl latte Söa/ Meeste waijel/ latte Abhij...

ni leidetu. Nink Hoidja hoitsima Uffe een Wangi-
 Torni. Nink natsse / Jifanda Engel saif (saal) /
 nink Walgus paist Kotta. Nink temma tougat
 Peetri Kulge; arrat tedda ulles; nink uttel: Tosse peä
 ulles. Nink temma Abhila sattewa mahha temma
 Käest. Nink se Engel uttel temma wasta: Keüda
 Wood wöle; nink Kängi Jalgu. Nink temma tegg
 nida. Nink temma uttel talle: Heida omma Sar-
 ti henne umbre; nink tulle minno perra. Nink tem-
 ma tulli wälja; nink Läs temma perra; nink es tija
 mutte; et se töisi ölli; mes se Engli läbbi fundi; enge
 temma möttel hendä Näagemist näggewät. Ent kui
 nemma eesimätsse nink töise Wabht läbbi öllima lan-
 nu; sis tulliwa nemma se rawwatsse Wärräjä ette /
 kumb Lina weap; se awwati neule hennest essi ulles.
 Nink nemma lätsiwä wälja; nink rawwewä ütte
 Uutset eddisi. Nink se Engel lahku seddamaid tem-
 mast ärrä. Nink kui Peter jälle benne mannu tullit
 sis uttel temma: Näüd tija minna töttest; et se Jif-
 fand omma Englit om tani; nink minno ärrä
 pästnu Herodesse Käest / kigeist Juda; Rah-
 Dotmisses.

Ewangelium Peetri Päiwäl. Matt. 8

Ent Jesus tullit Besarea-Willippi
 taste sisse / nink küsse ommit Jüngert
 nink uttel: Reddas Diawas minno ütles
 ollewat / se Jünimisse Boiga? Ent nemm
 ütliwä: Mōnne ütliwä sinno Janis Rist-
 üss; mōnne Ellas; mōnne Jeremiaß; ebt
 ütles

üttek nēst Prowetist. Temmā üttel nei-
 de wasſta: Reddas ſis teije ütlete minno ol-
 lewat? Sis kōste Simmon Peter nink
 üttel: Stana ollet Kristus/ se ellāwā
 Zummala Boig. Nink Iesus kōste nink
 üttel temmā wasſta: Dnnis ollet sinna
 Simmon/ Jonasse Boig/ seſt Sibba nink
 Werrē ei olle ſulle ſedda mitte anwaldan-
 nu/ enge minno Eſſā/ leā Taiwan om.
 Ent minna üttele ſulle ka: Sinna ollet Pe-
 ter/ nink ſesamma Bae päle tabba minna
 minna Koagodust ülles tetta: Nink Bör-
 gu Wärrājä ei peā ſedda mitte ärrāwädr-
 mā. Nink minna tabba ſulle Taiwan-
 Rikkusse Wötmid anda: Nink mes sinna
 Ma pääl ſaat keitmä/ se peāp ka Taiwan
 ollema keidetu: Nink mes sinna Ma
 pääl ſaat päſimā/ se peāp Taiwan ollema
 päſietu. Sis keeld temmā omme Jünq-
 rid/ et nemmā ſedda kelleke es peā ütlemā/
 et temmā om Iesus/ se Kristus.

Festo Jacobi.

Epistli Jakkabi Päiwäl. Rom. 8. 28.

Ent meije tijāme/ et neil/ kumma Zummalat ar-
 maſtawa/ kēl Hāāſ tulley/ kumma Eſterwötmisse
 perrā omma kutsutu. Eſt kumbe temmā enne om
 ärrätundnu / neid om temmā ka ette ärrā ſäädnu
 omma Poja Palle ſaarnatſeſ/ et temmā Eſit olleſ

ma Welliste seän. Ent kumbe temmä ette ota
 värsäädnu/ neid om temmä ka kutsnu; nink kumbe
 temmä om kutsnu/ neid om temmä ka öigesh temnu;
 nink kumbe temmä öigesh om temnu/ neid om tem
 mä ka aurostani. Mes meije sis se päle tahhame
 ätteldä: Kui Jummal meije pool om/ kes meije was
 ta woip olla? Ke ommale Pojatele ei olle Armo
 andnu/ enge om teddä meije like eest ärräandnu.
 Kuis temmä sis es peäh temmäga meile kil kink
 mä? Kes tahhap Jummal ärräwällituide päle
 kairwata? Jummal om/ keä öigesh teep. Kes om/
 keä hukka tahhap panna? Kristus om/ keä ärrä om
 kolu/ ent paljo ennämbest/ keä ka üles om töstnu/ ke
 ka Jummal hääl Käel om/ ke ka meije eest päleyp.
 Kes meid tahhap lahhutada Kristusse Armust?
 Billitsus ehk Häddä/ ehk Perränkiusatus? ehk
 Nälg/ ehk Illastus/ ehk Oht/ ehk Moot? Cnida kui
 kirjotet om; sinno perräst tappetas meid lige Päi
 wä: meije olleme arwata kui Toido Lambi. Ent
 se lige sissen wäräme ennämbest ärrä/ läbbi se/ ka
 neid om armastani. Gest minna olle jalge se pä
 et Surm/ ei ka Ello/ ei ka Engel/ ei ka Wald/ ei
 ka Wäggi/ ei ka ollew/ ei ka tullerw/ ei ka Kergus/
 ka Suwtoius/ ei ka ütšike mu Lood. Ässi ei wo
 neid lahhutada Jummal Armust/ kumb om Kris
 tusse Jesusse meije Jssanda sissen.

Ewangelium Jakobi Päiwäl.

Matt. 20. 20.

Sis tulli Zebedeusse Poige Emma tem
 mä mannu omme Poigega/ kummar
 nink

nink' pallel temmält middäke. Ent tem-
mä üttel temmä wasta: Mes sinna tah-
hat? Temmä üttel: Utte/ et nesinatse un-
no ka; Boiga istwa ütš sinno hääl/ nink'
toine sinno kural Käel sinno Rikkussen.
Ent Jesus koste nink' üttel: Teije ei tija/
mes teije pallete. Kas teije woide seddä
Karrikat juowa / kumba minna sa joma/
nink' se. Ristmissäga sada ristitus/ kumma-
ga minna ristitá? Temmä ütšiwä tälle:
Meije woine. Nink' temmä üttel neide
wasta: Minno Karrikat peäte teije kíl jo-
ma/ nink' se Ristmissäga / kummaaga min-
na ristitá/ peäte teije sama ristitus; ent
minno Hääl nink' kural Käel istu ei olle
mittu minnal anda / enge. (se antas)
nelle / kummille se om walmistetu minno
Ejäst.

Festo Laurentij.

Epistli Lauriäse Päiwäl. 2. Kor. 9. 7.

Egäüts nida kíl temmä omman Svämen om
ette wötnu: Eimitte Melepabbaga / ei ka wä-
gisi. Gest römsat Andjat armastap Jummal.
Ent Jummal woip sata lige suggust Armo rikka
ütkult teije seän ollema; et teil illes kiam kíl olle/
nink' rikka ollesse ligelle häle. Eeggole: Onda kíl
Pijotet om: Temmä om wäljä pillanu nink' Wais-

4
 tulle andnu/ temmä Sigus jääp iggawes. Ent keä
 Semend Kiltwalle jaggap/ se saap ka Leibä Gõ-
 gis jaggama/ nink teije Semend soetama/ nink tel-
 je Sigusse Wilja kaswatama.

Ewangelium Lauritse Päiwäl.

Jan. 12. 24.

Töttelikkust/ töttelikkust minna ütse kei-
 te: Kui Nisso Terrä Ma sisse saddaden
 ärrä ei kole/ sis jääp temmä ütstada. Ent
 kui temmä ärräkolep / sis toop temmä
 paljo Wilja. Keä omma Ello armastap/
 se saap seddä ärräkaotama; Nink keä
 omma Ello wihtap sensuatsen Juman/ se
 saap seddä iggawerjes Ellus hoidma.
 Keä minno tabhap orjata/ se tulge minno
 perrä. Nink kuu minna olle / sääl peap
 minno Sullane ka olleina. Nink te min-
 no orjap/ seddä saap se Essä auwusta-
 ma.

Festo Bartholomæi.

Epistli püh. Päröli Päiwäl,

2. Kor. 4. 7.

Ent meil om räsuggune Barra sarowitsen Uun-
 min/ et se alleüdlit Wäggi olles Jummalä per-
 räle/ nink etnirte meist. Meil om kigin Paigun
 Willitsast/ ent meije ei lä se sissen Hukka. Meije
 ollem; tatte Kalo pääl/ erk meid ei wäärtä Kas-
 test.

lest. Mõrtest ärrä. Meid perränkiusatas / ent meid ei
jättetä mahha. Meid wajotetas alla / ent meije ei
sa hukka. Meije kanname ikles (omman) Jh
hun umbrekaot Jssanda Jesusse Koolmist / et ka
JEsusse Eho meije Jhhun arwoalikkus saas.

Evangelium Pärbli Päiwäl.

Luk. 22. 24.

Ent neide sekkä tössi ka Riid / kes neist
piddi surembas petäinä. Ent teminä
üttel neile: Rahwa Kuninga walliksewa
neide ülle / nink neide Wäggewid kutsu-
tas arwoalikkus. Ent teije einutte nida;
enge se suremb teije seän olgo kui No-
remb / nink se Allemb kui Orri. Sest
kes om suremb? Ke Latwa man istup / eht
keä orjap? Es se / keä Latwa man istup?
Ent minna olle teije seän kui se / keä or-
jap. Ent teije ollete ne / kumma minno
mannu omma jänu minno Riisatussen.
Nink minna säe teile seddä Riikkus / nida
kui minno Essä mulle om säädnu ; et teije
peäte söinä nink joma minno Latwa pääl
minno Riikkussen / nink istma Järgü pääl /
nink sundma neid kahtoistkümmend Isra-
eli Sukku.

Festo Marthæi.

Epistli pühh. Mattheusse Päiwäl.

1. Kor. 12. 4.

Ent Ande omma mitmasuggutse / ent sesamma
 Waim. Nink Ammeti omma mitmasuggutse/
 nink sesamma Issand. Nink Teo omma mitma-
 suggutse/ ent sesamma Jummal om / ke kil kigin tak-
 litap. Ent eagaütte sissen päütvä hendä Waimo
 Ande (Lähhembä) Sullus. Eesi üttele antas
 läbbi Waimo Tarkussest pajatada / ent toiselle
 Sundmissest kovanelda / sesamma Waimo perrä.
 Ent toiselle anvas Uku sensamma Waimun. Ent
 toiselle Suttitämisse Andet sensamma Waimun.
 Ent toiselle wäggevid Tekko tettä/ ent toiselle Kir-
 ja selletädä/ ent toiselle Waimu lahjutada/ toiselle
 mitmasuggu Keeld; ent toiselle Keleselletämist. Ent
 seddä keep kil üts nink sesamma Waim; nink jag-
 gap eggäüttele omma/ nida kui temmä tabhap.

Ewangelium p. Matteusse Päiroäl.

Matt. 9. 9.

Nink kui Jesus säält ärrä läh / näggä
 temmä ütte Innunist Tolti man ist-
 wat/ kumb kutsuti Matteus; nink üttele
 tälle: Tulle minno perrä. Nink temmä
 tössi ülles/ nink läh temmä perrä. Nink
 sündi/ kui temmä temmä Koan Lawwa
 man iste/ näitse/ sis tulliva paljo Müüt-
 nikko nink Battatse/ nink isfiwa Jesusse-
 nink temmä Jügridega Lawwa mannu.
 Kui ne Bariseri seddä nähewä / ütliwä
 uemmä temmä Jügride wasta: Min-
 perräst

perräst sööp teije Oppetaja Müntuileudo
 nint Battatsidega? Ent kui Jesns sedda
 kausd / sis üttel teminã nelle: Kangli ei
 olle mitte Arsti waija / enge többitsil. Ent
 mänge nint opke mes se om: Minna tab-
 ha Armo nint eimitte Owrid; sest mitnna
 ei olle mitte tulnu kutsina Ogedid / enge
 Battatsid Battust. Käädmisse pole.

Festo Simonis Judæ.

Epistli Simmoni Päiwäl.

1. Peetr. 1. 3.

Ummal nint meije Jhanda Jesusse Kristusse Es-
 jä olgo kittedu / kää omma sure Hallestusse perrä
 meid jälle om simutānu ellāwelle Lotusselle / läbbi
 Jesusse Kristusse Ulestõffemisse Koolnisi / umbukka-
 minnemättä nint päretamatta nint ärrānārwmāt-
 tā Perrāndussesh / kumb meile Taiwan om talleie
 pantu; kumbe Jummalala Wäen läbbi Ussu hoijetas
 Onnistusselle / kumb walmis om arwalttkus sama
 wiimfel Ajal. Kunnan teije sode rõõmsa ollema /
 kumma nind weidileffe (nida kui sumis) kurba ol-
 lete mitman Riufatussen; et teije Ussu Riufaus par-
 rembas löitas hukkaminnewät Kulda / kumb Tulle
 läbbi Riufatas / Kirtussesh / Aurous nint Aurustussesh
 Jesusse Kristusse Arwaldamissen; Kumda teije näg-
 gemättä armastate / kumma sisse teije nind ussate /
 ehk teije tedda kui ei olle nānnu / nint rõõmustate he-
 dä ärrāpajatamatta nint awjalikko Rõmuga / omme
 Ussu Oisa Saijen / Henge Onnistust.

Ewangeliuina Simmoni Päiwäl.

Jan. 15. 17.

Sedda kasse minna teid / et teije töine-
 töist armastate. Kui Jum teid wihtap/
 sis teedte / et temmä minno enne teid om
 wihtanu. Kui teije Jumast ollesse / sis ar-
 mastak ka Jum omma; ent sest et teije Ju-
 mast ei olle / engs et minna teid sest Jumast
 olle ärräwällitsenu / seperräst wihtap teid
 se Jum. Mötlege se Sönnä päle / mes
 nituna teile olle üttelnu: Sullane ei olle
 suremb omma Effandat. Kui nemmä
 minno omma perränklusanu / sis sawa
 nemmä ka teid perränklusama. Kui nem-
 mä minno Sönnä omma piddänu / sis sa-
 wa nemmä ka teije Sönnä piddänä.
 Ent sedda sawa nemmä teile kll teagemä
 minno Nimme perräst / et nemmä sedda
 ei tunne / ke minno om lähhätänu.

Meije Jhanda Jesusse Kristus
se Kannatamine nink Koolimine/
neide nelja Ewangeliste perra
ülleskirjotetu.

Mit * maggusa Peiwä Pühhä olli
kühün/ kumb kutsitas Basja: Sis
ütteel Jesus omne Jünaride wasta:
Teije tijäte/ et kätte Peiwä perräst Bas-
ja-Pühhä saap/ nink se Jünarisse Boig
saap sama ärdantus Kristi päle purowa.
* Greel. Keel. Sapnematta.

Sis koggosiwa henda kotto ne Kõrge-
Breeseri nink Kirjatundja nink Rahwa
Wannamba/ se Kõrge-Breeseri kotta/
kumb kutsuti Kaiwas/ nink peijewä Nouw-
wo/ kuitao nemnä Kawwalussega Jesus
kinniwõtasse/ nink ärratapwast: Sest
nemnä pelgisiwä Rahwast. Ent nemnä
ütliwä: Sunitte Pühhäl/ et ütse Mähä-
minne Rahwa seän ei tõsse.

Kui nüüd Jesus olli Betanjan/ Sim-
moni se Piddalitõbbitse Koan/ siz ast-tem-
mä manna het Natne/ sel olli ütse Klaas
selge nink ülli kallt Nardi Oliga/ nink tem-
mä murs se Klasi kastsil/ nink kallast seddä
L 5 temmä

temmä Bä päle/ kui temmä Luowa man
 iir. Kui temmä Jungre seddä näjewä/
 satwa nemmä wihbatsch/ niak ütliwä:
 Minaktarbis es om sesimane Huukus? Sest
 sesimane Oli olles woinu ennämb kui kolme
 sa Tenga eest sada ärrämüdus/ utak Wais-
 tulle antus. Niak nemmä nürriwa tem-
 mä päle.

Kui Jesus seddä moissi/ sis ütkel temmä
 neide wasta: Mes Murrek tede teije selle
 Naisele? Temmä om hääd Tödd minnole
 tennu. Tei om illes Waisi teije man/
 wint kui teije tabhate/ sis woide neile hääd
 tetta: Ent minno et olle teil mitte illes.
 Temmä om tennu / mes temmä om woi-
 nu/ et temmä seddä Oli minno Jhho päle
 om kallanu / sis om temmä ette rühkuu
 minno Jhho woldma/ minno Mattusseh.
 Tötteikkalt/ minna ütke teile/ kuu üssike se
 Armo Dvvas saap juttustetus kige Jhna
 sissen/ siäl saap ka sama herteidus/ mes tem-
 mä om tennu/ temmä Mälletusseh.

Ent se Satanas olki länuu Jnda sisse/
 kumb Wädr Nimmelt kussuti Iskariot/
 kumb olki neide lattetöskümae Arwust.
 Niak temmä läts niak pajat neide kōrae-
 Breesire niak Pameeste ga/ et temmä teddä
 neile

neile ärräannaß / nink üttel: Mes teije
 mulle tabbate anda / minna tabba tedda
 teije Kätte sata? Ent kut nemmä seddä ku-
 liwa / sis saiva nemmä rödinsaf / nink äng-
 siwä tälle kolmekümend Höppetiekt.
 Nink temmä tout seddä. Nink toost Ajast
 sani oss temmä Nouwo / teddä neile ärrä-
 anda Tällitä.

Ent eesmätsel maggusa Leiwä Päiwä /
 kummal seddä Basja Lammas pidä tap-
 petama / tullwa ne Jüngre Wesse man-
 nu / nink ütliwä temmä wasta: Robbes
 sinna tabbat / et meije läme / nink walmis-
 tane sulle seddä Basja-Lammas sūrwa?
 Nink temmä lähhät Beelit nink Jant /
 nink üttel neide wasta: Minge Eina. Nink
 näitse / kut teije sinnä sisse tullete / sis saap
 üts Jannimune teije wasta tullesma / se kau-
 nap ütte We Krusi. Minge temmä perrä
 sinnä Kotta / lohbe temmä sisse läät / nink
 ütlege Koa Essandalle: Oppetaja ütley
 sulle: Minno Ata om lähhän / minna tab-
 ba sinno man seddä Basja-Bühbä pidä-
 dä / emme Jüngrideaa. Kus om se Hone /
 kuu minna omme Jüngride ga woi Basjat
 sūrwa. Nink temmä saap teile näitima
 suurt ehhitetu Tarret: Sääi walmistate.

Ent neimnä lättiwä ärrä / nitk lössiwä ni-
da / kui temnä nelle olli üttelna. Nitk
neimnä walmistiwa Basjat.

Ent Oddangut tulli temnä / nitk iste
mabha / nitk ne kats töstklümmend Apostli
temnäga. Nitk temnä üttel neide was-
ta: Minna olle himnuga himnustanu /
seddä Basjat teijega säwvä / enne kui min-
na kannata. Sest minna üttele teile / et
minna ei sa ennämb sest idnä / senni kui se
täidetäs Jummalä Rikkussen. Nitk tem-
nä wöt Karrikat / tännäs nitk üttel:
Wötke seddä / nitk jaggage henne sekkä.
Sest minna üttele teile / et minna ei sa en-
nämb sest Wina. Pu Wihast joma / senni
kui Jummalä Rikkus tullep / senni Päi-
wänt / kui minna seddä wastsest sa joma
teijega / nitno Essä Rikkussen.

Nitk kui neimnä olliwä sönu / sel Osel /
kummal temnä ärränti / sis wöt Jssand
Jesuse Leibä / teinnäs / nitk murs seddä /
nitk and nelle Jüngerile nitk üttel: Wöt-
ke / söge / se om minno Jhho / kumb teije
est antas: Seddä tekke minno Mälletus-
sest. Selsammai kombel wöt temnä ka
Karrikat / perräst Oddango söarist / tännäs
nitk and nelle / nitk üttel: Joge kie se sis-
sest.

fest. Sesuane Karris om se wastne Lep-
ping minno Berren/ kumb teije nial pal-
jode eest-arrawalletas/ Battu andisano-
misses. Sedda telke/ misaggede/ kui teije
sedda jode/ minno Malletusses. Nink
nemma joiwa se, t k.

Ent enne Basja-Pubba/ kui Jesus tuus/
et temma Tund olli kulnu/ et temma fest
Jmast piddi Essä mannu minnemä / otse
kui temma Omnätfid sein Ilman olli ar-
mastanu / nida armast temma neid Otsani.
Nink perrast Sööm Aiga/ (kui Kurrat jo
Juda Simmoni Poja Ilariotti Söa-
mette olli andnu/ et temma tedda äeräur-
nas:) kui Jesus tuus/ et se Essä kii tem-
mä Rätte olli andnu/ nink et temma Jun-
malast olli wäljä lännu/ nink Junnala
mannu läts: Sis tössi temmä Sööm-
Ajast ülles/ nink helt omme Keiwid mah-
ha/ nink wöt Bölle/ nink keit benne umb-
re. Berrast walli temmä Wet Bekki sü-
se/ nink wassi Jüngride Jalgu möstina/
nink se Böllega kulwatama/ kumb temmä
umbre olli keidetu. Sis tulli temmä
Simmoni Beetri mannu. Nink temmä
üttel temmä wasta: Essand / sinnas min-
no Jalgu möstet: Jesus koste nink üttel
temmä

temmä wastta: Mes minna te/ seddä et
 tija sinna niid mitte/ ent sinna saat sed-
 dä verräst tedä sama. Peter üttel temmä
 wastta: Jggawel ei peä sinna minno Jal-
 gu möskema. Jesus koste tälle: kui min-
 na sinno ei sa möskema/ sis ei olle sul Ossa
 minnoga. Simon Peter üttel temmä
 wastta: Essand/ etmitte ütfindä minno
 Jalgu/ enge ka kässi minä Bääd. Jesus
 üttel tälle: kä möstu om/ sel ei olle en-
 nämb watja/ kui Jalgu möske/ enge tem-
 mä om kobbast pohbas. Minä teije ollete
 puhta/ ent eimitte kük. Sest temmä tees
 käl omma Ärräandjat/ seperräst üttel tem-
 mä: Teije ei olle kük puhta.

Kui temmä niid neide Jalgu olle mösk-
 enu/ sis wöt temmä omme Keiwid/ iste jäs-
 se mahha/ minä üttel neide wastta: Kas teije
 tija te/ mes minna teile olle kenu? Teije
 kutsute minno Opetajast minä Essandast.
 Minä teije ütlete dijede/ sest minna olle se
 ka. Kui niid minna/ se Essand minä O-
 petaja / teije Jalgu olle möskenu / sis peäte
 teije ka töine töise Jalgu möskema. Sest
 minna olle teile Tenkojo andnu / et
 teije ka nida teide/ kui minna teile olle ten-
 an. Töttelikkult/ töttelikkult minna üttele
 teile/

teille/ Sullane et olle suremb omma Essan-
dat/ et la Apostel suremb lui se/ kã teddã
om lahbatãnu. Kui teije seddã tijãte / sis
ollete õnãa/ kui teije seddã tedc. Minna
et ütke mitte teist kigist. Minna tijã/ kum.
ve minna olle arrãwãllitsebã/ enge et Kirri
saasã tãũdetus: kã minnoga Peibã sõõp/ se
sõõkup minno Jalguqa. Minna ütke tel-
le nũũd/ enne kui se sũnnip/ et/ kui se sũn-
nip/ teije ussute/ et minna se olle. Tõõ-
telikkult/ tõõtelikkult minna ütke teile: Kã
eale seddã wasta wõttap / keddã minna sa
lahbatãnã / se wõttap minno wasta/ ent
kã minno wasta wõttap/ se wõttap seddã
wasta/ kã minno om lahbatãnu.

Kui Jesus seddã olli ütkebã / sis saije
temmã murrelikkus Wainan / nink tun-
nist nink üttel: Tõõtelikkult / tõõtelikkult
minna ütke teile/ et ütke teije saasã/ kã min-
noga sõõp/ saap minno arrãandma. Nãõ-
se / minno arrãandja kãssi om minnoga
Lawwa pããl. Nink ve Jũngar: saiwã wã-
ega kurbasã/ saiwã tõõne tõõse pãõle/ nink es
tijã mitte/ kummasã temmã ütles. Nink
temmã nãõsiwa kũõõtellemã essi benne wã-
jel/ kes jelle neist ollesã/ kã seddã saasã tea-
gemã/ nink nãõsiwa ütke tõõse perrã tem-

76
Johanne's Evangelium

Ma wasta ütlemä: Issand/ kas minna se
olle? Nink tõine: Kas minna se olle? Ent
temmä koste nink üttel neide wasta: Uts
nests katstõlts künneft/ kã min noga Lõw wa
sisse kastap/ saap minno ärrãandma. Se
Jannisse Boig lãt kũl/ nida kui se Nõuw
om petu/ nink temmäst õin kirjotetu / fiska
Heddã selle Jannisselle/ kumma lãbbi se
Jannisse Boig ärrãantae / temmä olles
põrtemb/ et sesanna Jannenne es olles
sõndinu. Sis koste Judas/ kã teddã ärrãand/
nink üttel: Rabbi/ kas minna se
olle? Temmä üttel temmä wasta: Sinna
ütlet seddã. Ent uts temmä Jõngrististe
Lõw wa man JEsusse lãbbükessen / kumma
JEsus armast/ selle wõgut Simmon Pe-
ter/ et temmä piddi nõudina/ kes se õines/
kumma temmä üttel. Ent temmä kãand
hendã JEsusse Ritna neale/ nink üttel
temmä wasta: Essand/ kes se om? JEsus
koste: Temmä om/ kelle minna Ballakest
sisse kasta nink anna. Nink temmä kaste
Ballakest sisse/ nink and seddã Judalle
Simmon (Põjalle) Iskariottille. Nink
se Ballakesse verrã lãh Satanas temmä
sisse. Sis üttel JEsus temmä wasta:
Mies sa teet/ seddã te peã. Ent seddã es

Etjā keāke neist/ kumina Lawwa man in
wa/ melles temmā seddā temmā wast
üttel. Gest mönne mötliwa/ et Judas
Pung olli/ Jesust tälle ütteluus: Osta/
mes melle waja om Pühhiß: Ehl/ et tem
mä Wastille middāke annas. Kui temā
nūid seddā Ballatest olli wötnu/ sis lätz
temmā jeddāmaid wäljā: Nink se olli Dse.

Ent kut Judas olli wäljā lānnu/ sis
kössi Riid neide sekkā/ kes neist piddi su
reimbāß petāmā. Ent temmā üttel neile:
Kahwa Kuninga wallitsewa neide ülle/
nink neide Wāggewid kutsutas armolik
kusß. Ent teije elmitte nida; enge se su
reimb teije seān olgo kui noremb/ nink se
ülleimb kui Drrt.

Gest kes om suremb? Kā Lawwa man
istup/ ehl kā orjap? Es se/ kā Lawwa
man istup? Ent minna olle teije seān/ kut
se/ kea orjap. Ent teije ollete ne/ kumma
minno mannu omma jānu minno Riisa
tussen. Nink minna säe teile seddā Riik
kusß/ nida kui minno Essā mulle om säād
nu/ et teije peāte sōmā nink joma minne
Lawwa pāäl/ minno Riikkussen/ nink ist
ma Jārgi pāäl/ nink sundma neid kōhtōis
hūmmend Israeli Suttu.

Sis üttel Jesus / müüd om se Junt-
nasse Boig-arräselletetu / ninē Jummal om
arräselletetu temmä sissen. Kui Jummal
temmä sissen om arräselletetu / sis saap ka
Jummal teddä henne sissen arräselletämä /
ninē saap teddä peä-arräselletämä. Patse-
lesse / minna olle weel weldi Uiga teije
man. Teije sade minno orsma / ninē dtse
kui minna Judalisse wasta üch: Kohhe
minna lä / sinnä ei woi teije mitte tulla;
nida üttele minna müüd ka teile. Wasiset
Käsku anna minna teile / et teije töine töist
armastate / nida kui minna teid olle armas-
tannu / et teije ka töine töist armastate.
Sest sawa kii tundma / et teije minno
Jungre ollete / kui teil Armo töine töise
waijel om.

Simon Peter üttel temmä wasta:
Essand / kohhes sinna läät? Jesus koste
tälle / kohhe minna lä / sinnä ei woi sinna
müüd minno perrä tulla / ent perräst saad
sinna minno perrä tullesma. Peter üttel
temmä wasta: Essand / melles minna
müüd ei woi sinno perrä minnä? Minna
tabba omma Ello sinno eest-jättä. Jesus
koste tälle: Sinna tabbat omma Ello
minno eest-jättä? Simon / Simon /
nätse

nätse/ se Satanas om teid piüidnu segla-
da kui Nisso. Ent minna olle sinno cest
palleau/ et sinno usk ärrä es löppek. Nink
kui sinna henda ütškörd ollet umbrekäänd-
nu/ sis kinnitā omme Wellitsid. Ent tem-
mä üttel tälle: Essand/ minna olle wal-
mis/ sinnoga Wangi nink Surma min-
nemā. Ent temmä üttel: Töttelikkult/
töttelikkult minna üttele sulle/ Peter / Kir-
kas ei sa täambā mitte kirgimā/ enne kui
sinna kōlmkōrd ollet ärräsalguu / henda
minno tundwat. Nink temmä üttel uei-
le: Kui minna teid olle lähhätānu Bun-
gata nink Baunata / nink Kängāta / kas
tell eäle middāke om pudunu? Ent nem-
mä ütliwā: Simiddāke. Sis üttel temmä
nelle: Ent nūid/ kel Bunga om/ se wōtke/
fellsammal kombel ka Bauna. Nink kel et
olle/ se müge ärrā omnia Särki/ uink ost-
ke Mōka. Sest minna üttele teile/ et ka sed-
dā weel minno kullen peap tähdetānā/
mes kirjotet om: Temmä om Kurjateggi-
jide sekkā arwatu. Sest sel/ mes minnust
om kirjotetu/ om Ots. Ent nemmä üt-
liwā: Essand / nätse / siin om kas Mō-
ka. Ent temmä üttel nelle: Reidom kūt.

Mink kui nemmä seddä Kriſtuſſe Lanto
 Colliva laulu / ſis läſ Jesuſ wäljä
 omma kombe perrä ülle Kiidroni Jö / Oli
 Mäe mannu. Nink temmä Jüngre läſſi-
 wä ka temmä perrä. Sis üttel Jesuſ
 neide waſta: Selſinatsel Döl ſade teije hen-
 dā kil minnuſt pabhandama. Seſt kirjo-
 tet om: Minna ſa ſeddä Karjuſt loma /
 nink ne Karja Lamba ſawa ſama ärräpik-
 latus. Ent kui minna olle ülleſtöſnu / ſis
 tabha minna teije ette minnä Kallſea Male.
 Ent Peter koſte / nink üttel temmä waſta:
 Kui nemmä ka hendā kil ſinnuſt ſaiſſi pab-
 handama / ſiſti ei tabha minna hendā eäle
 pabhandada. Jesuſ üttel temmä waſta:
 Edttelikkult / minna üttele ſulle: Täamba
 ſelſinatsel Döl / enne kui Kikkas kaſkord kir-
 rep / ſaat ſinna minno kolmkord ärräſalg-
 ma. Ent temmä üttel weel päleke: Kui
 minna ka ſinnoga peäh ärräkoollma / ſis ei
 tabha minna ſinno mitte ärräſallata. Ni-
 da ütliwä ka kil Jüngre. Sis kulli Je-
 ſuſ neidega üttele Moifa mannu / ſe kutsuet
 Ketsemane / ſaäl olli üts Aid / ſinna läſ
 temmä ſiſſe / nink temmä Jüngre. Ent
 Judas / ka teddä ärräand / tees ka ſeddä
 Baika;

Patka; se
to omme
omme I
hui. mi
Nicol
Labi
gi/
re
t.

qui se Kar-
tini ma-
tinnne.

Kristus? üttele meile. Ent temmä üttele
neide wasta: Kui minna teile üttele / sis et
ussu teije. Ent kui ma teilt ka küssi / sis ei
kosta teije mulle / nink et lasse ka minno
wallale. Sest sani saap se Jannusse
Botg ollema iseman Jummala Bae hääl
Bolet. Ent temmä ütliwä kii: Kas sin-
na sis ollet Jummala Botg? Temmä üt-
tel neide wasta: Teije ütlete seddä / sest
minna olle. Ent temmä ütliwä: Mes
meil ennämb Jummuksust waija? Sest me-
je ollema essi kunnu temmä Suust.

III.

Nink kii neide Husk tössi ülles / nink
kändiwä Jesust kinni / nink weiwä ted-
dä Katwa mant Koho Koa ette / nink an-
niwa teddä ärrä se Ma. Wallitseja Pont-
susse Bilatusse Kätte. Ent se olli warra.
Kui Judas seddä uaggi / kää teddä olli ärr-
äändnu / et temmä satie Surmale sunni-
tus / sis kahhetse temmä seddä / nink töije
jälle neid kolinkümmend Höppetükki neide
Körge. Preesire nink Wanuambide Kätte /
nink üttele: Minna olle Battu tennu / et
ma waaga Werd olle ärräändnu. Ent
temmä ütliwä: Mes meije sest holime

De eest teije sanna. Nink temmä heit
neid Höppetükki Jummalä Kotta/ taggast
ärrä/ läts nink poos bendä essi ülles. Nink
temmä om keskest kastske lahkuu / nink kii
temmä Soliko omma wäljä puistetü. Ent
ne Kõrge-Breestre wöttiwa neid Höppe-
tükki nink ütliwä: Neid ei sunni Jum-
mala Kirsto heittä/ fest se om Werre Hind.
Ent nemmä peiwä Nouwwo/ nink ostitwa
se eest ütte Potseppä Nurme / Wörille
Matnissse Baigast. Nink se om tedä sa-
nu kigille/ kumma Jerusalemmin elläwä/
nida et sesamma Pöld neide omma Kelel
kutsutas Alkeldama / se om Werre Pöld/
täänbä Päiwäni. Sis om täüdetu mes
ütteid om läbbi Jeremia se Broweti/ kumb
ütley: Nemmä omma wötüu kosinküm-
mend Höppe-Tükki/ se kallisk arwatu Hin-
da/ kumba nemmä arwosiwa Israeli Lat-
sist/ nink omma seddä andnu ütte Potsep-
pä Nurme eest/ kui minnole se Issand om
käskü. Ent Judalisse es lä essi mitte
Kobto Kotta/ et nemmä es saast ärräpür.
Betetus / enge et nemmä Basja Lanunast
hösse. Sis läts Bilatus wäljä neide
nannu nink ütlet: Mes teije se Jummissse
wäle kaibate? Nemmä kostiwa nink ütliwä
temmä

neist/ kumma omma kumma/ mes minna
 neile olle pajatannu. Natsse ne teedwä/ mee
 minna olle üttelnu. Ent kui temmä sed-
 dä üttel/ sis and üts Sullasist / kã jää-
 man sais / Jesusselle Kãmbset/ nink üttel
 Midas sinna Kõrge-Breestriille kostat? Je-
 sus koste tãlle: Kui minna kurjaste olle pa-
 jatannu/ sis tunnista seddã kurjast: Ent kui
 ma õigede Olle üttelnu/ mes sa minna
 tõõt? Hannas olli teddã läbbätãnu kinn-
 telidetu se Kõrge-Breestri Kãlwa mannu.
 Ent Simon Peter sais nink peestli.
 Nink Uri perrãst/ perrãst seddã eesimãst är-
 rãsalgmist/ kui temmä wãljã Wãida lãts/
 Kirg Kõllas. Nink üts tõine Nãutsik nãg-
 gi teddã/ nink nãssi jãlle neide wãsta üt-
 mã/ kumma sããl sãssiwa: Gesimane oll-
 ka se Jesussessa Nazarettist. Sis ütliw-
 nemmã temmä wãsta: Es sinna ka oll-
 üts temmä Jungrist? Nink üts tõine üt-
 tel: Sinna ollet ka neist. Nink temmã
 fallas jãlle/ nink wand pãleke/ nink üt-
 tel
 Janniwenne/ minna ei olle/ minna ei tunn-
 seddã Jannimist. Nink üt-
 te Uri perrãst
 läbbüd Tunni Miga Wãbbet / sis kinn-
 seddã üts tõine/ neidega/ kumma sããl man-
 sãssiwa/ nink üt-
 tel: Tõttelikkult sinna o-

ent la neht / seft sinna ollet Kalliea Ma
Wees / nint sinno Keel teep sinno awwa-
llkuf. Sis üttel üts se Kõrge-Breestri
Gullasist / se Hõimlanne / kent Kõrwa Be-
ter ärrä raggi: Es minna sinno näe tem-
wäga Uijan? Sis nakti temmä wäega
weedimä nint henda ärräwandma: Minna
ei tunne seddä Janninist / kunnast teije
üttele. Nint seddämaid / kui temmä weel
hanel / kirg Kikkas tõst pubku. Nint se
Jssand käänd henda umbre ninklatje Bee-
tri päle. Sis tulli Beetri meelde Jesusse
Sdanna / kui temmä temmä wasta üttele:
Enne kui Kikkas katstõrd kirrep / saat si-
na minno kolinkõrd ärräsälma. Nint
temmä läts wäljä / nint ik hallofaste.

Ent ne Kõrge-Breestre nint Wannam-
ba / nint se loagona Suur-Kobhus otse-
wa kawwalat Tunnistust Jesusse wasta /
et nemmä teddä Sarmale awwitasse / nint
es löwwä üttele. Nint eht kü paljo kaw-
wala Tunnistajd ette astsiwa / es löwwä
temmä middäke / seft neide Tunnistusse es
jannit üttele. Ent wimäte tõssiwa illes
nint astsiwa ette kats kawwala Tunnista-
ja / nint annäwa kawwalat Tunnistust
temmä wasta / nint ücliwä: Meije olleme
Kunnin

Kleowa Naine/ nint Maria Sinu
Kui niind Jesus omma Emma näggi/ nint
seddä Züngerit sääl man saiswat/ kumba
temmä armast/ sis üttel temmä omma Em-
mä wasta: Naine/ nätse sinno
Poig. Berräst üttel temmä se Zünger
wasta: Nätse/ sinno Emma. Nint
sestämäst Zunnist wöt teddä se Zünger hen-
ne mannu. Ent no/ kumma mödä lä-
siwä/ teottiwa teddä nint rappottiwa omma
Bääd/ nint ütstiwä: Hui/ kã sinna Zum-
mala Kotta mahha küssut/ nint teet teddä
kolnel Bärwät jälle ülles/ anwita hend
essi. Kui sinna ollet Zummala Poig/
astu Nisti päält mahha. Selsammal kor-
bel willitelliwä teddä ka ne Kõrge. Breeh
henne wajel neide Kirjatundjide nint War-
nambide nint Rahwaga/ nint ütliwä
Muid omi temmä anwitanu/ henda ei wot
temmä anwittada. Kui temmä om Kor-
tus/ Israeli Kuningas/ se Zummala
räwallitsetu/ sis anwitago temmä hend
essi/ nint astke niind Nisti päält mahha
etmeije näeme nint ussume teddä. Tem-
mä om Zummala päle lootnu/ se pääl
teddä niind / kui temmä temmä
D per

perräst om. Sest temmä om üttesnu:
Minna olle Jummalat Polg. Sessam-
mal kombel willitellswä teddä ka ne Rööwit/
tumma temmäga satwa Risti päle podus/
nink nägotiwa teddä. Ent ne Söamihhe
nägotiwa teddä ka/lätswä mannu nink we-
wä tälle Ättiket / nink ütswä: Kui sinna
ollet Judaliste Kunningas/ sis arowita hen-
dä essi.

Ent üts neist üllespodu Kurjateggijst
teut teddä nink üttele: Kui sinna ollet Kris-
tus/ sis arowita henda nink meid. Ent
se töine koste/ noom teddä nink üttele:
Nink sinna ei pelgä ka mitte Jummalat/
kunna sa sensamman Huklatussen ollet?
Nink meije olleme kui Digusse perräst;
Sest meije same/ mes meije Tö wäart om.
Ent temmä ei olle middäke Kurja tennu.
Nink temmä üttele Jesusse wasta: Is-
sand/ mötke minno päle / kui sinna omma
Rikkusse sisse tullet. Nink Jesus üttele
temmä wasta: Töttelikkult/ minna
üttele sulle / täambä saat sin-
na minnoga Paradisin ollema.
Nink kuendel Tunnil saije Pimmedus ül-
e koggona Ma/ ammat üttesant Tunaini.
Nink

Nink Baitw lats pimmedas. Nink üt-
 sammal Zunnul tannit Jesus sure Hale-
 ga / nink üttel: **Eli/ Eli lama sa-**
bahtani ? Se om ärräjelletetu :
Minno Zummal/ minno Zum-
mal minnperräst ollet sinna
minno mahha jätnu ? Ent mon-
 ne/ kumma saäl saisiwa / kui nemmä sed-
 dä kustiwa / ütliwa : Se heitap Ellast.
 Perräst seddä / kui Jesus tees / et kil jo
 olli täüdetu / et kirri saas täüdetus /
 sis üttel temmä : **Minna jannone.**
 Nink sinna olli Annum pantu täüs ätti-
 ket. Nink seddämaid joost üts neide seäst/
 wõt ütte Bessä nink täüt seddä ättikega /
 nink pand Isopit se umbre / nink pist seddä
 Ro Otsa / nink prije seddä temmä Su ette/
 nink joot teddä / nink üttel töistega : Et las
 kaitja / las Elias kulley teddä mahha wõt-
 ma. Kui nüüd Jesus seddä ättiket olli
 wötnu / sis üttel temmä : **Se om täü-**
detu. Nink temmä tannit tälle sure

Sålega nint üttel: **Jsså / sinno Kät**
te anna minna omma Baimo.

Nint kui temmä seddä olli üttelnu / sis nõr-
 gut temmä Bääd / nint heit Henge ärrä.
 Nint näitse / se eenpodaw Tel (tige püh-
 hämbä Paiga een) Jummalä koan kat-
 si kättesti katsti / üllembäst Otsast / ainmal
 allambabe Otsa. Nint Ma wärrisi / nint
 Bae lahksiwa üttesti ärrä / nint Hatwa
 ärowasiwa hendä ülles / nint paljo Püh-
 hide Jhho tössiwa ülles / kumma olltwa
 maaganu / nint läksiwä ommist Haudust
 wäljä / perräst temmä üllestössemist / nint
 füllsiwa se pühhä Lina / nint näüdiwä hen-
 dä mitinale.

Ent se Bäumees / kã temmä kottal sats /
 nint no / kumma temmä man olltwa nint
 JEinst hoiksiwa / kui nemmä näjewä / et
 temmä nida tänniten Henge heit / nint näi-
 jewä seddä Ma Bärriemist nint mes sääl
 sündi / sis heitwä nemmä wäega ärrä / nint
 kättiwä Jummalat / nint ütliwä: Tötte-
 likkult sesinane Inueminne om waaga nint
 Jummalä Beia olnu. Nint kii Rah-
 was / kumma sääl man olltwa seddä kaje-
 man / kui nemmä näiwä mes sündi / sis
 löwä

Iiwä nemmä omma Riina wasta/ nink
 käiwä taggasi. Ent kii temmä Tutwa
 saisiwa kawwest/ nink pahjo Naisi/ kumma
 Kahilea Maalt temmä perrä olliwa tul-
 nu/ nink käiwa seddä. Neide seän olli
 Maria Maddalena/ nink Maria se wätko
 Jakkabi nink Josefse Emma/ nink Salome
 Zebedeusse Boige Emma/ kumma ta olli-
 wa temmä perrä tulnu / kui temmä weel
 Kahilea Maal olli/ nink teddä orjann.
 Nink pahjo muud olli / kumma temmäga
 olliwa illes tulnu Jerusalemi.

Ent Judalisse / et ne Kehhä Pühhiß
 Kristi päle es jääh / sest et Walmistamisse
 Päiw olli / (sest sesamma Pühhä Päiw
 olli saur) pahiwa Pilatust / et neide Luid
 piddi murtama nink neid mahha woeta-
 ma. Sis tulliwa ne Sdamihhe / nink
 murdsiwa eesmäitse nink toise Luid / kã üt-
 telisse temmäga Kristi päle olli podu. Ent
 kui nemmä Jesusse mannu tulliwa / nink
 näiwä teddä jo ärräkolu ollerwat / sis es
 murra nemmä temmä Luid mitte. Enge
 üts neist Sdamihhist awwas Daga tem-
 mä külge / nink seddämaid tullt Werrä nink
 Wessi wäljä. Nink kã seddä om nämm /
 se om seddä tunnistanu / nink temmä Tun-

Jesuse Kristusse
nistus om töisk: Nink sesamma tijäp / et
temmä tööst ütley / et teije ussusse. Gest
se om sündinu / et Kirri saas täüdetus:
Teije ei peä temmä Luud murdina. Nink
taas ütley töine Kirri: Nemmä sawa
ndaqemä / kumma sisse nemmä omma
pihinu.

Ent verräst kui Öddang olli sanu / (sest
et se Balmittamisse Bäu olli / kumb om
se Een-Bühhä) sis tulli Josef Arina-
tiast / Judalisse Linast / üts rikkas Mees /
üts auruus Radi Essand / hä nink wagga
Mees (se es olle mitte neide Nouru nink
Tö perrä kitnu) kã kã essi Jummalä Ril-
kust oot / sest temmä olli Jesusse Jünger /
ent sallaja / Judalisse Beljo verräst / se jul-
gu nink läts sisse Pilatusse mannu / nink

pallel/ et temmä Jesusse Kehhä saah: mah-
 ha wõtma. Ent Pilatus immetelli / et
 temmä jo olli ärräkoolnu/ nink hetgas sed-
 dä Bameest/ nink lüsse temmäst/ kas tem-
 mä jo annu ärräkoolnu. Nink kui tem-
 mä seddä sest Bämihhest tedä saije/ sis and
 temmä Jesusse Kehhä Josefille/ nink läst
 tälle seddä anda. Nink Josef ost linnast
 Keiwast. Sis tulli ka Nicodemus/ (kä en-
 ne Ose Jesusse mannu olli tulnu/) nink
 töije seggätu Murrät nink Aloet lähhid
 sadda Nakla. Sis wöttiwa nemmä JE-
 susse Kehhä/ kumb mahha olli woetu/ nink
 mähksiwä seddä kalli puhta linnatse Kei-
 wa sisse kalli Rohtega/ nida kui Judalissit
 Wiis om matta. Ent ton Batgan/ kun
 temmä Risti päle podi/ olli Aid/ nink Aija

ssen wastne Hand/ se olli Joseppi per-
 räst/ kumba temmä Bae sisse olli lastnu
 ragjoda/ kumma sisse eäle ütšike es olle pan-
 tu. Sinnä panniwa nemmä Jesust/ Ju-
 daliste Walmistamisse Päiwä perräst / et
 suur Pühhä päle tulli/ nink se Hand läh-
 hüksen olli. Nink nemmä weritiwä su-
 re Kiwvi se Hawwa Usse ette/ nink lätsi-
 wä ärrä. Ent sääl olli Maria Madda-
 lena nink Maria Joses/ ne istsiwa se Haw-
 wa wasta/ ka mu Naise/ kumma Jesus-
 sega olliwa Kalilea Maast tulnu / kätjewa
 seddä Handa/ kohhe nink luitao temmä
 Kehhä mahha panti. Ent nemmä lätsiwä
 taqgasi / nink walmistiwä kallist Rohto
 nink Salwi. Nink Pühhä Ajal olliwa
 nemmä wait Säduſse perrä.

Ent töisel Päiwäl/ kumb om se Wal-
 mistamisse Päiwä perrän/ tulliwa ne Kõr-
 ge-Breeseri nink Bariseri Pilatuisse man-
 nu kōkko/ nink ütšiwä: Essand / mette om
 Meelde tulnu/ et sesuane Petjä ütšel/ kut
 temmä weel essi: Minna tabha kolme Päi-
 wä perräst üles tousta. Seperräst kasse
 seddä Handa boita kolmanda Päiwäni/ et
 temmä Jünqre Ose ei tulle/ nink warrasta-
 wa teddä ärrä / nink ütšiwä Rahwale:

Temma om Kooljist illestõsun/ ning saap
 wimane Bettus kurjembas/ kut eddunān-
 ne. Pilatus üttel neide wasta: Teil om
 Hoidjid/ minae ning hoidke/ nida kut teije
 tija. Nemma latsiwa ning hoidsiwa sed-
 da Hauda Hoidjidega/ ning panniwa se
 Kiwvi Bitsatiga kinni.

Meie Issanda JEsusse Kristus
 se illestõssemissest ning Laiwa-Minne-
 missest / ning mes enne ning perrast
 temma Laiwa-Minnemist om
 sündinu.

✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠

✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠
 ✠✠✠

I.

Qui se Suur. Piibha olli möda lānnu/
 sis talli Maria Maddalena ning se

toine Maria / kumb kutsutas Maria Jal-
labi / ninē Salome / ninē Johanna / ninē
nu neidega / ostiwa ninē walmistiwa kal-
listi Rohoto ninē Salwi / et nemmä tullese
ninē Jesust wojasse / sest Bühhä Njal ol-
liwa nemmä wait Säduisse perrä. Ent
sure Bühhä Oddangu / kumb nakkap ees-
mätsel Näddäle Bühhäl / irlli warra / kui
weel pimne olliwa / tulliwa nemmä Haw-
wa mannu / kui Bätw tössi / ninē kanniwa
seddä Rohoto / kumba nemmä olliwa wal-
mistanu.

Ninē näitse / suur Ma Wärriseminne
sündi / sest se Issanda Engel tullit Taiwast
mahha / ninē ast sinnä mannu / ninē werit
ärrä seddä Kiwwe se Hawwa Usse eest /
ninē isti sinnä päle. Ninē temmä Balge
olli kui Wälk / ninē temmä Keiwas walge
kui Lummi. Ent ne holdja wärrisiwä
Beljo perräst / ninē saiwa ötse kui ollesse
nemmä kolu.

Ninē ne Naise ütliwä töine töist wasta:
Kes saay meile seddä Kiwwe Hawwa Usse
eest ärräweritämä? sest temmä olli wäega
suur. Ninē nemmä latwa sinnä / ninē
näiwä et se Kiwwi olli Hawwast ärrä-
weritetu / ninē lätsiwä Hawwa sisse / ninē

es löwta Iffanda Jesusse Kehhä mitte.
 Sis joost Maria Maddalena seddä tedä
 andma. Nink sündi / kui nemmä sever-
 ränt kätte kalo pääl olltwa / et Jesusse
 Kehhä sääl es olle / näitse / sis saisiwa kass
 Meest neide kõrwal wallosan Keiwin. Ent
 kui nemmä pelgikkusi saiwä / nink Palget
 mahha kändwä / sis ütliwä ne Mihhe neide
 wasta: Mes teije otsite Elläwdt Kooljide
 man? Temmä ei olle siin / enge om ülles-
 tönu. Mötlege se päle / kuitao temmä
 teile om pajatanu / kui temmä weel Kali-
 lea Maal olli / nink üttel: Et se Junnusse
 Boig peäp ärräantama pattatside Junn-
 miste kätte / nink Risti podama / nink kols
 mandel Päiwäl üllestoufma. Nink nem-
 mä mötliwä temmä Sönnu päle. Nink
 nemmä kändwä Hawwa mant taggasi / nink
 kulutiwa seddä kii neile ütteri diskümmille /
 nink kigille mutle / nink ütliwä seddä neile
 Apostilile. Nink neide Köüne olli neil tut-
 ta kui Sorre / nink nemmä es ussu neid
 mitte. Ent kui Maria Maddalena nida
 joost / (kui üteld om) sis tulli temmä Sim-
 moni Peetri nink se töise Jungri mannu /
 kumba Jesus armast / nink üttel neide
 wasta: Nemmä omma Essandat Hawwast

arrawõtnu / nink meije ei tija mitte / kōbbe
nemmä teddā omma pannu.

Sis lās Peter nājä nink se tõine Jün-
ger / nink tulluwa Hawwa mannu. Ent
ne kōz josiwa üttelisse / nink se tõine joosk
nobbedambaste ette kui Peter / nink tuli
enne Hawwa mannu. Nink kui temmä
sisse kummarid / sis nāggi temmä Linno
maan ollewat; ent siski es lā temmä sisse.
Sis tuli Simon Peter temmä perrā /
nink lās Hawwa sisse / nink nāggi neid
Linno maan ollewat. Nink se Rāt / kumb
temmä Bā pääl olli õnu / es olle mitte
Linno man maan / enge eßiarrāide ütten
Paigan kōkko māhbitu. Sis lās ka se
tõine Jünger sisse / lā eßmāst Hawwa
mannu olli tullu / nink nāggi seddā / nink
usk. Sest nemmä es moista weel kirja /
et temmä keolitt viddi ülles toufma. Sis
lātsin ā ne Jünger jalle kōkko / nink Peter
pōnd seddā benne man Ammek / mes olli
sündinu. Ent Maria saik wāljān Haw-
wa een / nink il. Kui temmä nüüd il / sis
kummarid temmä Hawwa sisse / nink nāg-
gi kōz Enqit walaen Reirin isiwat / ütte
pāhbiten / nink tõist jallutsin / kōbbe Je-
susse kehbā olli pantu. Nink nemmä
ütli-

ütliwä temmä wasta: Naine/ mes sa ik-
 ket? Temmä üttel neide wasta: Nemmä
 omma minno Essandat ärräwötnu/ nink
 minna ei tija/ lohhe nemmä teddä omma
 panna. Nink kai temmä jeddä olli üt-
 telnu/ sis käänd temmä hendä taggasi nink
 näggi JEsus saiwat; nink temmä es ti-
 jä mitte/ et se JEsus olli. Sis üttel JEs-
 sus temmä wasta: Naine/ mes sa ikket?
 Reddäs sa ofsit? Temmä möttel Aidnikko
 ollewat/ nink üttel temmä wasta: Essand/
 kai sinna teddä ollet ärräkändnu / sis üt-
 mulle / lohhe sa teddä ollet panna / sis
 tahha minna teddä ärrä tuwwa. JEsus
 üttel temmä wasta: Maria. Sis käänd
 temmä hendä umbre / nink üttel temmä
 wasta: Rabbuni/ se om/ Oppetaja. JEs-
 sus üttel temmä wasta: Ärrä putko mi-
 no/ sest minna ei olle weel üsles lännu om-
 ma Essä mannu. Ent minne minno Wel-
 üste mannu/ nink üttele neile: Minnalä üs-
 les omma Essä mannu / nink teije Essä
 mannu / nink minno Jummalä mannu/
 nink teije Jummalä mannu. Se om se-
 samma Maria Maddalena/ kummast JEs-
 sus säitse Kurratit olli wäsjä ajanu / jelle
 ndüt temmä hendä kige eesandit / kai tem-
 mä

inã olli ïllestõsnu/ warra eesmãtsel Nãd-
 dãle Pũbhãl. Gesamma lãh nink kulut
 seddã neile/ kumma temmãga olliwa ol-
 nu/ kumma leinsiwa nink iksiwa/ et tem-
 mã Essandat olli nãnnu / nink et temmã
 tãlle seddã olli ïttelnu. Nink kui nesam-
 ma kuliwa/ et temmã essi / nink temmãst
 olli nãttu/ sis es ussu neimã mitte.

Ent ne Nãise lãtsiwã Hawwa sisse/ nink
 nãiwã ïtte noort Meest hããl polel istiwat/
 sel olli pil/ walge Sãrk Sãljãn/ nink nem-
 mã heitiwã ärrã. Ent se olli Issandu En-
 gel. Ent temmã ïttel neide wasta: Äрге
 heitigo mitte/ sest minna tijã/ et teije otsi-
 te Jesust Naatsarettist/ kã Kristi päle olli
 podu. Temmã ei olle mitte siin/ sest tem-
 mã om ïllestõsnu/ nida kui temmã om
 ïttelnu/ tulge tãnnã/ kãege seddã Assemet/
 kãhe se Issand olli pantu/ nink minge äk-
 kitjelt/ nink ïtlege temmã Jüngrille nink
 Beetrille et temmã om Kooljist ïllestõsnu.
 Nink nãtse temmã saap teije een minne-
 mã Kalilea Male / säãl sãde teddã nãgge-
 mã. Nãtse / minna olle teile seddã ïttel-
 nu. Nink nemmã lãtsiwã äkkitjelt Haw-
 wast wãhã Beljo nink sure Rõmuga / josi-
 wa seddã temmã Jüngriste kulutama.

Sest Wärriseminne nink Hirin olli neide
 päle tulnu. Nink nemmä es üttele kelleke
 middäke/ sest nemmä pelgsiwä. Ent kui
 nemmä lätsiwä seddä temmä Jüngriile ku-
 lutama/ nätsē/ sis tulli JEsus neide man-
 nu nink üttel : Terre/ nink nemmä astiwa
 temmä mannu/ nink naksiwä temmä Jal-
 gu kiini/ nink kunnardiwa teddä. Sis
 üttel JEsus neide wastä: Äрге peljako.
 Minge nink kulutage seddä minno Wel-
 ätsille/ et nemmä läwä Kalilea Male/ nink
 säät sawa nemmä minno näggemä. Ent
 kui nemmä sinnä lätsiwä/ nätsē/ sis tulli-
 wa mönne neist Hoitjisi Lina/ nink kuluti-
 wa neile Kōrge-Preesstrille kē mes olli sun-
 dinu. Nink nemmä tulliwa kōkko Wan-
 nambidega nink peijewä Nouwwo/ nink
 anniwa nette Sōameestille Rahha kii/
 nink ütliwä: Utlege/ et temmä Jüngre
 talliwa Dse/ nink warrastiwa teddä ärrä/
 kui meije maggasune. Nink kui se Ma-
 Wallitsejalle tedä saissi/ sis tabhame mei-
 je teddä leppitädä/ nink kata/ et teije peäte
 boleto olsema. Nemmä wōttiwa Rahha/
 nink teiwä nida/ kui nemmä olliwa oppe-
 tetu. Nink sesamma Kōnne om wäljä laq-
 gonu Judalste setkä/ ammat täämbä Päi-
 wäni.

Siinl natsse/ katz neist olliwa selsamma
Bätwäl minnemän ütte Alkewette/ sinna
olli Jerusalemist kunnkunnend Waggo-
Maad/ sei olli Ninni Emaus. Ninn
nemnä kunneliwa töine töisega kigist neist
Ujjust/ kumma olliwa sundinu. Ninn job-
to/ kui nemnä nida kunneliwa/ ninn töine
töiselt küssitelliwä/ sis tulli ka Jesus essi
neide mannu/ ninn kälwe neidega. Ent
neide Silmi peti/ et nemnä teddä es tun-
ne; sest temnä näit hendä neile töisel kom-
bel. Ninn temnä üttel neide wasta: Mä-
rätse kōune es ne omma/ kumb teije käl-
wen töine töisega peäte/ ninn ollete mur-
relikko? Ent ütse/ kummal Ninni olli
Klewas/ koste ninn üttel temnä wasta:
Sinna ütfindä Wōras ollet Jerusalem-
min/ ninn ei tija mes se sissen nell Bätwä
oni sundinu? Ninn temnä üttel neile:
Mes? Ent nemnä ütliwä kälse: Se/ Je-
sussent Naatsarettist/ kumb olli Broweet/
wäklew Tōdn ninn Sōnna. Jūmmale
ninn kige Nabhwa een. Kuitao meije Kō-
ge-Preestri ninn Bälko teddä Surma
Hukkatusse sisse omma ärrä andnu/ ninn
omma teddä Risti päle pona. Ent meije
lodime teddä ollewat/ ke Israelt pididi lu-
nasta

nastama. Nink päle se kige om nünd taam-
 bā kolmas Päiw/ kui se sündi. Ent mön-
 ne meije Naisist omma meid ka heiditānu/
 kumma ülli warra Hawwa man omma
 osnu. Nink kui nemmā temmā Rehā es
 löwwā / sis tulliwa nemmā nink ütliwā
 hendā Englide Nāntmist nānnus/ kumma
 teddā ütsewā ellāwāt. Nink mönne meije
 seäst lätsiwā Hawwa mannu / nink lösi-
 wā nida/ kui ne Naise ütliwā / ent teddā
 hendā es nāe nemmā. Sis üttel temmā
 neide wasta: O teije rummala nink rasse-
 da Sdānest / seddā kē uskma/ mes ne
 Broweti omma üttele. Et Kristus ni-
 sugust peā kannatama/ nink omma Nu-
 wustusse sisse minnemā? Nink temmā nak-
 las Mosesest nink kigist Browetist / nink
 sellet neile ärrā kigen Kirjan/ mes temmāst
 olli kirjotetu. Nink nemmā tulliwa se
 Allewe lähhūde/ lohhe nemmā lätsiwā.
 Nink temmā pand hendā kawwemballe
 minnewās. Nink nemmā wāijewā teddā/
 nink ütliwā: Jā meije mannu / sest Od-
 dana jorwawap/ nink Päiw kaldus Otsa
 minnemā. Nink temmā läts sisse neide
 mannu jānā. Nink sündi/ kui temmā
 neidega Lawwa man iste/ sis wöt temmā

ewa/ tännäs nink murs/ nink and nelle.
Sis atwatti neide Silmi ülles/ nink nem-
mä tusiwa tedda. Nink temmä kätte neist
ärrä. Nink nemmä ütliwä tdiine töist
wasta: Es meite Sdä meije sissen palla/
kui temmä meijega pajat Te pääl / nink
kui temmä meile Kirja ärräsellet? Nink
nemmä tössiwa selsammal Tunnil ülles/
nink kaniwä jälle taggasi Jerusalemmi/
nink lösiwä neid ütstöistkümmeid / nink
kümme neide man olliwa/ loon ollewät/
nink ütlewät: Se Issand om töttelikust
üllestösu/ nink bända Simonille näüt-
tu. Nink nemmä juttusiwa/ mes Te
pääl olli sündinu/ nink kuitao temmä Lei-
wä Muredmissen neist olli tuttu. Neid es
ssu nemmä ka mitte. Ent se olli sis kui
oddang olli tolsammal eesmätsse Maddäse
Bühhä Päiwäl/ nink usse olliwa kinn
pantu/ kun ne Jüingre loon olliwa Juda-
ste Beljo perräst.

Ent kui nemmä seddä pajattiwa/ sis tulli
Jesusessi/ kui nemmä Lawwa man isie-
wa/ nink sais neide keskette/ nink üttel nei-
de wasta: Rahho olgo teijega. Nink
nemmä söimas neide umbustu nink Sdäme
kallestust/ et nemmä neid es olle usnu/
kum.

Summa teddä olliva nännu üllestöjnu ol-
 lewat. Ent nemmä heitiwä ärrä / nin
 saiwa pelglikkuf / nin mötliwa henda
 Waino näggewät. Nin temmä üttel
 neile: Kuis teije ni heitinu ollete / nin mel-
 les särätse Mötte teije Söämette tulleswa?
 Raege minno Kässi nin minno Jalgu / et
 minna olle essi. Butte minno nin laege/
 fests Wainul ei olle mitte Pihha nin Luid/
 nida kut teije näete mu ollewat. Nin kut
 temmä seddä olli üttelnu / sis näüt temmä
 nelle Kässi nin Jalgu / nin Külle. Sis
 saiwa ne Jüngre röömifasi / et nemmä sed-
 dä Jssandat näijewä. Ent kut nemmä weel
 Römu perräst es ussu / nin immetelliwä /
 sis üttel temmä neide wasta: Kas teil sin
 middäke siuwä om? Nin nemmä pan-
 niwa tälle ette Tükki litsetut Kalla / nin
 Kimmäliske Met. Nin temmä wöt nin
 sölje neide een. Ent temmä üttel neide
 wasta: Ne omma ne Köhne / Lumbe min-
 na teije wasta olle pajatannu / kut minna
 weel teije man olli; sest kil peap täüdetä-
 mä mes minnust om Kirjotetu Mosesse
 Säduffen / nin Prowetin / nin Lausun.
 Sis awwas temmä neide Mofstust / et
 nemmä Kirja mofsiwa. Nin temmä

üttel neile: Nida om kirjotetu/ nink nida
 piddi Kristus kannatama / nink illeestouf-
 ma kooljist kolmandel Päiwäl/ nink last-
 ma lulutada omma Nimme pääl Battust-
 kaändmist nink Battu Andiskandmist lige
 Rahwa seän/ nink allustada Jerusale-
 mist. Ent teije ollete sest Tunnistaja. Sis
 üttel temmä jälle neide wasta: Rahho ol-
 go teijega: Otse kui se Issä minno om läb-
 hätän/ nida läbhätä minna teid ka. Nink
 kui temmä jedda olli üttelnu/ sis puhk tem-
 mä neide päle / nink üttel neide wasta:
 Wötke pühhä Waimo / kelle teije Battu
 andisk annate / neile omma nemmä andisk
 antu/ nink kelle teije Battu kinnitake/ nelle
 omma nemmä kinnitetu.

II.

Ent Tomas ütts neist Rahtõistkümnest/
 kumb kutjutas Rahtõessek/ es olle mit-
 te neide man/ kui Jesus tuli. Sis ütli-
 wä ne tõise Jüngrä tälle: Meije olleme Es-
 sandat nännu. Ent temmä üttel neide
 wasta: Kui minna ei näe temmä Rätte sis-
 sen Raala Täbbe/ nink panne omma Sör-
 me Raala Täbte sisse/ nink panne omma
 Rät temmä Külle sisse/ sis ei tabha minna
 ustu.

uka. Nink lattesä Päiwä perräst olliva
 temmä Jüngre taas sääl sissen/ nink To-
 mas neidega. Sis tulli JEsus/ kui Uffe
 olliva kinni pantu/ nink sais neide kes-
 kette nink üttel: Rahho olgo teijega.
 Berräst üttel temmä Tomale: Künitä
 tännä omma Sörme/ nink kae minno
 kässi; nink künitä tännä omma kät/ nink
 panne minno külle sisse/ nink ärrä olgo
 umbuskil/ enge olle uskik. Sis koste
 Tomas nink üttel temmä wasta: Min-
 no Jssand nink minno Jummal. JE-
 SUS üttel temmä wasta: Gest et sin-
 na minno ollet nännu/ Tomas/ sis ollet
 sinna usknu. Onsa omma ne/ kumma ei
 nde/ nink siski uskwa. Berräst seddä näit
 henda JEsus jälle neile Jüngrielle Liberia
 Järwe man. Ent temmä näit henda ni-
 dade: Simmon Peter nink Tomas/ kuub
 Katsikesteh kutsutas/ nink Natanael kall-
 lea Ma Kanast/ nink Zebedeusse Boja/
 nink katz töist temmä Jüngrist/ olliva üt-
 tenkoon. Sis üttel Simmon Peter neide
 wasta: Minna kii Kalko püüdima. Nemmä
 ütliwä tälle: Meie läine ka sinnoqa. Nem-
 mä kätswä wäljä nink astsiwa seddäimad
 Latwa. Nink tolsammal Döl es sa nem-

mä middäke. Ent kui jo Hommung tul-
 li/ sis sals Iesus Kanna; ent ne Jüng-
 re es tijä mitte/ et se Iesus olli. Sis üt-
 tel Iesus neide wasta: Latse/ kas teil mid-
 däke süwä om? Nemmä kostiwa tälle:
 Ei olle. Sis üttel temmä neide wasta:
 Heitke wäljä Nota häle pole Latwa/ sis ja-
 de lödmiä. Sis heitsiwä nemmä/ nink es
 jorwa ennämb wäljä weddäda/ Hulga
 Kallu perräst. Sis üttel se Jünger/ kumba
 Iesus armast/ Beetri wasta: Se om Es-
 sand. Ent kui Simmon Peter kuuld Es-
 sandat ollewat/ sis wöt temmä Hammet
 henne umbre/ (sest temmä olli allaste/) nink
 heit bendä Järwe. Ent ne tdise Jünger tul-
 liwa Latwaga/ (sest nemmä es olle karwen
 Maalt/ enge lähhüd kas sadda Künärt/)
 nink weddiwä Kalla Nota. Kui nemmä
 niüd Male astiwa/ sis näiwä nemmä ku-
 ma Hütse pantu ollewat/ nink Kallu sääl
 pääl/ nink Leibä. Sis üttel Iesus nei-
 de wasta: Zoqe neist Kallust/ mes teije
 niüd ollete piüdnu. Sis läz Simmon
 Peter/ nink weddi seddä Nota Male/ täüs
 sadda wiiskimmend päle kosm suurk Kal-
 la. Nink ehk neid kül ni pasjo olli/ siski
 es kalle se Noot ärrä. Sis üttel Iesus
 neide

neide wasta: Tulge / soge Lounat. Ent
 teäke es tohhi neisi Jüngristi temmält kuis-
 sidä: Kes sa ollet? Sest nemmä tesiwä Es-
 sandat ollewat. Sis tulli JEsus ninl
 wöt Peibä / ninl and nelle / nida ka Kalla.
 Se olli nüüd jo kolmas kord / et JEsus hen-
 dä omnille Jüngrille näüt / kut temmä
 Kooljist olli illes tösnu. Kui nemmä
 nüüd olliwä sönu / sis üttel JEsus Petri
 wasta: Simon Jona Poig / kas sa minno
 armastat ennamb kut ne? Temmä üttel
 temmä wasta: Ja / Essand / sinna tijät / et
 minna sinno armasta. Sis üttel temmä
 temmä wasta: Kaidla minno Wonakessi.
 Sis üttel temmä jälle töist korra temmä
 wasta: Simon Jona Poig / kas sa min-
 no armastat? Temmä üttel temmä wasta:
 Ja / Essand / sinna tijät / et minna sinno
 armasta. Sis üttel temmä temmä wasta:
 Kaidsa minno Lambid. Sis üttel tem-
 mä kolmat pubku temmä wasta: Simon
 Jona Poig / kas sa minno armastat? Peter
 saije kurwasi / et temmä kolmat pubku tem-
 mä wasta üttel: kas sa minno armastat?
 ninl üttel temmä wasta: Essand / sinna tijät
 kii; sinna tijät / et minna sinno armasta.
 Sis üttel JEsus temmä wasta: Kaidsa

minno Laimbid. Tötteelikust / tötteelikust
 minna ütle sulle / kui sinna noemb ollit /
 sis wöotsit sinna henda essi / nink lätsit koh-
 he sa tahtsit; ent kui sa wannas läät / sis
 saat sa omme Kässi wäljä kunitama / nink
 töine saap sinno wötama / nink sinna wed-
 dama / kohhe sinna ei tabha. Ent sedda
 üttel temma tähhenden / määräse Surmaga
 temma saas Jummalat kitma. Nink kui
 temma sedda olhi üttelnu / sis üttel temma
 temma wasta: Tulle minno perra. Ent
 Peter läänd henda umbre / nink näggi sed-
 da Jüngrit perra tullewat / kumba JEsus
 armast / ke ka Södm. Ajal temma liggi ol-
 li istnu nink üttelnu: Essand / kes se om / ke
 sinno saap ärräandma? Kui Peter sedda
 näggi / sis üttel temma JEsusse wasta:
 Essand / mes sis se peap? JEsus üttel tem-
 ma wasta: kui minna tabha et temma jääs
 senni kui minna tulle / mes se sinno puttup?
 Tulle sinna minno perra. Sis laagosi
 Könne Welliste sellä wäljä / et sesimane Jün-
 ger ei kole mitte. Nink JEsus es ütle
 tälle mitte / et temma ei kole / enge: kui
 minna tabhas / et temma jääs senni kui
 minna tulle / mes se sinno puttup? Se om
 sesamma Jünger / ke nelst Ajust tunnistap /
 nink

nink om ka neid kirjotanu; nink meije tija
 me/ et temmä Tunnistus om tõisi. Ent
 ne ütstõisikümmend Jüngrit latsiwä Ka-
 lilea Male ütke Mäe väle/ kobbhe neid Jē-
 sus olli kutsnu/ nink sääl om temmä nättu
 ennämb kui wijest saast Bellitsist üttelisse/
 kummist weel paljo senni Ajant allake om-
 ma/ ent mõnne omma ka jo uinonu. Nink
 kui nemmä teddä näijewä/ kummardiwa
 nemmä teddä. Ent mõnne mõtliwa kat-
 site. Ent Jēsus ast neide mannu/ pajat
 neidega nink üttel: Minnole om antu kii
 Melewald Taiwan nink Ma pääl. Seper-
 räst minge kige Jlna sisse/ nink Julutage
 seddä Armo-Oppust kigelle Pojussell:/ nink
 tekke Jüngris kii Paaganid/ neid risten
 se Jssä nink se Boja nink vühhä Waimo
 Nimmel/ nink oppetage neid piddämä kii/
 mes minna teile olle käftnu. Kä ussup
 nink ristitäs/ se saap õnsas sama. Ent ka
 ei ussu/ se saap ärräsunnitus. Ent usk-
 jide perrä sawa nisuagutse Täbbe tulle-
 ma: Minno Nimmel sawa nemmä Kur-
 ratid wäljä ajama/ wastse Keeldega pa-
 jatama / Siugu ärräajama / nink
 kui nemmä middäke surimlikko sawa jo-
 ma/ sis ei peä neil middäke wikkä ollema.

Ebbiste päle sawa nemmä kassi panna/
 sis sawa nemmä parremas sama. Niin
 näitse/ minna osse teije man ega päiwä/
 ammal Ilma Otsani. Verräst om tem-
 mä nättu Jakkabist. Enne kui temmä
 neide näkten neide Silmi eest üles woeti/
 sis om temmä hendä nidade elläwelt. per-
 räst omma kannatust näitnu ommille A-
 postlile/ mitmasuagutse Tähtega/ niin nä-
 ti neide seän nellikümmend Päiwä/ niin
 pajat neidega Jummalä Riklussest/ aw-
 ras neide Moistust/ et nemmä kirja moisi-
 tiwa.

III.

Niin kui temmä neid olli kolko lo-
 gonu/ es tässe temmä neid Jerusa-
 lemmit minnä/ enge se Essä Tootust ota/
 niin üttel: Näitse/ minna lähätä om-
 ma Essä Tootamist teije päle/ kamba
 teije minnust ollete kuulnu. Ent teije
 olge Jerusalemmi Linan/ seani kui teid
 ehitetäs Wäega korgest. Sest Jaan
 om kui Wega ristnu/ ent teid peap püh-
 hä Wainuga ristitämä/ eimitte karwa
 verräst neid Päiwä. Sis küssewä ne
 temmäst/ kumma olliwa kolko tulnu/
 niin ütliwä: Essand/ kas sinna sel Ajal jäl-

le saat üles säädma Israeli Rikkust? Ent
 temmä üttel neide wasta: Teil ei sünni mit-
 te tedä Miga ehk Tundi / kumbe se Essä
 ommale Melewallale om tallele pannu.
 Enge teije sade sama pühhä Waino Wäl-
 ke / kumb teije päle saap tullesma / nink sa-
 de ollesma minno Tunnistaja Jerusalemi-
 miu / nink koggona Juda. nink Samaria
 Maal / nink Ma Otsani. Nink temmä
 wetje neid wäljä ammat Betaniate / nink
 tõst üles omne Kässi / nink õnnist neid.
 Nink sündi / kui temmä neid õnnist / kui
 temmä jo kui neidega olli pajatanu per-
 räst omma Ülestõusmist / jis lahku tem-
 mä neist ärrä / nink woeti neide nädden üs-
 les / nink läb üles Tairwatte / nink Pilro
 wõt teddä neide Silmi eest ärrä; nink tem-
 mä om istnu Jummalahäle Käele. Nink
 kui nemmä Tairwatte kaijelitwa / kui temmä
 ärrä läb / näitse / jis saisiwa katz Meest net-
 de man walgen Keiwin / kumma ka ütst-
 wä: Kalllea. Ma Mihhe / mes teije saisate
 nink laete Tairwatte? Gesamma Jesus /
 ke teist Tairwatte om üles woetu / saap
 nidade tullesma / kui teije teddä ollete näin-
 nu Tairwatte minnewät. Nink nemmä
 kummardiwa teddä / nink kantiwa taggasi
 Jeru.

Jerusalemmi sure Kõnnuaa / seft Mäest
 kumb tutsutas Oli. Maggi / kumb om
 Jerusalemmi lähhin / pühhä Päivä Te
 Kõnnit. Nink kui nemmä sisse tulliva/
 sis lätsivä nemmä ülles sinna Põningo
 päle / kun nemmä olliva / Peter nink Jak-
 kap / Jaan nink Andrees / Wiliy nink
 Tomas / Bärtel nink Matteus / Jakkap
 Alweusse Poig nink Simmon Zelotes /
 nink Judas Jakkabi Belli. Nesamma
 olliva kii kindimä üttemeleikkult Pakvuf-
 sen nink Pallemissen / Natste nink Maria
 Jesusse Emma nink temmä Bellistega.
 Nink nemmä olliva alkasi Jummalä Koan /
 kättivä nink tännäshivä Jummalat.

Jummalä Pühhä Baimo näggewäst Tullemissest Apost. tide päle.

P Juk kui Surowiste. Pühhä Päiv
 Etäideti / sis olliva nemmä kii ütte-
 meleikkult üttenkoon. Nink Mürriemin-
 ne sündi äkkitselt Tairvast / dtse kui kange
 Tuul olles pühken / nink täüt seddä kog-
 gons Majja / kun nemmä olliva istman.
 Nink

Nink Kele nätti neil ärräjaetu ollewat /
 ötse kui tullitse / nink se iste eggäutte päse
 neide seäst. Nink neid täüdeti kii pühhäst
 Wainust / nink naksiva künnelema töiste
 Keeldega / nida kui se Wain neite and kün-
 nelda. Ent Jerusalemia olliva Juda-
 kisse ellämen / Jummalä peiglikko Mithhe /
 kigest Rahwast / kumma Tawä al omma.
 Kui niüd se Hääl sündi / sis tullit se Hull
 kotto nink jännimäti ärrä. Gest eggäuts
 kuuld neid ommal Kelel künnelewat. Nink
 nemmä heitiwä kii ärrä nink pauniwä
 Jumme / nink ütliwä töine töise wastä :
 Näitse / es nesiinatse kii / kumma künnelewa /
 olle Kallileassisse? Kuis meije sis kuleme eg-
 gäuts neid pajatawat ommal Kelel /
 kumman meije olleme sündim? Barde
 nink Mede nink Elamide / nink kumma el-
 läme Mesopotamia / Juda nink Kappa-
 dootsia. Ponto nink Asia. Maat / Brii-
 gian nink Barmillan / Egiptin nink Libia.
 Ma Biril / kumb om Kirene kottal / nink
 wöra Romalisse / Judalisse nink Juda. Ussu
 Wötja / Kreetre nink Urabe; meije kuleme
 neid meije omma Kelel Jummalä Suri-
 Tekko pajatawat. Nink nemmä heitiwä
 kii ärrä / nink olliva latte Kalo pääl / nink
 ütli.

ütliwä töine töist wasta: Mes sest tahtnes
 sada? Ent mu nariva nink ütliwä: Nem-
 mä omma täis maagusat Wina. Ent
 Beter saif neide ütletöistkümnega/ nink töst
 omma Hääd / nink pajat neide wasta:
 Juda Mihhe/ nink kil/ kumma ekläte Je-
 rusalemia/ se olgo teile tedä/ nink pand-
 ke tähhele minno Sönnu; sest nesinatse et
 olle mitte jooonu/ nida kui teije mötle-
 te/ sest se om kolmas Päiwä Tund/
 enge se om se/ mes üteld om läbbi
 Zoeli/ se Broweti: Nink wimätsil Päi-
 wil saap sündinä / (ütley Jummal /)
 minna tahha omma Wainust wä-
 jä kallata kige Pihha päle: Nink teije
 Boja nink teije Tütte sawa Browete Op-
 pust kulutama / nink teije Nore Mihhe
 sawa Näkko näggemä / nink teije Wan-
 namba sawa Und näggemä. Nink min-
 na tahha omme Sullaste nink omme
 Näütsekuide päle neil Päiwil omma Wai-
 must wäjä kallata / nink nemmä sawa
 Browete Oppust kulutama. Nink min-
 na tahha Jimmet anda Taiwan ülle-
 wän/ nink Tähte Ma pääl allan / Werd
 nink Tuld / nink Suidso Tosso. Päiw
 saap piimeš minnemä/ nink Ku Werreš/
 enne

enne kut se suur nink arwalik Issanda
 Päiw tulley. Nink peap sündimä/ et kã
 se Issanda Nimme saap appihetama/ se
 saap õnsaf sama. Israeli Mihhe/ kuulge
 neid sinatsid Sõnu. Jesusi Naatsaretist/
 Jummalast teije seän ülles näudetü Meest/
 Wäe / Imme nink Tähtega / kumbe Jum-
 mal läbbi temmä teije kessen teggi/ nida ku-
 teije ka essi tijäte; seddäsamma / kui tem-
 mä Jummal ärrämötteldü Nouwust nink
 Genteedimissest olli ärräantü / ollete teije
 wõtnu/ läbbi lillekohtutse Käe/ ülles ponu
 nink ärrätapnu. Seddä om Jummal
 ülles ärrätänu/ kui temmä teddä Surma
 Wallust om pästnu/ sest se es woi mitte
 olla/ et teddä temmäst piddi kinni petämä.
 Sest Dawid ütley temmäst: Minna olle
 seddä Issandat illes henne ette säädnu/
 sest temmä om minno hääl Käel/ et min-
 na ei heljo/ seperräst om minno Süddä
 röömsa/ nink minno keel römustap hendä/
 sest ka minno Lihha saap Lotussen hengä-
 mä. Sest sinna ei sa minno Henge Põr-
 gutte jätmä/ ei ka perrä andina/ et sinno
 Pühhä Ärrämäddänemist näek. Sinna
 ollet mulle tedä andnu Ello Teed; sinna
 saat minno täütämä Rõimuga omma Pal-
 ge

je een. Mithe Wellitfe/ laske minno jul-
gede teije wasta kōnnelda wannast Essāst
Tawdast/ seft temmä om ärräkoolnu nintē
mahha mattetu / nintē temmä Hand om
täambā Päiwāni meije man. Kui temmä
niiud Broweet ollt/ nintē tees/ et Jummal
Wandmissēga tälle olli tootanu/ temmä
Pusa Suggust Kristust ülles ärrätādā Pih-
ha perrā/ temmä Järje päle istma; sis
näqat temmä ette ärrā/ nintē pajat Kristus-
se üllestössemissēst/ et temmä Heng ei ol-
le mitte Pörqutte jättetu/ nintē temmä
Pihha ei olle ärrämāddānemist nānnu. Sed-
dāsamma Jesust om Jummal ülles ärrā-
tānu/ seft olleime meije kil Tunnistaja. Et
temmä niiud om läbbi Jummalā hä Käe
üllendetu/ nintē se Pühhä Waino Tootust
Essāst sanu/ sis om temmä seddā wäljä-
kallanu/ mes teije niiud näete nintē kulete.
Sest Tawid ei olle mitte ülles lānnu Tat-
watte/ ent temmä ütley: Se Jssand om
üttelnu minno Essandalle: Istu minno
häle Käele/ sennē kui minna panne sino
Wainlāst sinno Jalgu alluēfēh. Sis
teedle niiud loggona Israelt Kodda tēt-
test / et Jummal teddā Essandā; nintē
Kristussest om tennu/ seddāsamma Jesust/
tumba

Lumba teije ollete Risti poan. Ent kum
 nemmä seddä kuliwa/ sis naksi se neide
 Svämette/ nink ütliwä Beetri nink tōstie
 Apostlide wasta: Mes peäme teagemä/
 Mihe Wellitse? Ent Peter üttel neide was-
 ta: Käändle hendä Battust/ nink laske
 eggäits teije seäst hendä risti Jesusse
 Kristusse Himmel/ Battu Hindishandimis-
 seh; nink sis sade teije sama Pühhä Bai-
 mo Andet. Sest teile nink teije Patsile om-
 se Tootus antu/ nink kigille/ kumma kaw-
 wen omma/ kumbe eäle se Issand mei-
 Jummal tännä saap mannu kutsma. Ka-
 paljo tōstie Sönnuga tumusti nink manni-
 temmä/ nink üttel: Paskte hendä awwite-
 da sefstinatsest tiggedast Suggust. Kum-
 ma nüüd hääl meel teimä Sönnua was-
 ta wōttiwa/ neid ristiti. Nink tol Bai-
 wäl suggesti Roggodusselle päle lähhid kolu-
 tuhhat Henge. Ent nemmä jäiwä kind-
 mätt Apostlide Oppusse nink Ossausse nink
 Leiwä Murdmisse nink Balwusse päle. Ent
 like Henge päle tekki Belg/ nink paljo Im-
 met nink Tähte sündi Apostlide läbbi. Ent
 kii ne Uskja olltiwa ütten koon/ nink vid-
 diwä kii ütten. Nink nemmä möiwä ärrä
 omma Hääd nink Barra/ nink jaggasiwä

seddā arrā kigille / se perrā kui kummaleke
 waja olli. Nink nemmā ollitwa eggā päi-
 wā üttemelelikkult koon Jummalā Koan/
 nink murdsiwa eggān ütten Koan Leitbā/
 nink wottiwa Koga ütten Rōmu nink di-
 ge Sōāmege/ Jummalat kitten/ nink neil
 olli Armo kige Rāhwa man. Ent se Is-
 sand pand eggā päiwā ennāmb Koggedus-
 selle päle/ kumma õnsas̄ sairwa.

Ent Peter nink Jaan lātsiwā üttesisse
 ülles Jummalā Kotta üttesämmäl Bal-
 wusse Tunnis. Nink üts Nices/ kā Em-
 mā Jhust̄ sant jalloto olli/ kanneti sinnā;
 seddā pannitwa nemmā eggā päiwā Jum-
 mala Koa Usse ette/ kumb illosas̄ kutsuti/
 et temmā neist Andet palleš/ kumma Jum-
 mala Kotta lātsiwā. Kui se Beetrit nink
 Jani nāggi/ et nemmā tabhiwa Jummalā
 Kotta minnā/ sis palleš temmā neist An-
 det sada. Ent Peter kaije Janiga temmā
 päle nink üttel: Rae meije päle. Ent tem-
 mā kaije neide päle/ wink oot neist middāke
 sada. Sis üttel Peter: Hōbbemat nink
 Kulda mul ei olle/ ent mes mul om/ seddā
 anna minna sülle: Jesusse Kristusse Nim-
 nel Raatsarettist tõsse ülles nink kōnni.
 Nink temmā haard teddā hāsī Rāest kinni/
 nink

nink tömmas teddä ülles; nink seddämaro
 saiwa temmä Jalla nink Zalla kindimäh.
 Nink temmä karras ülles/ sais nink kääwwe/
 nink läz neidega Jummalala Kotta/ lönd
 nink karras/ nink kit Jummalat. Nink kit
 Rahwas näggi teddä löndwat nink Jum-
 malat kitwät/ nink tusiwa teddä / et tem-
 mä sesamma olli/ ke Jummalala Koa illusa
 Wärräjä een olli istnu nink kerjānu. Nink
 nemmä saiwa täüs Hirno nink Heiditä-
 mist se ülle / mes temmäle olli sundinu.
 Ent kui se ärräsittinu Jalloto hendä Beet-
 ri nink Jani man pidit/ sis joost kit Rah-
 was neide mannu se kummi sisse/ kumb
 kutsutas Salomonni Kum / minn panni-
 wa Jimmes. Ent kui Peter seddä näggi/
 sis koste temmä Rahwale: Israeli Mähhe/
 mes teije seddä Jimmes pannete/ ehk mes
 teije meije päle laete/ kui ollesse meije om-
 ma Jowwo ehk Bühhäussessa teddä kää-
 mä tennu? Abrahamini nink Isaki nink
 Jakobi Jummal / meije Wanutambide
 Jummal om ärräselletānu omma Last Jē-
 sust/ kumba teije ollete ärräandau / nink
 teddä ärräsalgnu Pilatusse een/ kui tenun
 Kohhut moist teddä wallale laske. Ent teije
 ollete seddä Bühbä nink Digedat ärräsalg

7 / nink' palleinu hennese Tapja-Meesi
nink' ent seddä Ello Saatjat ollete teije
arrätapnu / seddä om Jummal Kooljist ül-
les arrätänu / sest olleime meije Sunnistaja.
Nink' läbbi Ussu temmä Nimme sisse / om
temmä sesinatse pääl / kumba teije näete
nink' tunnete / omma Nimme kinnitänu ;
nink' se Ust läbbi temmä om felle omma
Terwust andnu teije kile een. Nink' nüüd
tija minna kii / Wellitse / et teije seddä
teedmättä ollete tennu / nida kii ka teije
Wälkko. Ent Jummal om seddä nidade
käntnu / mes temmä enne om kuskutanu /
läbbi kige omme Prowete Su / et Kristus
pidi kannatama. Sis parrandage hen-
dä nüüd / nink' käändke umbre / et teije Pat-
tu arräwoetas / kii se Kostutamisse Aig-
tulley Issanda Balgest / nink' läbbätap teile
seddä enne juttustetu Jesust Kristust / kii
Tairwast peap hennese wötma tohhe Ajani /
kii kii saap jälle todus / mes Jummal om
pajatannu läbbi kige omma pühhä Prowe-
te Su / ainmust sant. Sest Moses om
Wannambide wasta sikkellu : Se Issand
teije Jummal saap teile litte Proweti ül-
les arrätänu teije Wellitsist / kii minno /
seddä peate kuulma kigen / mes temmä teile
saap

saap ütlemä. Nink se saap sündinä/ et
gänts Heng/ kã seddã Broweti ei sa kum
ma/ peäp Rahwa seäst ärrähäetetãma
Nink kil Broweti/ Samuelist sani nin
perrãst/ mitto neist omma pajatãnu/ u
omma neist sinatsist Bãtwist enne kuluta
nu. Teije ollete Browete nink Lepping
Lasse/ kumba Jummat meije Wannamb
dega om illesfãadnu/ kui temmã Abro
hammi wasta üttel: Nink sinno Seemne
peäwã kil Suggu Ma pääl sama õnnist
tus. Teile om Jummat eesmäst omma
Boiga Jesust illesãrrãtãnu/ nink om te
dã lähãtãnu teid õnnistama/ et hendã eg
gãnts ommasi Kurjussesi kãnãh.

Ent kui nemmã Rahwa wasta pajatiwa
sis astiwa ne Preesri nink se Jumma
Koa Pã-Mees nink ne Saduzeri nei
manau/ nink neil olki haige Meel/ et nei
Rahwast oppetiwa nink Jesussen ille
tõffemist kulutiwa Kooljist. Nink nei
mã heidiwã Kãt neide külge/ nink pan
wa neid Hommungus Wangi/ sest sis
li jo Oddang. Ent paljo neist/ kum
seddã Sõnna olliwa kumnu/ uskiwa. N
Meeste Arw olki lähãnd wits tubhat. O
tõhset Pãiwãl sündi/ et neide Pãlito

Wannamba nink Kirjatundja kollo tulli-
wa Jerusalemni. Nink Hannas / se Kõr-
ge-Breester / nink Katwas / nink Jaan /
nink Aleksander / nink mitto neid Kõrge-
Breestri Sukku Olli. Nink nemmäsäädsi-
wa neid henne keskette / nink nousiwa neilt:
Määrätses Wäest / ehk määrätsel Nimmel-
es teije seddä ollete temnu? Sis üttel Beter /
täis Bübbä Watmo / neide wasta: Kahwa
Päliko / nink Israeli Wannamba / kui meid
tämbä sunnitas se bā Tõ perräst / mes
selle többitselle Mihbele om tettu / kumma
läbbi temnä om ärräsüttinu / sis olgo teile
nink kige Israeli Kahwale tedä / et Jesusse
Kristusse Nimmel Naatsarettist / kumba
teije ollete Kristi ponu / keddä Jummal
Kooljist om üllsärrätänu / selsammal saias
tesinane sin teije een terwe. Se om se
Kiwwi / kã teist Koateggijist om ärräbeide-
nu / se Nulga Pã. Kiwwis om sanu. Nink
etteke mu sissen ei olle õnsust / sest ütse
mu Nimmis ei olle ka Tairwa al Jannimis-
ille antu / kumman meije peäme õnsas
ma. Ent nemmä kairwa Beetri nink
ani Tulsusse päle; nink wanniwa seddä
mmech / sest nemmä tesiwä neid opmatta
nink rummala Mihhi ollewat / nink tusi-

wa neid ka/ et nemmä Jesussega olliw
nu. Ent kui nemmä seddä Juminist nä
wä henne man saiwat/ le terweh olli sanu/
sis es olle neil middäke wasta pajatamist.
Ent nemmä käksiwä neid Surest - Koh
tust wäljä minnä/ kōnneliwa tõine tõin
wasta/ nink ütliwä: Mes meije neile Mies
telle peäme teagemä? sest awwalik Täht
om neide läbbi sündinu/ nink om tedä kigit/
kumma Jerusalemmin elläwä/ nink meij
ei woi seddä mitte sallata. Ent et se kaw
weimballe Rahwa sekkä ei laggone/ si
ähwärdäkem neid kōwwaste/ et nemmä ed
dispäide ennämb üttele Juminisse wast
sel Nimmel ei pajata. Nink nemmä heit
siwa neid/ nink es kasse neid üssike ennämb
kōnnelda ei ka oppetada Jesusse Nimme
Ent Peter nink Jaan kostsiwa neile nin
ütliwä: Kas se õige om Jummalat een/
meije teid ennämb kuleme/ kui Jummalat
Moistke essi Kohhut. Sest meije ei w
mitte mahha jättä seddä pajatamast/ m
meije olleme nännu nink kuulnu. E
nemmä ähwärdiwa neid/ nink lassiwä ne
wallale/ nink es löwwä mitte/ kuitao ne
mä neid waiwasse/ Rahwa verräst;
lik kitiwä Jummalat se ülle/ mes

omni. Sest se Inimenne olli ennamb
elli kummend Ajastaiga wanna / kumma
illen se Suttitämisse Täht olli sündinu.
Ent kui nemmä olltwa wallale lastu / sis
ulltwa nemmä Ommatside mannu / nin
ututwa / mes ne kōrge. Breesrinink Wan-
amba neide wasta olltwa üttelnu. Ent
ui nemmä seddā kulltwa / sis tōsttwa nem-
nä kē üttemelettelt Häält, Jummal
ole / nin ütltwā: Issand / sinna ollet se
Jummal / kō om tennu Taiwast / Maad
inē Merd / nin kē mes neide sissen om :
kē läbbi omma Sullase Tawida Eu om
ütelnu? Minperräst mässawā Baggana /
inē Rahwas wōttap tūhjā ette? Ma
unninga läwā ütte / nin kē illembā tulleswa
kē wasta Issandat nin wasta temmä
ristust. Sest tōtteltelt nemmä omma
ndā ütte kōggonu sinno pūbhā Boja Jē-
sse päle / kumba sinna ollet woidnu / He-
des ninē Pontsius Bilatus / Bagganide
inē Israeli Rahwaga / seddā reggemā /
s sinno kassi nin sinno Nouw om en-
ärrämōttelnu / et se piddi sündi-
nē. Ninē niūd / Issand / kae neide Äh-
dämisse päle / nin anna ommille Sul-
te kige Julguffega sinno Sōnna paja-
fada /

tada/ se sissen/ et sinna omma kät wäl-
 kunität/ et Sittitämisse niuk Täbhe niuk
 Imine sündiwä/ läbbi sinno pühhä Bojo
 Jesusse Nimine. Niuk kui nemmä olli-
 wa Batwust piddanu/ sis liko se Batq/ kun
 nemmä koon olliwa. Niuk nemmä satwa
 fik Buhhä Wainuqa täüdetus/ niuk paja-
 tiwa Jummalä Sönnä Julgussega.

**Jerusalemmin Lina hirmsast är-
 räbäetämissest / kumb neljätkuunel
 Ajastajal perräst Jssanda Kristusse
 Taitwa. Minnemist om sin-
 dinu.**

I.

Wllis näski kätte joudma/ et Jummal ülle Je-
 rusalemmin Lina niuk Juda. Rahwa omma ot-
 salist Bibba taht laske kätwä / nida kui Proweti
 niuk Jssand Kristus essi nelle ahwården olliwa ette
 ütelnu/ sis om nisuggustid Täbte enne nättu: üt-
 Hannaga Täht/ ütse kui Mool nättä / om Taitwan
 nättu/ sesamma om terwe Ajastaja Lina kottal saisi-
 nu/ nida et eggámees seddä om nämmu. Mahla, Ku-
 kattessamal Päiwäl / Kellä üttesä Utgo Öse / üt-
 hapnematta Leitwä Päiwil / om Jummalä Koan Ut-
 ri man nisuggune wallus Paisse paistnu/ et eggä J-

minne mottelnu Väivä ollewat. Suur wassene
lange Wärräjä / Zummala Koa siffenpidditsel Po
nel / kumb kattelümnelle Mihhele saije tösta / kui ted
da piddi wallale lastama / nink ligitte Raud, Zab
ba nink Kengastega olli kinni pantu / se om hendä
kuendel Turmil Dse essi ülesawwanu. Jant Väivä
Ku kattelümne päle eddimätsel Väiväl omma Zai
wa al nink Vilwin Bankre nättu / nink ötse kui suur
Hulk Kyütliid nink Zalg, Wäkke kofko minnewät
nink taplewät Dse / sure Kärrinäga. Surowiste, Püh
hä Voos, Pühhäl / kui Preestri Zummala Koa siffen
kahhiwa walmistada / mes Pühhiß tarwis olli / sis
omma nemmä suurt Mässämist kuulnu; perräst om
üts Hääl kuultu tännitawät: **Lätkem sit ärrä.**
Eh! kui monne seddä sis ütlewä sundinus / kui se een
podaw Zel lige pühhämbä Paiga een / Zummala
Koa / Kristusse Kannatamisse Aljal / om ärrälatte
nu. üts Inniminne om saäl olnu / kummal Nim
mi olli Jesus Anani / ütte alwa nink waise Mihhe
Poig / kui sesamma Surowiste, Pühhiß olli Zerusa
lemmi tulnu / sis om temmä sure Hälega heiganu :
Oh! üts Kookminne kulus Hommungust; üts
Kookminne kulus Öddangust! üts Kookminne ku
lus nehäst Zulest! Oh! üts Kookminne kulus kog
gona Jerusalemmi nink Zummala Koa ülle. üts
Häddälinne Kaibus tulley Mörhja nink Poig, Mih
he päle; üts Kookminne lige Kahwa ülle. Nink
nida tännit temmä D nink Väivä päle / nink joost
marro lombega umbre Lina mödä. Nink eh! kui
monne teddä Witsuga lahksiwa / kumma seddä Kook
mist / kui kurja Tähhendamist ülle Lina / hääl melet
es tah

es tabha kuulda/ siski es jättä temmä mahha nie
 tännitämäst. Nink kui seddä Jnnimist Ma. Wal
 litsaja ette woldi/ keddä Romalisse sääl peijewä/ ke ted
 dā Piitskuga nida last lahku/ kuni Merri kigitte
 wäljā tulli/ sis ei olle temmä ommette üttele Sōn
 naga Arms pallelu/ ei olle ka ütse We. Pissar
 temmä Silmist wäljā tulnu/ enge om ikkes tänni
 tānu sure Hälega: Häddä/ Häddä/ Häddä sulle/
 waine Jerusalem. Sundja Albinus om teddä k
 jampswat Jnnimist Maruþ pannu. Saitse Ajas
 taiga järgi mödā ei olle sesinane Jnniminne mu Rah
 waga ümbrekānu/ enge om ikkes ilmütsindā löndnu/
 nida kui Jnniminne/ ke omman Welen üttele Ajsa pä
 le allasi mötley/ ehk seddā ärrā pūwōwāp möttelda/
 nink om ikkes nida tännitānu: Häddä/ Häddä sulle/
 waine Jerusalem/ ei olle ka sest Tännitāmissest mitte
 ärrāwāssinu. Ent kui Romalisse io Lina al ölliwā/
 sis om temmä Balli. Wuri pääl ümbrekaot löndnu/
 nink om ikkes tännitānu: Häddä ülle Jummalā
 Koa/ Häddä ülle kige se Rahwa! wimāte om tem
 mä ka neid Sōnu/ kumbe enne temmäst es kulu/
 sinnā kōrwale üttele: Häddä ka minnole. Nink
 ütse kui se Sōnna temmä Suun weel olnu/ sis om
 temmä kōggomatta Wainlaisest mahha lastu/ nink
 nida ärrākolu. Neid nink muud Jmmetāhte om
 enne nättu/ enne kui Jerusalem om ärrāhāetet; Nink
 tullep ka sest Ärrāhāetāmissest essi kuulda.

II.

Kalli Judalisse/ (nida kui pūhhā Teppan üttele A
 Teg. 7. 52.) kui Saja nink Ärrāndja öig

at nink warkka Kristust ollwa ärrätapnu, sis om
 foggona Judalisse Kuning. Nikkus figitte ikkes kuu-
 jembas lannu. Kõrge-Preestri naksirwa Wäe-kaupa
 nink üllekõhnut toisille Preestriille teggemä; toiste ül-
 lembide waijel olli selge Wihkaminne nink Kaddeus/
 nink kil Wallitsus naksi lahkuma, nida et nättä
 olli, et se Wallitsussenga Järg peäle pididi toisite tui-
 lema. Nihuggutse üllembide Tulli nink Wihka-
 misse perräst, kumb nell benne waijel olli, naksi mõn-
 ni Hult neist ärrätagganema, nink essi Geltsi kofko
 lõmä, se läbbi tekku mõnesuggust Kurja, nida et
 Nahwast risoti nink tappeti ni Lina fissen, Jerusalem-
 min, kui wäljän; nink kil Assi näkki nida näütawät,
 et seiwatse Nahwa Kerko, nink Kohto, Wallitsus ol-
 li umbresoddamisse pääl. Seperräst lähhät ka Kei-
 ser Nero Restust Wlorust Juda, Ma sisse, Judali-
 sille Wallitsajaj. Nink kui temmä Judalistle
 wäega kala olli mitma Ustjaga, nink omma Ahnust/
 Korkusi nink Wallatust tagga aije, sis aira Juda-
 lisse tedda ärrä. Kui temmä perräst neidega saije
 joddama, sis kaot temmä ommast Nahwast wiis
 tuhhat Weest ärrä, kumb Judalisse mahha tappiwa.
 Nida wässösiwä Judalisse, läbbi Zummala Perrä-
 andmisse, et nemmä ka Romalisse wasta wöttiwa
 panna, nink tagga-siwa neist ärrä. Ent kui Keiser
 Nero seddä tedä saije sis lähhät temmä Wlorust
 Wespasianust omma Poja Titussenga Süria Ma
 sisse. Selsammal Ahal omma foggona Hommun-
 so, Ma sissen särätse Kõnne ja Sõnnume Läänu, et õt-
 sel Ahal mõnne Juda, Maast saasse tullemä, kum-
 ma pididwä fureß nink wäggewäß toufma, nink kil

Alma, Maad benne alla sama. Eht müüd se kii
 Kristusse waimolikko Nirkusse polest tottef saije/
 tunna Kristusse Nimmi (ke Judalliste Suggust
 om sundinu) ülle kige Alma, Ma suref läf/ sifiti om
 ma wönne seddä neide kätte Wespasianuste päle ar-
 wänu. Ent Judalisse selletiwä seddä Kulutusf ben-
 nefest/ ninf mötliwa omma Afsia se läbbi tähhende-
 tu ollawat. Ninf kui nelle kolm Tappelust neide
 Wainlaiste wastä korda läfsiwä/ sis paiso neide Mees-
 förgif/ töstiwä kolm Soä, Välikkut/ ninf läfsiwä Wäel-
 ga Askalonni Lina ärrä sama. Sis lödi neid kätte
 puhuga mahha / ninf nemmä kowäwa (päie se
 weel/ et ne Soä, Välikko hukka jainba) liggi kät-
 kummend tuhhat Meest ärrä. Sis läf Wespasia-
 nus/ Keisri Sönnä päle/ Källä Ma sisse / kumb
 olli wäkkew ninf rikkas Ma Rahwa polest/ poost/
 rik/ ninf pallut kff ärrä/ nida et Tapmissel / Riis-
 missel ninf Pallotamissel Otsa ei ka Tullat es olle.
 Sis saije Judalissi mittu tuhhat hukka/ ninf tappett
 mahha ütte wörbiga liggi wiiskummend tuhhat Söta-
 ta kölbatawat Meest ; ilma Naisste ninf Lasteta/
 kumma alwast ninf Maal elläjäst Rahwast olliwä.
 Soä Wäggi es anna sääl Armo Wammale ei ka
 Novelle/ ei Rassejallutsille Nasille/ ei ka Hällin mag-
 gawille Latsile. Kuus tuhhat Noort Meest lähhät
 Wespasianus üttel hawal / kui iggäwetsid Orje/
 Akaja, Ma sisse / seddä kitsast Maad kassiwelits-
 se Merre wajelt ärräkaiwä. Kolm kummend
 Tuhhat walmist Södda, Meest Judalisse seäsi
 müdi tol Ajal ärrä iggäwetsse Orjusse sisse. Wi-
 tuhhat omma surest Peljust hendä korge Kiwä

Mäkke päält essi mahha heitnu/ nink bennele essi Ot
 ta tennu. Tol Ujal olli uts tark nink moistlik Mees
 Rudaliste seän/ sel olli Nimmi Josef/ se olli neil
 Breestriß nink Pälikkuß Soan; Sesamma pag
 gesi/ eddimätsen Peljun/ weitsi Rahwaga ütte Ko
 ba sisse liggi Zotapatat/ Kalilea Ma Lina/ saält sa
 di temmä Kätte/ nink widi Wespasianusse mannu.
 Kui temmä Wespasianusselle üttel/ et temmä weel
 pididi Kelsriß sama/ sis and temmä tälle Armo.
 Nink sesamma Josef om seddä kirjotanu/ mes meise
 sest sundinu Ujast tijaime. Kui se Kalilea Maal
 sündi/ sis tulli uts kolko kotu Hult julgedat nink
 roõwajat Rahwast Jerusalemmi Lina/ seddä olli uts
 neist surembast Essandijt kolko saatnu/ et temmä se
 läbbi kil seddä Wallitsust henne Kätte saaf. Sis
 om taas paljo sallajat Tapmist/ Roõromist nink
 Riisimist Jerusalemmin olnu/ nink kil om Rahjus
 sigginsu/ nida et se waine Liin ligest polest om
 waiwatu. Sel Ujal omma mõnne Kõrge, Breestre
 ärrätappetu/ nink saggede om Werd ärrätalletu/
 ta õtse Jummalä Koa sissen. Josef kirjotap/ et
 kahtõistkummend kuhhat parrambat nink üllebät
 Juda, Rahwast sensinatsen Mässämissen om ärrä
 tappetu/ nink neide Hä nink Koa antu alwale Rah
 wale nink Soldatile risu nink wõtta. Mõnne
 mõtlemä Romaleisi kawwala Rouga seddä tennus.
 Nida waiwati jo Jerusalem/ enne kui õige Marr
 weel temmä päle tulli/ kolmesuggurse Häddäga/ Ro
 maliste Soast/ Labkmissest nink ligesuggutsest Mäs
 smissest nink Tullist Lina sissen/ nink tiggedast/ ut
 antust Essandijt/ kumma petlikko Rombeiga mõnd
 Hultä

Hukka henne perrá saima / hendá. Essandis töstiro
 nint Essanda, Nu perrást paljo Berd árráwalli-
 to.

Kui niüd tol Ajal Kadara Rahwas Romalisse
 tille naksiwa wasta pannema / sis piddi Titus rühk-
 má Taltw, Verist wäljä tulla / nint wöt Kadara, Lina
 árrá / nint temmá Pä, Mees Plaatsidus aije kolme
 kummend tuhhat Koddanikke pakko / las tuhhat
 wöt temmá Wangi / mu Rahwakenne nint pagges-
 ja, Hult upput hendá árrá Jordani, Jökke; nint ne
 kolu Kehhá látsiwá Jökke mödá alla Astwaltiteffe
 Järwá sisse / kumb kutsutas Kolu, Merref. Sis láts-
 siwá Romalisse tolle pole Jordanit Malkeronnini-
 ligin Palgun Judaliste päle / nint saditwa neid sure
 Hirno alla. Kui Taltw olli árrá lámmu / sis todi
 Wespasianusselle Conna Kemwájel Zesariatte / et
 Nero Keiser olli árrálootnu; Sis walmist temmá
 hendá ussinaste nint las árrá Zesariast. Nint kum-
 temmá kii Juda, nint Idumea Rahwa Linu oll
 árráwötnu / (mónnda Linakest ennege pudu / kumma
 wóra Söa, Wäe Käen ollitwa) sis pand temmá
 Roma Söawákke like Linu sisse / et temmá nida
 parrembide nint peembide Jerusalemimi, Lina (kumb
 ütfindá ennege weel árráwötmatte olli) woif árrá
 wáárdá nint Kátte sada. Tol Hamal töst We-
 spasianusse Söa, Wäggi teddá Keisrif. Perrást
 las Wespasianus árrá Egipti, Ma sisse / nint sääl
 olli temmál Nötte Italia, Male minnemá; Ent
 seddá Sötta / mes temmál Judalistega olli / jat ter-
 má omma Poja Titusse Holele.

Et Titus läis Jerusalemmi Lina alla / nink kui
 temmä ütte puhhu ratsal Hobbesega wäega Lina
 jaggi aije kaema / sis olles temmä peä Judalisse kätte
 Janu / nink pässi waiwalisse ärrä. Perrašt teggi
 temmä omma Peri ülles Kopussehe / sinnä satje
 Wurst Maad Linast / nink jaggi ärrä omma Sva
 Bäfte / et temmä seddä Lina ennämb kui ütelt koi
 kalt woiš taotada nink umbrepiritä. Sen waijeri
 olli ilmoitsota paljo Rahwast kigelt polelt kigist E
 nust Jerusalemmi Pajja Puhhäs kolkko tulnu / Zum
 mala Orjust piddämä. Väle se olli jo enne paljo
 ahatumma / üleanto / julgedat Rahwast / henda Jer
 usalemmi Lina kolkko koggonu / kumb Kalilea / Ma
 nifest olli wäljä aetu. Nink nida olli kolm Hukka
 nink Ossa Rahwast Linan / kumma üttemelelist Wal
 litsust ennämbeste nink ennämbeste (nida kui sis Zärg
 kles om) ärrärikliwa. Utel Ossat olli Zummala
 Kooda henne alla woet / selsammal Hulgal olli Elea
 zar / Simmoni Poig / Pälikun / seddä arwitirwa ne
 Müütniko / kumb tigge nink karwal Rahwas olli /
 nink Koddanikka wasta suurt Bibha peije. Lina
 allumanne Ossa olli Zani Käen / kummas kii Wil
 litsus tulli / kummas jo enne om üteldu. Päälmene
 ne Lina Ossa peti Simmonist kinni / kummal kaks
 kummend tuhhat Zdumea Rahwast Abbiš olli /
 kumma sinnä ollirwa kutsutu / seddä Lina Müütniko
 kuide Wallatusse nink Wäe wasta kaitsema ; neist
 sammust Wörist olles Rahwas henda häälmetel
 alle pästnu / ent es woi mitte.

Kui niüd Titus moist/ et seddä Rahwast Jeru-
 salemmi Linan ülli paljo nink lijaf olli/ sis rüht ränk
 walmist temmä hendä ussinaste/ seddä Lina umbra
 piirmä nink Walli temmä umbre ülles heitmä/ nida
 kui Kristus neile olli ütelnü/ senni kui se Rahwast
 weel fik ütten koon-olli/ et Nalg neid kōwembida
 nink peembide piddi wairwama. Kui Judalisse sed-
 dä näijewä/ sis wäijewä nemmä kui ligest Söamest/
 ni paljo kui nemmä sutsiwa nink jousiwa/ seddä Keel-
 dä/ et se es peä Titusselle kōrda minnemä/ ent nem-
 mä es kōhta mitte/ neil es olle üttele Inne/ Juma-
 mal essi tabt neile Otsa tettä / seperräst es siggine nell
 ütsize Nou/ nink neide henneste seän olli selget Kida
 nink Sülli. Nink ötse tol hawal tössi suur Wässa-
 minne Lina sissen/ et paljo Rahwast Jummalta
 Koa man mahha tappeti. Jerusalemmi Lin olli
 wäega kōwowa nink kinni/ nink temmääl olli kolm
 Miür. Walli sel polel/ kust Lina piddi tuldama.
 Seperräst kusiwa Romalisse sure Wäega Wäiri pä-
 le sama nink Formiga Lina ärräwotwa. Wima-
 te saiwä nemmä sure Waiwa ja Sōga kas Wäire
 ärrä. Tolsammal Njal kōli ilm Otsata Rahwast
 Nalgä ärrä/ nida kui Josef kirjotap. Utte Leiw-
 Vallakesse perräst omma lige suremba Sōbra Mō-
 ga toine töist ärrä ragonu nink pistnu. Latse om-
 ma Wannambide/ Essä nink Emma Su eest ni
 Su sisset Leiwä Vallakest ärräkistnu; ei olle ni
 Belli Sōssarelle/ ei ka Sōssar Bellele Armo ant-
 nu/ ei ka töise päle hallestanu. Uts Wat se
 om paljo Rahha masnu. Mōnne omma Ra-

Sitta surest Näljäst sönu; mönne omma Saddula
 Nihmu/ nink Möga. Suppe päält Nahka ärräjär-
 vänu nink ärräsonu. Mönne omma kolu löitu/ kum-
 mit weel Hain Su sissen om olnu. Mitto omma
 Völdikid ärrä vönu/ nink Moa nink Sittaga piid-
 nu Nälgä ärräjada; Sis om väega paljo Nah-
 wast Nälgä koolnu/ et Ananias Eleasari Voig / se
 se Waino Njal Titusse pole olli paggenu / ütley
 sadda päle wiistöistkummend tuhhat Kolu. Kehha
 Linan loitus nink mahhamattetus. Egesippus fir-
 jotap / et üttest Wärräjäst ennege mitto tuhhat
 Kooljat om wäljä kannetu / nink et sel Njal / kummi
 Titus Lina al olli / kuus sadda tuhhat; Innimist om
 ärräkoelnu.

Judaliste Käen olli weel Antonia Linn / kumb
 Linni nink kōrowa Linn olli / nink Jummalä Kodda
 olli neil ka weel allale / kummašt Sild Lina läš.
 Seddä Lina ärrä säijen nätti paljo ennäm̄b Wai-
 wa / kut like töiste Paiku man. Ehk nüüd kut Ti-
 tus kindmäste ärrä tees / et se Nälg Judalissi Linan
 wimäte saas wäärmä nink löppetama / siški läš tälle
 Nig iggaweh / seperräst aije temmä Soawälke Wäe
 nink Torrniga Lina ärräwötma. Ehk nüüd se man
 kut suurt Waiwa nätti / siški läš Romaleistille kil-
 Nis. Kōrda / nink Judalissil es olle Wöimust ei ka On-
 ne. Kui nüüd Romalisse seddä Lina olliva ärrä-
 sanu / sis and Passuna. Publja Passunaga Tähhe.
 Sis tappeti Judaleissi kil mahha / kumma se Lina
 wääl olliva / mönd heideti Walli. Muri päält mah-
 a / mönne satterwa essi kolus; mönne pääsiwä Dse

Lina pakko. Perräst seddä läk. Södda. Wägge
 töwaste neide päle / kummist Zummala Kodda
 weel Käen hoijeti. Eittust utteldäs kull Zummala
 Kotta / Zummala Orjusse perräst / tahtime
 rikmatta jättä / ent Ots olli Käen / Zummal tall
 seddä Ussa nidade / et sääl es peä utteke Armo
 Andmist ollema / sest kui jo karwa olli mässätu ja
 tappeldu / nink Zudaleisi ihwärdämisse ei ka Mane
 nitsemissega es woi sada neid kindmämbid Pa
 ku ärrä andma / sis moist Södda. Wäggi / et neid
 muul Noul ton Paigan es woi wärätä / kui Näl
 jäga / ent se wöttap paljo Uiga Jehl Zullega. -
 Sest perräst wöttiwa mönne Söa. Mhhe Euld Zum
 mala Kotta heitä / se läggisi seddämaid. Nink mi
 da palli se illus / torre nink kallis Hone ärrä / kum
 kol Ujal suur nink kulus olli / nink tetti Zuhha
 Ne Zudalisse / kumma päälmest Lina Ossa hoiswä
 omma Ossast Lina paggenu / ent suremb Ossa saie
 neid Eulle nink Mōga läbbi hukka. Preestri om
 ma ülli halledaste pallenu / et neide Ellole piddi Ar
 mo annetama / ent sääl es olli Armo samist Zum
 mala ei ka Znnimiste man lötdä. Titus om kost
 nu; kui neide Zummala Kodda nink Orjus
 ärrähädetet / sis ei olle ka Preestrid mitte tarwis
 Zummala Kodda om ötse Lauritse Väiwäl ärrä pal
 lotetu / tolsammal Väiwäl / kummal Pabilon
 Kuningas ennemuste eddimäst Zummala Kotta ol
 li ärräpallotanu. Nink se Väiw om sel Zum
 mala Koal öige Otsa teggija nink Kaotaja Väiw
 nu. Seddä Uiga / eddimätsesi Zummala Kodda

minn temmá úllesteggemissest / kumba Salomon o-
 lli úlles tennu / Kettri Bepasianusse töise Wallit-
 suse Njastant / kummal se Zummala Rodda futum-
 mas om árrahætetu / om útstóistkummend sadda
 Njastaiga pále úts. Ent sest Njast / kummal se töine
 Zummala Rodda jálle nakkati úlles teggemá / Kum-
 munga Zirusse töisel Wallitsusse Njastajal / om wils
 sadda pále úttesá fáltsmet kummend Njastaiga. Kul
 niúd Judaleisi nidade waiwati / ehk kúl Pásemisse
 Lot ust ennám es olle / sis jáwá ommettigge ne töise
 wot omma Mötte pále. Nell Páiwál kul Zum-
 mala Rodda nidade palloteti nin k hætetu / om úts
 hirmsa nin halle Assi Jerusalemmin sundinu / kumba
 perrántulles Kahwas waiwalisse saap uskma. úts
 ausa nin rikkas suurt Sukku Emmánd / tolt
 poolt Jordanit / olli Peljust mu Kahwaga ka
 Jerusalemi paggenu. Kul niúd Liin ni wáega
 nin wassete Naljast waiwati / sis wörmu temmá
 omma noort / wáilest Katselst Hállt sissest (eggáuts
 woiw woiw / máráse Soáme Walloga temmá
 jeddá tennu) nin tapnu jeddá árrá ; útte Ossa
 pannu temmá lissamá / nin ionu jeddá árrá ; töist
 poolt pannu temmá Soa Meestille ette / kui nesamma
 Ambrelaot josiwa nin Söli otsewa. Ent Soamih-
 se omma árrahirmonu / kui nemmá jeddá omma
 wörmu / omma se waise Naise pále hallestanu / nin
 jeddá Njia Jerusalemi Lina Ullebille Essandille
 wutamu. Sesmane hirmsa Assi om se wera saat-
 / et nemmá sest Páiwást nakkanu möttema hen-
 ná Titussele árráanda / min omma tulmu Titussega

Könnelema nink lepmä. Ent fess et nemmä Kab
 reggemissega wäega laugaß olliva wöbiru / nink
 weel Kabho nink Wabbauti passiva / kui nemmä
 jo olliva ärränälgünü nink ärräwainwatu / sis es
 nemmä middäke; nink Elin om weel weidi Pätr
 wainwal kinni petu. Sen Wainen om Ma. Elin
 paljo Kabwast surest Näljä; Häddäst nink Ohhu
 Elnast Wainlaiske Leri wäljä paggenu. Sis om
 neid ülli oddawaste ärrämüdu. Tol puhbul job
 nu foggomatta SöaMihhe näggemä / ütze Judalisse
 omma Sitta sissest Kuldpennigid wäljä Lariawat
 kumbe temmä henne sisse olli neelnu. Sis tekku sed
 dämaid ütse Könne ülles ülle lige Leri Söameste se
 lä / et Judalisse / kumma Leri omma paggenu / omma
 Kulda henne sisse neelnu; (Sest mönne olliva / kum
 ma ushna Ärräokmisse perräst muud middäke et es
 ärräwija kui Kulda / es woi ka SöaMest
 dä petä) Sesinatse Könne perräst leik
 Mihhe ütze D sissen ennämb kui latte tut
 daliste Kötto ülles / et nemmä motliva
 liste Kötton Kuldpennigid ollewat. M
 les weel ennämb ülles leigatu / kui Titus es
 mu heigata nink teeldä / et Wangstuid es
 taina. Wimate sis woeti Jerusalemni
 nink sis es anda Norelle ei ka Wain
 Siski om heigatu / et Jowwotummalle
 kumma es olle joudnu SöaMiista pi
 wasta panna / piddi Armo näudetämä.
 futi läüdeti nink palloteti foggono Jerusale
 puhtaß nink futummaß ärrä Wainlaisest

Ossa Linast kiffoti nint häeteti hirmsaste ärrä.
 Ronni Hone jätteti saisma Romaliste Soameeste
 Barjuf/ kumbe sinna panti, seddä Maad wahmg,
 ta mu tuhja Kuwoi, Maja nint perräto Torni jäis
 edä sinna saisma/ üttes Tähhes nint Sunnistussest
 et saäl om Eiin ennetmuste olnu. Nida om Jeru-
 salem ärrähädetet nint perrätummas ärrärikkotu öts
 se wäiko Maarja Päiwäl/ siggissetel Kuul/ kumb
 olli wijes Ku sest Ujast/ kui temmä alla Bainlanne
 tuh/ teddä umbre piirmä. Wangiwöetu Rahwa
 wmsast surest Hulgast lähät Titus säitsetöisküm-
 mend tuhhat/ walmist langet noort Meest/ Alek-
 andriatte/ iggawetsest Orjast/ Kitowe kandma nint
 und rassedat Tööd teggemä. Paljo Judallssi
 idi wddawaste ärrä/ kui Karja. Kas tuhhat
 si sinna nint tännä ärrä Roma, Kikkusse Maije
 d wahhest sure Essandide Wörusse Pido
 wa Zimmeß nint Kaetusseß/ Motsaliste
 jeditämä nint ärrä kiffotama. Ellawid
 ta kigis sanu üttesäkummend päle säitse
 unna sis/ kui eddimäst Lina alla tuldi kui
 d sadda tuhhat Zinnintst Linan om olnu/
 kumb Ossa wörast Rahwast olli/ kum-
 Lina, Ellajä/ siski olluwa kiff Judaliste
 l Werrest sündinu. Kui niid Titus
 nint Autwoga Jerusalemmi Lina olli
 / ärräpallotanu/ mahha kiffnu nint
 / sis pand temmä wönda Soamihhi
 d hoidma/ neide Maije perräst/ kum-
 brel olluwa/ nint läst essi ärrä Soawäe-

ga Euvrati, Jole / fest ni Karwette. Karwe tot
 Roma Nikkuse Viir. Ent kui se kange /
 nink Puhhá Jerusalemmi Liin árváháeteti /
 wati seddá Miga ollewat Jima Algmissest /
 tubhat pále nelli neljät kummend Mjastaiga; Roma
 Lina Algmissest olli kattesa sadda pále kolat kolat
 kummend Mjastaiga; Kristusse Kannatamissest saho
 jenni Mjani nellikummend Mjastaiga. Mida om
 Jerusalem / Eige kuulsatub nink ullemb Liin Eige Heim-
 mungo Ma sissen / háddálist nink hallelikko Otsa
 sanu.

Mi rassedaste nink hirmsaste om Jummal omma
 puhhá / jummalikko Sonna Pölgjid nink Naarjid
 sundnu nink nuhhelnu / nink om se lábbi kigelle
 Ma Jmale ütte Wáalletus, Táhhe nink Mannitsust
 andnu / et eggáuts Jummalá Wihha nink Sundnu
 peap pelgáma / nink Jummalá nink mehe J
 Jussuse Kristusse Sundmisse pole henda
 Seperrást peap eggáuts essi omman Mele
 ste se pále mötlema : kui Jummal sellesin
 male Rahwalle ei olle Armo andnu /
 ma mōnda kallist Eotust olli andnu /
 mitto kallist / suurt / puhhá Wroveti n
 nambat om olnu / kummost Jssand S
 omma Jnnimisse, Ollemisse perra / om
 tousnu ; et temmä paljo ennámbeste nink
 te muud Rahwast saap sundma / kum
 selgest Armost omma Jummalikko
 kallist Armo, Oppust om andnu / kui
 se eest ei tánná / enge seddá oiget / totte

andinist nint Orjust polgrova / nint kalle Soa
 aary a nint mahha jatwa ; nida kui (par
 jummal !) kul nãus meije seãn sundiwãt.
 ...iddehem Jerusalemi ärrãhãetãmist allast
 ...Melen / jãtkem Pattu teggemist mahha /
 kãndiem hendã kigest Soãmest Jummal
 sa pollegem illes / et se armolinne Jummal
 Issand / selsinatsel bãddãlissel Äjal / meid nint
 meije Matkest nisuggutse hiruusa Sundusse eest armo
 kkuut tahhã hoida / meije Issanda Jesusse Kris
 tusse perrãst. Amen.

Kristilisko Oppusse wii

A 26 409

Päätöksi.

Eddimänne Päätöksi omma
Jummalata kunnne Kässi.

Ensimmäinen Kässi.

Sul ei peä mitte muud Jummalid olle-
ma minno een.

Toine Kässi.

Sinna ei peä mitte se Jssanda omma
Jummalata kunnne kurraste Bruukina.

Kolmas Kässi.

Sinna peät pühä Päätöksi pühenda-
mä.

Neljäs Kässi.

Sinna peät omma Essä uink emma
Emma auwustama / et sinno Kässi
käigo/ nink sinna kawwa ellät W.

Wijes Kässi.

Sinna ei peä mitte ärrätaputa.

Kues Kässi.

Sinna ei peä mitte Abbi-Ello rika

Säitsemes Kässi.

Sinna ei peä mitte warrastama.

1994 2806

Kattejäs Käst.

Sinna ei peä mitte karrowalat Tunnistust
nädma omma Lähembä wastta.

Uttejäs Käst.

Sinna ei peä mitte hünnustama om-
ma Lähembäitse Kotta.

Kümnes Käst.

Sinna ei peä mitte hünnustama omma
Lähembä Näst / Sullast / Näütsitut /
Töbrast eht kii mes temmä perräst om.

Kigist neist Kässust ütley Jummal nida-
: Minna se Issand sinno Jummal / ol-
kats wäggew wihhane Jummal / kã neide
kã / kumma minno wihkawa / Wannam-
de Battu toddo otsip Laste pääl / kolman-
nint neljäändä Bólwe sisse. Ent nelle /
minna minno armastawa nint minno
kõddawä / te minna hääd ammal
Bólwe sisse.

Seom:

Jummal ährowärdab nuhhelda kile /
minna neidesinaste Kässude ülle astwa /
kãst peäme temmä Wihha pelgämä /
ei mitte nisuggutse Käsku wastta teg-
Ent temmä tootap Armo nint kii
kigille / kumma temmä Käsku pid-
dawä /

ma / temmä päle lootma // niink hääl mi
temmä kässude perrä teggemä.

Soine Päät om
pühhä Kristi Ust.

Minna ussu Jummalase Issä / eigewägg
wä Taira niink Ma Loja sisse.

Niink minna ussu Jesusse Kristusse /
temmä aino Boja / meije Issanda sisse /
om sadu pühhäst Waimust / Ilmale tulnu
Mariast / sest puhtast Junkrust / kannata
nu Bontsusse Bilatuse al / Kristi päle wo
du / ärrätoju niink mahha mattetu / all aida
nu Börgo - Handa / kolmandel Päiwöl
üllestösmu Kooljist / ülles läinu Tairwate
istup Jummalase eigewäggewä Issä hääl
käel. Säält saap temmä jälle tullem
sundma Elläwid niink Koolhid.

Minna ussu pühhä Watmo sisse /
pühhä kristlikko Kerlut / Pühhde Ossat
Wattu andisandmist / Libha Ullestösmen
niink ütte iggawest Ello. Amen.

Pühhä Palwus / ehk Issa mehe
Nida kui meid meije Issand nink On-
neggija Kristus Jesus essi om oppetanu nink kää-
palleida.

Armas Jummal armatse meid /

Jesus Kristus kuse meid /

Pühhä Waim hoija meid.

Meije Issa / kää sinna ollet Taiwan
pühhändetus sago sinno Nimmi / sin-
no Rikkus tulgo meile / sinno Tahtminne
sündko / kui taiwan / nida. kää Ma päät
Meije päiwätsikko Leitbä anna meile tää-
bä / nink anna meile andis meije Süda,
nida kui meije andisanname ommille
Süüdleisille. Nink ärräsaatko meid mit-
te küsatusse sisse / enge päästä meid är-
ra kurtari : Sest sinno verraäst om se Rik-
kus nink se Wäggi / nink se Auwustus ig-
gawetsel Ajal Amen.

Neljäs Pätük om

Pühhä Kristmisse Saakrament.

Kristminne ei olle mitte paljas Wessi / enge om
Wessi / Jummal Kässun säetu nink Jummal
önnaga ühendetu. Nida ütlep Kristus ommille
ingrille.

Mulle

nink Ma pääl. Seperräst minge m
lle Jüngriß kil Bagganid / neid riste
ummala se Jssä / Poja nink pühhä Wa
o Himmel. Kä ussup nink ristitäs /
apõnsah sama / ent kä ei ussu / se saa
ma ärräsunnitus.

Wijes Pätul om
Pühhä Altari Saakrament.

Altari Saakrament om meije Jssanda JEsuss
ristusse törtelik töhine Jhho nink törtelik töhine
Berri / Leiwä nink Wina al / mette Risti, Kahroal
wä nink juwä Kristussest essi jäetu.

Nida kirjotawa ne pühhä Ewangelisti / Matt
Markus / Lukas nink pühhä Apostel Pawel :

Meije Jssand JEsus Kristus / sel
kui temmä saije ärräantus / sis
temmä Leibä / täänäs / murs nink and
mille Jüngriße / nink üttel : Wötke / se
se om minno Jhho / kumb teije eest au
seddä tekke minno Mälletusseß.

Selsammal kumbel wöt temmä ka
rikat perräst Oddango Sööm-Aliga /
näs nink and neile / nink üttel : Wötke
joge kil se sissest / sesinane Karrik om se
ne Lepping minno Werren / kumb

panhõde eest ärräwaltetas/ Pattu An-
anmisses/ seddä tekke nisagaede/ kui tei-
seddä jode/ minno Mälletusses.

Summala Rikkusse Wõtme/ ehk
Pattuandisandmine/ om se Woi-
nus/ kumba Summal pühhä Jutusse
lmmetille om säädnu/ Pattu kahhet-
ajille nin' uskikkulle Pattatsille Pattu
andisanda/ nin' neile Umbuskikkulle Pat-
ti kinnitädä. Nida ütley Kristus om-
nille Jüngrille nin' kigille õige Kerko-
oppetajille: Otse kui se Essä minno om
lähätänu/ nida lähätä minna teid ka.
Wõtke Pühhä Waino/ kelle teije Pattu
andisannate/ neile omma neminä andi-
mtu/ nin' kelle teije Pattu kinnitäte/
eile omma neminä kinnitetu.

Pattu ülles. Tunnistamine.

Suwolik Kerk. Essand/ minna palle sin-
no/ sinna tahhas minno Pattu Alles-
nustamist kuusda/ nin' Summala po-
i neide Andisandmist kulutada.

Minna waine Pattane tunnista ülles
nmasalle nin' sinnole/ et minna olle
Waste Wõtte/ Sõnnu nin' Tõga Pat-
tu

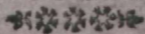
tu tennu / nink se ga Jummal
nink Nuhtlust ärrätenu. Ent minna ka
jetse omme Battu kigest Süddamesa
nink palle neide Andisandmist Kristus
perkäst / kä minno Battu eest om ärräke
lu. Minna tahha eddispeide henda pa
randada. Armas Jummal anna Mul
se tarbis omma pühhä Waino.

GH jä meije mannu / Issand Jesu
Kristus / sest et Oddang Imaga on
sanu / sinno töttelikko Sönnä / seddä Jume
matikko wallosat Kinnält / ärrälasko meij
man ärräkistu / parhella sessinatsel hirm
jal nink häddälikkul Njal. Anna meij
kindmält Usku / et meije sinno Sönnä nink
pühhä Saakramente pühtaste wolme pü
däda / meije Surma Tunni. Amen.

Jummal Issä dunnstago nink hoitko meid
Jesús Kristus töstko omma Balge
meije älle / nink olgo meille armolik.

Jummal pühhä Wain töstko omma
Balget meije päle / nink andko meille om
ma Rahho.

Jummal Rahho / kumb korgemb on
kui kii Moistus / hoitko meije Sönnä
nink Meeld / Kristusse Jesusse sissen. Amen

- ag. 2. lin. 19. steht tullego/ liß: tullep.
ag. 6. lin. 21. ilhes/ liß: ikkes.
ibid. lin. 23. läbhun für läbhün.
ag. 7. lin. 7. mitee/ liß: mitte.
ibid. lin. 12. ütleroá/ liß: ütliwá.
ag. 8. lin. 9. Karristast/ liß: Karristap.
ibid. lin. 23. ülles/ liß: ülles.
ibid. lin. ult. steht Jose für Josep.
ag. 9. l. 2. kutsutus/ liß: kutsutas.
ag. 11. lin. 2. Kurwust/ liß: Körwust.
ibid. lin. 21. sáddá/ liß: jeddá.
ag. 12. lin. 14. táhtnu/ liß: tahnu.
ag. 16. lin. 8. táhháß/ liß: táhhes.
ag. 20. lin. 16. steht Zóri/ soll heißen: Zóri.
ibid. l. 19. steht sinno/ für sinna.
ag. 21. l. 12. juurdle neid/ soll heißen juurdle neit.
ag. 22. lin. 22. olláweß/ liß: elláwáß.
ibid. l. 25. steht muut/ te/ ist ein Wort/ soll heißen
muutke.
ag. 24. l. 11. et teije tijá/ soll heißen: es teije tijá.
ag. 26. lin. ult. kárwá/ liß: kárwé.
ag. 27. lin. 25. kú/ liß: kú.
ibid. lin. 26. steht ütke für ütke.
ag. 29. lin. 18. Rahwat für Rahwas.
ag. 33. l. 14. Kihlawee/ soll heißen: Kihlawee.
ibid. steht joske für jooßke.
ag. 46. l. 19. Ahmus/ liß: Ahmus.
ag. 48. lin. 8. steht sis pillap für se pillap.

Katte sä.

15. lin. 11. tåddå/ lif: teddå.
lin. 15. steht konn/ soll heissen: Koon;
lin. 10. ei meije/ soll heissen: et meije.
1. 7. steht sunnitu/ für: sunnitu.
ibid. lin. 8. üttemist/ lif: üttemist.
1. 4. steht Ussu läbbi/ soll heissen; Usseläbbi
ibid. lin. ult. käume/ lif: käume.
Pag. 85. l. 10. steht: järg/ mödå/ lif: järgi mödå.
Pag. 87. lin. 25. steht sit/ lif: sis.
Pag. 88. lin. 7. nåljändel/ an statt: neljändel.
ibid. lin. 26. sunnitå/ lif: sunnita.
Pag. 90. lin. 2. steht hoodko/ lif: hoidko.
Pag. 88. lin. 20. meje/ lif: meije.
Pag. 92. lin. 13. låak/ lif: låak.
Pag. 93. lin. 22. ei saat/ lif: ei sä.
Pag. 95. lin. 20. Jummaja/ lif: Jummala.
Pag. 117. lin. 4. üttsämmål/ lif: üttesämmål.
Pag. 118. l. 23. steht: uüüd/ für: nüüd.
Pag. 136. l. 24. steht pühhäst/ lif: pühhäst.
Pag. 138. l. 4. wihhastamå/ lif: wihhastama.
ibid. lin. 27. rasref/ soll heissen: rassef.
Pag. 139. lin. 13. seperråst/ lif: seperråst.
ibid. lin. 16. steht Hoim/ lif: Höim.
ibid. l. ult. teile ke/ muß zusammen stehen als
Wort: teileke.
Pag. 144. lin. 8. lösch aus das punctum nach
Worte säadnu.
Pag. 155. lin. 5. eggåues/ lif: eggåuts.
ib. l. 25. steht Palge eest/ soll heissen: Palga.
Pag. 160. lin. 4. steht peå/ lif: peå.

- Pag. 173. lin. 10. Ommåtsid/ liß: Ommassid.
 Pag. 176. lin. ult. & pag. 178. lin. 6. steht peå/
 liß: pea.
 Pag. 186. lin. 15. steht Polst/ liß: Poist.
 ibid. lin. 19. Jesus. liß: Jesust.
 Pag. 188. lin. 15. Jummaja/ liß: Jummala.
 Pag. 199. lin. 7. kütutas/ liß: Kututas.
 ibid. lin. 18. Jesus/ liß: Jesust.
 Pag. 211. lin. 16. steht umbre/ für: ümbre.
 Pag. 218. lin. 9. steht pimme ollitwa/ soll heißen
 pimme ollt.
 Pag. 225. lin. 14. steht et/ liß: es.
 Pag. 237. lin. 7. ellåmen/ liß: ellåmån.
 Pag. 252. lin. 7. steht peåke/ liß: peåke.
 Pag. 253. lin. 9. steht Mees/ liß: Meel.
 ibid. lin. 10. Wåel/ liß: Wåes.
 ibid. lin. 23. Svå/ liß: Svå.
 Pag. 254. lin. 14. surembast/ liß: surembist.
 ibid. lin. 22. parrambat/ liß: parrembat.
 Pag. 257. lin. 20. årråwõtwa/ liß: årråwõtma.
 ibid. lin. 24. & 25. steht Mõga/ soll heißen: Mõ
 gaga.
 Pag. 259. lin. 3. Tittust. liß: Titust.
 Pag. 260. lin. 10. Lot ust/ ist ein Wort/ soll heißen
 Lotust.
 ibid. in eadem lin. steht jåwå/ liß: jåiwå.
 ibid. lin. 11. Påiwål/ liß: Påiwil.
 ibid. lin. 28. se mera/ für sererra.
 Pag. 261. lin. 19. tuhanda/ liß: tuhanda.
 Pag. 262. lin. 8. und wo es sonst mehr gefunden wird
 Peiwå/ soll heißen: Påiwå.